

Naročnina mesečno
27 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Novi kabinet Velike Britanije

Angleška javnost je sestavo novega MacDonaldovega kabineta po parlamentarni zmagi konservativne stranke precej simpatično sprejela. Kakor znano, obstoji nova vlada iz 11 konservativcev, 4 laburistov MacDonaldove skupine in 5 liberalcev, ki so odpadli od Lloyd Georgea, ki je ostal osemletni list na izsušenem drevesu bivše liberalne stranke.

V ponedeljek se bo v kraljevi palači vršila izročitev vladnih poslov. Izstopajoči ministri bodo svojim naslednikom po starem angleškem običaju izročili svoje pečate, ki so simbol oblasti. Ceremonija se bo zaključila s tem, da bodo novi ministri kralju poljubili roko. Zvečer pa bo MacDonald ob priliki ustoličenja novega londonskega lord-majordusa, to je župana, imel govor na banketu v Guildhallu, kakor je to stoletna navada. Ta govor, ki bo izgovorjen samo nekaj ur pred prestolom govorom v parlamentu, bo letos posebno zanimiv, ker bo premier govoril o mednarodnem položaju.

Najbolj je izpostavljen kritikam novi minister za zunanje zadeve. Najbolj ga seveda obdelava ortodoksni liberalni tisk starega Lloyd Georgea, ki siro Johnu Simonu ne more odpustiti, da je po tolikih letih zapustil edino zveličavna načela angleškega liberalizma in se nevarno nagnil na desno v družbi z bivšim idejnim voditeljem laburistov.

Simon je načelnik onih 43 liberalnih poslancev, ki so zapustili starega voditelja stranke in se hočejo več ali manj prilagoditi novim razmeram in potrebam. Kdor išče napak na človeku, jih seveda tudi na najpopolnejšem najde. Ortodoksni liberalci sicer priznavajo, da je Simone eden najboljših angleških juristov, pravijo pa, da ni prav nič verziran v aktualnih mednarodnih problemih in da je v mednarodnem diplomatičnem svetu popolnoma neznan. Če bi to bilo res, potem bi imenovanje sira Simona dejansko pomenilo veliko katastrofo, kakaj Anglija stoji v sedanjem momentu pred silno važnimi vprašanji zunanje politike, pred ciprsko vstajo, mandžurskimi homatijami in pred polomom indske konference. Razume se pa, da je kritika Lloyd Georgeovega tiska zelo pretirana, ker ni nobenega dvoma, da se bo sir Simon v vseh teh vprašanjih hitro orientiral. Na vsak način je novi zunanji minister strokovnjak v indeksih zadevah, ki jih je kot predsednik tako zbrane Simonove komisije, ki je dolgo vrsto let proučevala indekse razmere, temeljito proučil. Največ pa je vreden njegov ostri razum in hladni temperament, ki se nikoli in na noben način ni dal spraviti iz ravnotežja.

Kritika je veliko bolj upravičena, ko graja naznake Neville Chamberlaina za finančnega ministra. On je sin znanega Joe Chamberlaina, največjega imperialista, kar jih je Velika Britanija v preteklem stoletju imela. Prav gotovo pomeni odločni imperialistični in protekcionistični politični program novega finančnega ministra veliko nevarnost za sistem svobodne trgovine, ki mu Anglija že toliko desetletij neomajno sledi, toda pristati proste trgovine se tolažijo s tem, da je MacDonald kot velik taktik in strateg postavil na čelo trgovinskega ministertva liberalca Runcimana, veleamagatnega trgovskega mornarice, ki je seveda velik nasprotnik zaščitnih carin. Prav zato pa imajo tudi prav tisti, ki trdijo, da se zaščitnocarinski sistem ne bo še tako hitro uveljavil, pač pa bo vlada kmalu izdala nujno potrebne odredbe, da zadusi dumping tujih držav in producentov na angleškem trgu.

Klasični liberalci se tudi pritožujejo, da je ostal sir Hoare minister za Indijo, čeprav je velik reakcionarec, ki ima zelo malo zmisla za nacionalne zahteve Indije. Sicer pa tudi konservativcem ni vse popolnoma prav, kar je glede sestave vlade ukrenil MacDonald. Pravijo, da je MacDonald dal liberalcem preveč mest v kabinetu, to je spet, in sicer od teh tri skupini sira Samuela, ki je brezpogojno antiprotekcionist. Če sestavo kabineta gledamo s stališča, kdo je za zaščitne carine in kdo proti, potem vidimo, da je za protekcionizem 11 konservativcev, dočim so štirje laburisti in pet liberalcev za prosto trgovino. Zaradi tega se konservativci pač ne morejo preveč pritoževati in lahko računajo na to, da bo slej ali prej zmagalo njihovo stališče, čeprav bo MacDonald skušal, da se sistem zaščitnih carin omili.

Da MacDonald ne misli podpirati konservativizma do zadnjih konsekvenc, za to je dokaz dejstvo, da so izključeni iz kabineta Churchill, Amery in Horne, ki predstavljajo najekstremnejše krilo konservativne stranke. Tudi šef konservativne stranke Baldwin soglaša z MacDonaldom, da ti trije navdušeni imperialisti ne spadajo v sedanjem momentu v vlado, ker ne bi pomenili samo resne ovire za rešitev notranjopolitičnega položaja, ampak bi tudi komplicirali zunanje probleme Velike Britanije, predvsem seveda rešitev indskega problema.

Ločitev ministertva kolonij od ministertva dominijonov, ki jo opazimo v novem kabinetu, sicer ni nova, je pa v sedanjem momentu precej pomembna. Dominijoni in sedanjem položaju igrajo tako važno vlogo, da bodo najbrže odslej principielno imeli v kabinetu svojega ministra. Kakor znano, se prihodnje spomlad vrši v Ottavi v Kanadi konferenca britanskega imperija, ki bo imela rešiti zelo važne probleme.

Tisti, ki niso zadovoljni s tem, da izvejo, kako misli novi kabinet reševati najaktualnejša vprašanja, ki ga čakajo, ampak radi mislijo za par let naprej, se seveda sprašujejo, kako dolgo bo nova nacionalna vlada poslovala, oziroma, da li bo koalicija MacDonaldovih narodnih laburistov in narodnih liberalcev, kakor se sedaj imenujejo, dolgo držala. Vseko proročanje o tem je prazno. Sicer ni dvoma, da bodo konservativci

Rusija se približuje Franciji

Gospodarska stiska tudi v Rusiji — Neprijeten odmev angleških volitev

Varšava, 7. novembra. V tukajšnjih diplomatskih krogih silno pozorno motrijo dogodke v Rusiji. Nedavno je sovjetska Rusija izredno slovesno praznovala 14. obletnico oktobrske revolucije. Na nepristranske opazovalce je ta nenavaden pomp napravil vtis, da je hotela vlada z njim pokazati, kako trdno še stoji sovjetski režim, in pa prikriti gospodarsko in politično krizo, ki jo država v resnici preživlja.

Gospodarsko stanje sovjetske Rusije je označeno z obiskom predsednika najvišjega gospodarskega sveta g. Pjatakova v Berlinu. Pjatakova se zavzema za to, da bi nemška vlada, oziroma državna banka povišala svoje jamstvo za ruske nabave v Nemčiji. Državna banka je najprej privolila v povišek jamstev za 150 milijonov mark in se končno na Pjatkovo moledovanje odločila, da jamči še do zneska 400 milijonov mark. Za to leto ne mara nemška država prevzeti napram svojim trdkam za ruske dobave novih jamstev. Ruska naročila so že pressegla tudi to vsoto in ruska trgovska zastopstva so ustavila pogajanja z nemškimi trdkami za nadaljnje dobave. Že ko je berlinska »Germania«, ki je tako blizu vlade, priobčila senzacionalno vest, da bodo Rusi prisiljeni prositi za moratorij inozemskih plačil, je zaupanje v červonce zelo padlo. Dejstvo je, da se bori Rusija s težko gospodarsko krizo. Njen izvoz še vedno pada, ker je kupna moč konsumentov po vsem svetu tako šibka. Niti z dumpingom se sovjeti ne morejo več boriti proti tej nadlogi. Tudi petletka je v nevarnosti, ker ne

bo mogla Rusija plačevati strojev, ki so potrebni za izvedbo gospodarskega načrta, ako ne bo dovolj izvozila.

Silno je presenetil boljševike izid angleških volitev. Sovjetski tisk ni sicer računal z zmago laburistov, vendar pa je upal, da bodo delavske mase pokazale več odpora proti konservativcem. Sovjeti vidijo v konservativni vladi dvojno nevarnost. V MacDonaldovi vladi sedi nič manj kakor 14 pristavcev carit! Prej ali slej mora v takšni vladi zmagati protekcionistična struja in tedaj bodo nastopili za ruski izvoz še hujši dnevi. Sovjetska vlada mora že danes računati z možnostjo, da je konservativna vlada v stanju napovedati kratkoročno boj kot ruskega blaga. Od časa znane afera z Zinovjevim pismom in preskar, ki jih je odredila konservativna vlada v sovjetskih trgovinskih zastopstvih, se stališče konservativcev napram sovjetom ni prav nič izpremenilo. Takšen boj kot bi uničil 30% vsega ruskega izvoza in s tem tudi indirektno kompromitiral izvedbo petletke.

Ker sta gospodarstvo in politika neločljivo zvezana med seboj, je jasno, da ne pričakujejo boljševiki nič dobrega od konservativne vlade tudi v zunanje-političnem pogledu. Zunanje ministertvo je prevzel finančni strokovnjak John Simon, ki pozna tudi dobro položaj v Indiji. Angleško javno mnenje pričakuje od Simona, da bo ubral določnejšo smer, kakor Reading. Srečanje Rusije s tem tradicionalnim nasprotnikom ruske politike na Vzhodu je neizogibno.

Izid angleških volitev je povsem prevrgel bolj ševiško sliko o svetovnem političnem položaju. V Moskvi se je zopet začel boj med pristasi tako zvane kontinentalne politike, ki stremijo za zblizanjem s Francijo, in pristasi angleške politike, ki propagirajo sporazum z Anglijo. Pod pritiskom volivne zmage konservativcev prihaja čedalje bolj do veljave Francozom prijazna politična struja. Edino sporazum s Francijo, katere interesi se poleg vsega ne križajo z ruskimi, bi prinesel sovjetski Rusiji denar, ki ga nujno potrebuje za izvršitev petletke. Danes, ko je postala gospodarska kriza v Rusiji akutna, je možnost tega sporazuma veliko večja kakor pred nekaj meseci, ko se je začel Litvinov pogajati s Francijo. Tu krožijo celo vesti, da se pogajanja sploh niso prekinila. V to zvezo se spravlja tudi vest o bližnjih pogajanjih med Rusijo in Romunijo, ki naj bi se vršila s posredovanjem Turčije. Kakor znano, je Francija stavila za pogoj sporazuma z Rusijo, da ta prizna definitivno poljsko in menda tudi besarabsko mejo. S pogajanjem z Romunijo bi Rusija stopila na pot, ki v resnici vodi k zblizanju s Francijo.

Pomanjkanje premoga

Moskva, 7. novembra. AA. V Rusiji je veliko pomanjkanje premoga. Premogovniki v Donecu producirajo dnevno 150.000 ton. Vendar je ta količina premajhna za potrebe velike industrije in mest. V nekaterih krajih kurijo v bolnišnicah samo vsak drugi dan. Položaj je toliko bolj resen, ker je premogovni revir v Donecu že izvršil petletni načrt.

Grandi potuje v Washington

Značaj obiska italijanskega zunanjega ministra

Rim, 7. nov. Z. Zunanji minister Grandi je danes ob 8 odpotoval z brzovlakom v Neapelj, kjer se bo vkrcal na ladjo »Conte Grandec«, ki bo odplula ob 13 proti New Yorku. Zunanjega ministra spremlja na potu pomorski strokovnjak Rossi in svetovalec iz zun. ministertva Rocco in dva tajnika. Ladja »Conte Grandec« bo priplula v New York 16. t. m. in bo Grandi ostal v New Yorku in Washingtonu 11 dni. Iz New Yorka bo Grandi potoval z ladjo »Augustus«, ki bo priplula v Neapelj 7. decembra. V službenem poročilu se danes poudarja, da bo Grandi zastopal v Ameriki italijanskega vladnega predsednika Mussolinija, ki je zadržan po nujnih državnih poslih in mu je nemogoče oditi osebno v Ameriko. Mussolini je dal Grandiju vsa potrebna navodila, da bo lahko opravil v redu poverjeno mu misijo.

Italijanski komentar

»Giornale d'Italia« v današnjem uvodniku zatrjuje, da bo Grandi v Ameriki nadaljeval razmotrivanje o evropskih in svetovnih vprašanjih. Italija ima popolnoma svobodne roke, ker njena disciplina in neodvisna finančna politika ter zdrava valuta omogočajo, da se mirno in brez skrbi udeležuje v mednarodnih finančnih in političnih diskusijah. Mussolinijev čut odgovornosti in italijanska realna politika so dovedle Italijo v ugoden položaj v zadnjih letih, ker se politika Italije v mnogih vprašanjih popolnoma ujema s politiko Washingtona. Mussolini je v svojem govoru v Neaplju rekel ono, kar je baš o istem času in v istem duhu poudaril senator Borah v svoji znani izjavi o reviziji mirovnih pogojev. Grandi bo v Washingtonu lahko popolnoma svobodno sporočil v Ameriki misljenje Mussolinija in italijanske vlade o

mednarodnih vprašanjih, in tam hoče tudi zvedeti za mišljenje ameriške vlade. Jasno je, da se od tega prijateljskega sestanka ne morejo pričakovati kakšne formalne rešitve, ker so vprašanja sedanje težke ekonomske, finančne in politične krize v svet zelo komplicirana in zamotana. Z italijanske strani ne more biti nikakršnih izmenadenj in torej obisk Grandija v Washingtonu ne bo pripeljal do nobenih senzacionalnih rezultatov. Grandijev obisk bo nov konkreten dokaz, da Italija želi aktivno sodelovati z vsemi državami, da bi se čim preje rešila sedanja svetovna kriza.

Francoska ugibanja

Pariz, 7. nov. Z. Rimski dopisnik »Tempsac« se bavi z Grandijevim obiskom v Ameriki in med drugim pravi, da se v rimskih političnih krogih izključuje, da bi Grandi potoval v Ameriko, da bi s tem zmanjšal efekt Lavalovega potovanja. Grandi bo v Ameriki proučil vsa aktualna vprašanja, v prvi vrsti razorožitvena vprašanja, kakor tudi vprašanja medzvezniških vojnih dolgov in nemških reparacij. Ni izključeno, da ima Grandijev obisk namen, da zahteva in dobi privoljenje Amerike na Mussolinijev tozo, po kateri bi se vprašanje reparacij moralo definitivno vezati z vprašanjem medzvezniških vojnih dolgov, kakor tudi za vprašanje nemških privatnih dolgov. Politični krogi mislijo, da bo za časa Grandijevega obiska v Washingtonu stopil z njim v razgovor tudi predsednik Hoover, da zagigura uspeh mednarodne razorožitvene konference in olajša zaključitev pomorskega sporazuma med Italijo in Francijo. To mnenje potrjuje dejstvo, da obenem z Grandijem potuje v Washington tudi italijanski pomorski strokovnjak Rossi.

Prihranimo 20 milijard!

Praktičen predlog za razorožitev

Pariz, 7. nov. Glede na sedanja pogajanja med Francijo in Nemčijo je silno zanimivo stališče o francoski zunanji politiki, ki so ga zavzeli levi radikali na današnjem zborovanju. Poročilo o tem košljivem vprašanju je podal poslanec Pierre Cot. Po njegovem mnenju more edino francosko-nemško zblizanje ustvariti ozračje, ki je potrebno za ohranitev miru v Evropi. Iz francosko-nemškega sodelovanja lahko vzklje organizacija Evrope. Ta organizacija mora stremeti za tem, da čim bolj zabriše mednarodne meje in da pripravi prostor popolnemu preokretu naziranja o suverenosti držav. Glede revizije mirovnih pogojev je Pierre Cot dejal, da se da revizija zagovarjati v primeru, ako je potrebna za organizacijo miru in za ohranitev urejenih gospodarskih razmer. Toda revizija je mogoča edino s pristankom vseh pogodbenikov in v tem smislu lahko rečemo, da ostanejo pogodbe svete.

Na uspeh razorožitvene konference je polagal

vztrajno delati na uresničenju gospodarskega protekcionizma, kar bo tudi angleški zunanji politiki nekoliko vtisnilo nacionalističen pečat, toda težko, da bi se to zgodilo drugače kakor po počasnem in skoroda neopaznem razvoju ter v obliki kompromisne srednje linije. Zato bo MacDonald bržčas za enkrat ostal na čelu angleške politike, ki se zlasti v mednarodnih vprašanjih ne bo bistveno izpremenila. V notranjem oziru seveda imamo računati s poestrivitvijo napetosti med razredi, toda tudi ta po večji priliki ne bo prekorčila izvestne mere.

poročevalec veliko važnost. Pierre Cot je postavil tudi dva konkretna predloga glede razorožitve. Razorožitev bi se lahko izvršila tako, da bi države v teku petih let zmanjšale svoje orožne sile za 20%. S tem bi prihranile okoli 20 milijard, ki so danes odtegnjene gospodarstvu in socialnim potrebam. Razoroževanje bi nadzirala Zveza narodov. Drugi načrt se krije s francosko tozo o varnosti. V smislu tega bi bilo treba organizirati najprej mednarodno varnost, in sicer z okrepitvijo mednarodnega razsodišča; poleg tega predlaga Pierre Cot, naj bi se del orožja, to je artiljerija in tanki, izročili Zvezi narodov.

V vprašanju gospodarskega sodelovanja med Francijo in Nemčijo so se levi radikali postavili na stališče, da mora Francija paziti, kaj bodo Nemci počeli s francoskim denarjem, in ali ga bodo reparable samo v gospodarske namene. Seveda bi bilo treba to nadziranje organizirati tako, da bi se Nemčija ne čutila »poturčenec«. Gospodarsko sodelovanje naj bi bilo izhodišče in prva doba globlje sodelovanja med obema narodoma.

Silna brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 7. nov. AA. Po podatkih merodajnih uradov računajo, da bo znašalo število brezposelnih konec februarja okoli 6 in pol milijona. Za brezposelne bo treba izdati eno milijardo 780 milijonov mark podpora. Mislijo, da so sredevala za to zagotovljena.

Francija vztraja na Youngovem načrtu

Pariz, 7. nov. tg. Nemški poslanik Hösch je včeraj zopet imel sestanke z Lavalom in Flandinom o novi prilagoditvi Youngovega načrta, v glavnem radi interpretacije členov 119 in 120 Youngovega načrta. Oba francoska državnik sta soglasno izjavila nemškemu poslaniku, da imajo politični dolgovi prednost pred privatnimi in da Francija o tem ne pusti mešetariti. Posvetovalni odbor mednarodne reparacijske banke se nima baviti s kratkoročnimi krediti, temveč se mora Nemčija direktno sporazumeti z angleškimi in ameriški bankami. »Petit Parisien« naglašja, da je francoska vlada mnenja, da ima Youngov načrt po poteku Hooverjevega moratorija avtomatično stopiti v veljavo in dalje, da ne more biti nobenega zamenjavanja in nobene zveze med reparacijami in kratkoročnimi krediti. Odbor mednarodne reparacijske banke se ima torej pri proučevanju plačilne zmoglosti Nemčije baviti samo z odgovoditvijo zavarovanih plačil. »Journal« poroča, da Francija ne bo rušiti kredita Nemčije s političnimi zahtevami. Francoska vlada išče torej provizoričen aranžma. Junktim med redukcijo reparacij in medzvezniškimi dolgovi je zadel v Washingtonu na odpor že pri sestankih Lavalja s Hooverjem. Kakor znano, namerava vložiti Hoover v kongresu predlog za imenovanje nove komisije za dolgove. Po ameriškem mnenju bi se morala vsaka interesirana evropska država obrniti naravnost na ta odbor s svojim predlogom za revizijo dolgov. Tudi Francusov načrt za konsolidacijo nemških kratkoročnih kreditov potom ustanovitev Mednarodne kreditne banke še ni sprejet, kakor piše »Matin« in se Francus sedaj pogaja v Parizu že za drug načrt, ki pa je še tajen.

Jorga pri Briandu

Bukarešt, 7. nov. Z. Listi pišejo, da je predsednik romunske vlade prof. Jorga odpotoval v Pariz zaradi važnih političnih poslov in ne zaradi predavanja, ki bi ga navodno imel v Sorbonni. Prof. Jorga se je včeraj popoldne sestal z Briandom. Šef liberalne stranke Duca je odpotoval včeraj iz Pariza in p opovratku v domovino bo Duca ponovno odpotoval v Pariz, kjer se bo sestal z Briandom.

Varšavska univerza

Varšava, 7. nov. Ker so se protizidovski izgredi na tukajšnjem vseučilišču nadaljevali, je rektor odredil, da se univerza zapre. Nacionalisti so napadli žide s palicami. Ko so nacionalistični dijaki hoteli prirediti na dvorišču zborovanje, jih je rektor razgal in dal zapreti poslopje. Dijaki so potem razgrajali na cesti. Odkorakali so v židovski okraj, da bi tam demonstrirali, toda ustavila jih je policija. Med potjo so napadli nekatere žide ter jih pretepili. Nemiri so se vršili tudi na politični, kjer je bilo sedem židovskih dijakov pretepenih.

Mistifikacija

V včerajšnji številki »Slovenca« je bil na zadnji strani med Malimi oglasi priobčen naslednji inzerat: »Javna dražba vinskih sodov se bo vršila zaradi preselitve dne 8. novembra na Tržaški cesti št. 34 ob 10 dopoldne. Kakor smo zvedeli, je ta inzerat zlobna mistifikacija in bo mistifikator prejel zaslužno plačilo.

Japonci hočejo zasesti Cicikar

„Enotna Kitajska v zadnjih izdihih“

Društvo narodov popolnoma odpovedalo — Ob Nonniju je kitajski general streljal z ruskimi topovi — Japonci bodo korakali naprej — Mandžurija je izgubljena.

London, 7. novembra. Bitka ob reki Nonni je bila zelo ljuta in prav za prav tja naprej. Zadeva se je razvila takole: Kitajski general Van-sulin, ki je pod komando generala Mačančana, je po nasvetu Rusov podrl dolgi most čez reko Nonni 50 km južno od Agančija, da bi Japonci ne mogli vdreti v rusko interesno cono ob vzhodnokitajski železnici, oziroma do Cicikarja.

Japonci na to niso mogli ostati pasivni, ker jim je prehod čez Nonni za slučaj kakšne komplikacije z Rusijo nujen. Oni se morajo tudi braniti pred eventualnim vpadom kitajskih čet, ki so stacionirane ob vzhodnokitajski železnici in postopajo očividno po ruskih navodilih. Zato je japonsko vrhovno poveljstvo takoj odpisalo 6 vojaških vlakov s 3000 mož pehote, konjenice, topništva, avtomobilov in letal na severozapad. Kakor so Rusi pridobili zase v Cicikarju stolučnega guvernerja in generala province Hajlunčan ob vzhodnokitajski železnici, tako se je Japoncem pridružil kitajski general Canhaijeng, ki ima pod svojo komando 10.000 mož. Skupni stan japonskega kora in kitajskih čet Canhaijenga je v Taonanu, dočim se vodi operacije kitajske armade generala Mačančana iz Cicikarja, kjer so brez dvoma tudi sovjetski oficirji.

Japonci trdijo, da je ta armada podrla most s topovi, katere so ji dali na razpolago Rusi. Baje

je imel general Wanfulin, ki tvori prednje čete Mačančana in stoji severno od reke Nonni, 32 topov. Japonski bataljon je imel ob podrtem mostu jako težko stališče, ker ga je kitajska premoč popolnoma obkolila. Japonci pa so po dolgi in obupni obrambi dobili še v pravem času ojačenja ter zagnali Wanfulina nazaj do Agančija. Da Rusi podpirajo kitajskega generala, je razumljivo, ker je Aganči prav za prav ključ do severne Mandžurije, v katero Rusija Japoncev na noben način ne bo pustila.

Operacije so se zaenkrat ustavile. Japonska, ki ne želi vdreti v rusko interesno sfero, je sklenila, da reke Nonni ne prekoraci, pač pa boče na vsak način obvladati most. Ako bi kitajska ciki-karska armada svoj napad obnovila, pa se utegne operacije nevarno razširiti na sever, ker bi Japonci bili potem primorani prodreti do Cicikarja ali pa vsaj do Agančija. Japonci stoji na stališču, da Cicikar ni v ruski interesni sferi, ker je postaja vzhodnokitajske železnice nekoliko sto kilometrov severneje. Sicer pa Cicikarja ne bodo zasedli, ako se bo general Mačančan umaknil.

Med tem je dospelo na bojišče ob reki Nonni nadaljnjih 4000 mož japonske armade, v ozadju pa stoji pripravljen cel japonski ekspedicijski kor.

Kakor se iz tega razvidi, je možnost konflikta z Rusijo postala sedaj najakutnejša. Rusi nadaljnega prodiranja Japoncev ne bodo mogli trpeti, ker bi Japonci ne ogrožali samo vzhodnokitajske železnice in severno Mandžurijo do Amurja in Vladivostoka, ampak imeli odprto pot tudi v oni del Mongolije, ki je pod rusko kurateljo, kakor tudi v Sinkiang in Bargo ter v Tibet, kar Sovjeti sma-

trajo vse kot svojo interesno sfero.

Briand predlaga, naj se seja Sveta Društva narodov vrši izjemoma v Parizu. Ni se znano, ali bo ta predlog sprejet. Pa četudi se sprejme, bo seja brez vsakega pomena. Zato so mnoge vele-sile za to, da se seja sploh opusti, ker bi nadaljnja blamaža Društva narodov podrla še tisto malo avtoritete, ki jo Društvo narodov ima. Sicer pa je javna tajnost, da Francija podpira Japonce — čemu torej seja?

Ker je intervencija Društva narodov postala sedaj popolnoma brez pomena, bosta stopili v živahno akcijo sovjetska in japonska diplomacija, ki se bosta morali ali med seboj sporazumeti glede Mandžurije ali pa pustiti, da pride do vojske. Na vsak način je Mandžurija sedaj za Kitajsko definitivno izgubljena kakor je že izgubljena Mongolija. »Kitajska je v zadnjih izdihih«, je dejal te dni v Ženevi diplomat evropske velesile, »zakaj enotni Kitaj je v današnjih gospodarskih in političnih razmerah postal nemogoč.« Niti južni Kitaj se ne bo več zedinil s srednjim in severnim. Bati se je celo, da se odtrga od Kitaja Peking oziroma vsa provinca Čili.

Belgrad, 7. novembra. I. Danes se je razširila vest, ki do sedaj še ni demantirana, da je Briand sklical Svet Zvez narodov na ponovno zasedanje v Parizu, in sicer za 13. november. Sestanek se bo vršil v Parizu zato, ker Briand ne more zapustiti prestolnice valed važnih interelacij, na katere mora odgovoriti v parlamentu. Svet Zvez narodov se bo ponovno bavil s kitajsko-japonskim eporom.

London, 7. nov. tg. Po poročilih iz Tokia je bitka ob reki Nonni končala z zmago japonskih čet.

Nevaren razvoj na Madžarskem

Grozeč gospodarski polom

Budimpešta, 7. nov. ž. Gospodarski položaj Madjarske je obupen. To se je poudarjalo in dokazovalo na dveh zadnjih sejah madjarskega parlamenta, ko niso samo zastopniki opozicije, temveč tudi vladni zastopniki opozorili, da je situacija neznosna in da madjarska vlada mora nekaj ukrepati, da obvaruje deželo gotove propasti. Socialna neenakost se vedno bolj občuti. Po statističnih podatkih Madjarske ima ta država 8 milj. prebivalcev, od katerih pa je 2 milj. brezposelnih zemlje-delcev, brez hiše, brez zemlje in brez zaslužka. Ta velika legija ljudi je nezadovoljna. Vedno bolj prehaja pod vpliv levčarske politike in vsi čakajo na znak, da izvrši napad na Budimpešto. V pokrajinah so se že pojavili nemiri kot živa priča nezadovoljstva in ogorčenja. Z velikim naporom in ne brez žrtve se je posrečilo orožnikom zatreti akcijo. Zaradi tega grof Karolyi noče ukiniti obsednega stanja, ki bo trajalo še celo zimo. To potrjuje tudi politični krogi, javnost pa se hoče zape-ljati s tem, da je obsedno stanje potrebno le zato, da se prepreči atentati na vlake, ki so v zadnjem času zelo česti. Madjarsko delavstvo se prav tako nahaja v obupu, kajti Madjarska je edina država v Evropi, kateri ni znana pomoč za brezposelne, a predsednik vlade je izjavil, da v tekočem letu nikakor ne bo mogoče misliti na to, da bi dobili brezposelni delavci kako podporo. Madjarska nima sredstev, ker zaradi slabe zunanje politike vedno

bolj pada njena zunanja trgovina. Izvozniki so zaradi dovoznih težkoč, kakor tudi zaradi zantne redukcije avstrijskega in italijanskega kontingenta živine ukinili vsak izvoz živine. Tudi madjarska pšenica ne najde trga. Glavni trg za madjarsko pšenico je bila Češkoslovaška. Madjarska pa s to državo nima trgovinske pogodbe in se bodo pogajanja začela šele 18. t. m. Z Nemčijo je Madjarska sklenila znano trgovinsko pogodbo ob priliki Beihlenovega obiska v Berlinu, proti tej pogodbi pa je sedaj dvignila svoj veto Sovjetska Rusija. Nemčija si je namreč zagotovila 25 odstotkov preferen-cialnih privilegijev za madjarsko pšenico, da bi mogla konkurirati z Ameriko in Sovjetsko Rusijo. Pogodba bi morala stopiti v veljavo 15. novembra v slučaju, če proti temu ne bi nihče od zainteresiranih držav protestiral. Zdaj pa je dvignila Rusija svoj protest in navedla, da zahteva iste privilegije, ker drugače ne more odobriti nemško-madjarske trgovinske pogodbe. Če torej Madjarska izgubi še ta trg, se bo zadušila v obujemu svojih agrarnih proizvodov, ker ne bo vedela, kam z njimi. Skupina ljudi, ki vidi, da bo Madjarska na ta način prišla do popolnega gospodarskega poloma, zahteva, da se nemudoma spremeni madjarska zunanja in notranja politika ter da se postavijo temelji nove organizacije. Sodelovanje s malo antanto in Francijo bi bila edina rešitev, da ne pride Madjarska v orkan, ki jo bo opustošil.

Kmečka stiska - splošna stiska

V splošni gospodarski stiski, ki je stisnila gospodarsko življenje vseh narodov in ki tudi naši državi ni prizanesla, mora vsa naša pozornost biti posvečena še posebej izredno težkemu položaju našega kmečkega ljudstva. Kajti še vedno ostane neizpolnjen namen, da je kmet alejkoprejte stebel in temelj države posebno še v tako izrazito agrarni državi, kakor je Jugoslavija. Iz kmečkih domov prihajajo vedno bolj glasni klici na nujno pomoč. S širokopoteznim ozdravljenjem našega kmečkega gospodarstva ne bomo smeli kar nič več čakati.

Najprej si moramo biti čisto na jasnem, da se z različnimi premijami in podporami, — pa tudi, če bi imela javna uprava dovolj denarja na razpolago — ne pride do zaželenega cilja. Gospodarjenje, ki je osnovano na podporah, mora nujno od-povedati. Ne le zaradi tega, ker je strogo pravilna razdelitev iz mnogih notranjih težkoč in razlogov toliko kot nemogoča, temveč tudi iz tega vzroka, ker podpora — in naj gre tudi za veliko varto —, razdrobljena in raztresena med veliko množico, za posamičnega gospodarstva ne more pomeniti trajnega izboljšanja. Sploh pa se da od podpor živeti kvečjemu v ubožnici, ne pa v gospodarstvu. Načelo zdravega gospodarstva je, da se mora gospodarska panoga, ki ima pomen za splošno gospodarstvo, vzdrževati sama od sebe, ne pa vegetirati kot za-jedavec na drugih pridobitnih slojih.

Na čem boleha naše kmetijsko gospodarstvo? Najprej na pomanjkanju kreditov. Prišlo je do tega največ zato, ker je vse, kar kmet proda, malodane brez cene. Največkrat pa svojih pridelkov sploh ne more spraviti v denar. Kmet, ki hoče umno in racionalno gospodariti, mora dandanes vedno bolj segati po industrijskih proizvodih. Mora si nabavljati najraznovrstnejše stroje, ki vsi stanejo težke denarje. Samo z racionalnim gospodarjenjem more biti saj nekoliko konkurenčen na zemlji bogatej-šim krajem v naši državi kakor tudi napram uvozu iz inozemstva. Iz teh dveh vzrokov pa na tudi radi razmeroma višjih davčnih dajatev, kakor so bile nekdanj, mora kmet danes segati po posojilih. Seveda pride za kmeta v poštev le cenen in pa dolgo-ročen kredit, ker drugače ne postrga niti toliko iz svoje kmetije, da bi obrestil odraževal. V Jugosla-viji imamo nalašč za pomoč kmetijstvu ustanovlje-no Privilegirano agrarno banko. Krediti, ki jih ta banka daje v južne kraje naše države, utegnejo

biti za ondotno poljedelstvo velika pridobitev in blagoslov. Za naše tukajšnje slovenske gospodar-ske razmere pa je njen kredit predrag. To je po-kazala dosedanja izkušnja.

Našemu kmetu so v zadnjih desetletjih naj-več pomagale naše domače gospodarske in kre-ditne zadruge. Te so dajale kmetu denar na po-sodo po zmeranih, nizkih obrestih in tako ozdra-vile in rešile na tisoče kmetijskih gospodarstev. Slej ko prej bo združništvo ostalo tudi v bodoče najmočnejša obramba kmečkega gospodarstva. To da ker je združništvo danes samo v hudih težavah, mora biti skrb merodajnih krogov, da v prvi vrsti njega izdatno podpro in mu omogoči vršiti blago-dejno rešilno delo v našem gospodarstvu.

Da ima kmet isto pravico, da se njegovi pri-delki zavarujejo z zaščitno carino pred inozem-skim uvozom kakor industrijske, to je razumljivo samo po sebi. Tudi iz narodnogospodarskega sta-lišča je edino zdrav postopek, da kupuje občinstvo kar le mogoče domače in ne uvožene produkte. Kajti čim manj gre našega denarja v inozemstvo, tem zdravjeja bo naša valuta in tem solidnejše naše gospodarstvo.

Druga možnost, da se zboljša stanje našega poljedelstva, je pa v specializaciji, ali bolje po-vedano, pričetli mora gojiti one panoge, ki so ren-tabilne. To je bilo že čisto poudarjeno. Toda zdi se, da še vedno premalo. Še vedno je nekaj kme-tijskih proizvodov, ki jih uvažamo, ki bi jih pa prav tako lahko tudi pri nas pridelali, kakor oves, ječmen, koruza, različna zelenjava itd. V zadnjih letih dalje opazujemo, da se je naš kmet zelo vrgel na živinorejo. To je vsekakor pametno in odgo-varja našemu gospodarsko-pridobitnemu položaju v državi. Toda mnogi bomo morali še dvigniti in izboljšati našo živinorejo, pa naj si bo kot klavno, ali pa kot plemenito in močno živino. Z inten-zivno propagando se bo dal preskrbeti tudi trg-zniemu mleku in siru, kar mora v bodoče tvoriti eno zelo važnih gospodarskih postavk pri našem kmetijstvu. Tudi perutninarstvo ima še lepo bo-dodnost, prav tako sadjarstvo.

Todav vseh teh gospodarskih panogah bo kmet le tedaj uspel, če se trdno organizira v za-drugarstvu. Šele združuga mu bo preskrbela novo gospodarsko moč in ga tako uveljavila na trgu, kakor je to dandanes potrebno. Od tega bodo imeli

Obsedno stanje na Korziki

Pariz, 7. nov. ž. Francoska vlada je sklenila, da končno zatire razbojniške tolpe na Korziki ter je proglasila nad otokom obsedno stanje. Orožniki so ubili dva razbojnika. Eden od njih se je po-gnal v kordon, ki ga je obkrožil ter si hotel utreti pot z revolverjem. Obale na otoku so vse zastraže-ne. Včeraj sta hotela dva razbojnika pobegniti z otoka na ta način, da sta se napravila v ribiča in hotela s čolnom pobegniti v Francijo, pa so ju prijeli.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme bo trajalo dalje, v zapadnih Alpah bo menjaje oblačno, v južnih Alpah pa oblačno in verjetno dež, na vzhodnem robu Alp jasno, vendar nestal-no vreme.

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno oblačno (oblačnost se bo povečala). Toplo in ve-trovno (južni vetrovi).

Največja pa je ljubezen...

>Vemo namreč, da vse stvarstvo zdihuje in trpi v porodnih bolečinah — je pisano v sveti knjigi.

Ce kdaj, je to resnično danes. Pred našimi očmi se zija človeštvo v krčih in bolečinah... V zlih časih živimo. Narod zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo — brat zoper brata. Povsod obo-roževanje. Koliko milijard požre ta Moloh vsake leto! Konu v korist? Kanoni, bojne ladje, letala, strupeni plini — to so najpotrebnejše reči na svetu, za katere denar mora biti milijoni ljudi pa strada-jo najpotrebnejša za življenje: nimajo kruha, ni-majo strehe, nimajo, s čimer bi si nagoto pokrili. Kaj čuda, če stiskajo pesti, škrtajo z zobmi, kujejo načrte, pretijo in grozijo... Crni oblaki nad nami, preteča nevihta... Kaj bo?!

Na to temno zemljo pa sije s sinjih višav ena svetloba — ena luč lije skoz oblake, ki napravila to težko življenje znosno. Božjega izvora je, iz na-ročja božanstva samega je izšla, da lajša življenje bednim, da jim otira solze, da jim lajša gorje. Ljubezen je to ime...

Ko bi se ljubezni na svetu ne bilo, kako bi bilo to življenje? Kdo bi mogel prestat? Niti bogatini bi ne bilo lahko — koga je še denar sam osrečil? A kam bi se dejali siromaki? Kaj bi počele sirote, uboge vdove, betežniki vsake vrste? Manj straš-na noč je v črne zemlje krilih, kakor življenje brez ljubezni.

Ljubezen — hčerka nebeška — da si nam po-zdravljena! Pridi, pridi med nas! Mi te pozdravlja-mo, mi te prikačujemo, mi te potrebujemo... Pridi, ogrej nas; pridi, nesi nam; pridi, razveseli nas; pridi, osreči nas!

Ljubezen — pojdi, nastopi pot po slovenski zemlji! Glej, ta zemlja te čaka, pripravljena je na tvoj prihod. Prikačuj te siromaki, potrebuje te tudi oni, ki kaj ima. Pojdi v hišo onih, ki kaj premo-rejo, odpri jim srce, odpri jim roke; pojdi v hišo jedinsine in siromašine, osreči jih z darovi, lajšaj jim gorje, otiraj solze!

Da, že je nastopila ljubezen pot po slovenski zemlji — že se je pričela do brodelna akcija v prid siromakim. Prvi dobrotniki so se že ogle-sili. Prvi darovi so že prišli v Ljubljano. Z dežele so prišli. Darovi so to večinoma uboge vdove. Ti-sti, ki sami navadno ne živijo v preobilju, tisti od tega malega, kar imajo, še vedno nekaj imajo in dajo za tiste, ki imajo še manj ali nič. Verne duše so bile to pot tiste, ki so izabile prve darove v prid ubožcem. Po pokopališčih se je nabiralo na vseh svetih in na vseh mrtvih dan — in nabralo se je precej. Duše umrlih so bodrile duše živih k dobrodelnosti.

Dobrodelna akcija — najbolj pristna Katoliška akcija. Tisti, ki res katoliško in krščansko misli in čuti, tisti se bo rad odzval va-bili v pomoč potrebnim. Dajte in se vam bo dalo; dobro, nalaščeno, vrhano mero vam bodo dali v vaše naročje! Iz tega bodo vsi spoznali, da ste res katoličani, da ste resnični kristjani, če ljubezen iz-kažete drugim. Ne po rožnem vencu in ne po ška-pulirju — pravi duhoviti katoliški pisatelj — ampak po ljubezni vas bodo spoznali! Ne da bi rožni venec omalovaževali in škapulir zaniževali — ne! Ampak pristno znamenje krščanstva je le ljubezen. Bog je tako rekel in tako je! — Zato s tem pokažimo, da

tudi konsumenti največji dobiček, ker tako odpade drago posredništvo med producentom in konsu-mentom. Čim bolj v neposrednem stiku sta kmet in konsument, tem bolje je za obo. In čim manj bomo kupovali v inozemstvu, tem bolj svobodno in tem bolj samostojno bo naše narodno gospodarstvo.

Med Poljaki in Ukrajinci

Varšava, 7. nov. Javnosti ni nikakor prese-netil včerajšnji sklep poslenke zbornice, ki je za-vrnila socialistični predlog glede avtonomije Vzhodne Galicije in Polesja. Socialisti so že dru-gič stavili ta predlog. Že leta 1926, to je tik pred Pilsudskijevim udarom, so socialisti skušali pro-dreti s podobnim predlogom. Poskus se jim takrat ni obnesel. V smislu najnovejšega predloga naj bi se ukrajinsko in malorusko vprašanje rešilo tako, da bi se dovolila avtonomna uprava vojvodnam Ivojski, tarnopolski in stanislavski, nadalje Voli-niji in Podlesju. To dežele naj bi se vladale same z lastnim deželnim zborom in lastno deželno vla-do; osrednja poljska vlada bi imenovala v te vla-de po enega ministra. Dežele bi imele lastno šol-stvo in lastna sodišča. Uradni jezik bi bil poljski in ukrajinski. Predsednik Poljske bi imel proti vsakemu sklepu deželne vlade pravico veta; na ta način bi se zavarovalo edinstvo poljske države.

Proti predlogu socialistov je nastopil ves vladni tisk in tudi del opozicijskega. Splošno so-dijo, da niso socialisti za svoj predlog, ki bi gotovo mnogo pripomogel k tako zaželenemu pomirjenju z Ukrajinci in drugimi manjšinami, izbrali ugod-nega trenutka, ker je zdaj poljsko javno mnenje še vedno razburjeno radi delovanja ukrajinske teroristične organizacije.

Drobne vesti

Ljubljana, 7. nov. AA. Razpis službe šefa gi-nekološko-porodniškega oddelka pri banovinski splošni bolnišnici v Mariboru, odrejen z odlokom kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 30. oktobra 1931, I. No. 9625/1, se preklči.

Zagreb, 7. nov. ž. Gradjanski: Viktorija 0:0. Belgrad, 7. nov. I. Za vršila dolžnosti povelj-nika častniškega parka tehničnega polka je postav-ljen kapetan I. razreda Evgen Uliar. Za poveljni-ka inženjerskega parka pionirskega polka je ime-novan inženjerski major Alojz Eker. Za vršilca dolžnosti poveljnika 3. bataljona 2. pionirskega pol-ka je imenovan kapetan I. razreda Zbilko Majer

ZITNI TRG.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica dec. 71.50, maj 75.25, julij 76.125.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 70.5, maj 72, julij 72.625, dec. 67, koruza marec 51, maj 52.75, julij 55, dec. 47.5, oves maj 29.875, dec. 27.125.

Družinska pratika 1932

se že dobi v vseh knjigarnah in trgovinah Slovenije! Segajte po njej!

krščanstvo ni prazna reč, ni gol formalizem, da je življenje, da je moč, da je toplota! Ljubezen ogrej ta mrzli svet! Svet naj vidi in čuti, da ima kr-ščanstvo še svojo moč — ne v morilnem orožju, ne v kanonih in tankih, ampak v oživljajoči in ogre-vajoči ljubezni. Da, ljubezen — to je največja moč v nebesih in na zemlji, ki se ji uklanjajo vsa ko-lena — celo oni, ki jim z ničemer drugim ne pri-dej do živga: ljubezen edina jih premaga, jih omeči. Ljubezen je najboljša apologija krščanstva. Zato naj prav v teh časih, ko se zdi, da se je ves svet zarotil zoper Cerkev, ko samostane požigajo in cerkve rušijo, ko hočejo krščansko ime z zemlje zbrisati — prav v teh časih razvijaj to preganjano krščanstvo vso toplotlo svoje ljubezni! Kristus je molil za tiste, ki so ga kržili; španski jezuitje so rekli, da bodo molili za tisto domovino, ki jim ne privošči kotlička na svojih tleh; mi pa pokažimo dejansko ljubezen do svojih siromašnih bratov!

Verne duše so privabile prve darove. Pa to ne bodi konec dobrodelne akcije — tudi tam ne, kjer so ta dan po pokopališčih pobirali! To bodi le začetek, overture dobrodelne ak-cije! Zdaj naj ta akcija krepko nadaljuje začeto pot!

V Ljubljani, in upamo, tudi po deželi, je vse pripravljeno za akcijo. Dobrodelni odbori, oziroma odbori Katoliške akcije so po vseh župnijah usta-novljeni. Požrtvovalni nabiraleci so pripravljeni, da gredo mesec za mesecem od hiše do hiše, od vrat do vrat in trkajo za pomoč. Legitimacije, s kateri-mi se lahko izkažejo, da so upravičeni pobirati, so tiskane. Oblastno dovoljenje — dovoljenje banke uprave — da jim nihče ne sme braniti njih člove-kojubnega dela, je zagotovljeno. Javna kuhinja je pripravljena; zasebne kuhinje so obljubljene. Se-veda se vedno še nove sprejemajo. Kamor pridejo poelanci božje ljubezni, sprejmite jih dobrohotno! Vedite, da njih pot ni lahka, da ne prosijo zase, da se samó žrtvujejo za druge. Kjer imate veliko, dajte jim veliko; kjer imate malo, dajte jim vsaj malo iz dobrega srca! Kar lažje utrpíte: obleko, živila, kurivo ali denar. Posenajte vsi nekoga blagega trgovca s kurivom, ki se je na prvo prošnjo rade volje odzval, da bo dal po svoji moči drv in premoga in da bo vplival na svoje tovarike, da bodo isto storili. Ne pesnitejate pa onega velikega lesnega podjetja, ki je odgovorilo, da za to ni no-benega — paragrafa!... Ljubezen ne pozna para-grafov.

Poslušajte se pridno blokov, ki jih je izdala karitativna zveza (v Marijanšču), ki naj se dajejo revežem namesto denarja, da ž njimi po določenih trgovinah dobijo živil. En sad teh blokov je ta, da se je število prejakov že — skrečilo, kajti listki se ne morejo pogati — po grlu... Skrbelo se bo, da se uvede natančna kontrola, da bodo prejimali pod-por res le potrebni.

Zahvalna nedelja je danes. Svet sicer ne pozna mnogo hvaležnosti. A blaga arca čutiljo potrebo hvaležnosti. Suša je bila letos in kriza na vseh straneh, pomanjkanje denarja. Pa smo se le pre-rili skoz te težave in kljub vsemu imamo večino-ma še kaj v usta nesti; hvala Bogu, ničesar nam ne manjka! Ne bilo bi pa lepo, če bi se vdajali za-dovoljnemu uživanju sami — dočim lačni ob strani stoji oni, katerim sreča ni tako mila. Najlepša zahvala je, če to, kar sami lahko pogrešamo, damo tistim, ki nimajo.

Toliko za danes. Dobrodelni zvonček pa bo letos še večkrat pel po »Slovenec« in drugih listih, po prižnicah in dvoranah. Prihrskavali bomo nanj in nič se ga ne naveličate poslušati! Lep in blago-doneč je njegov glas — kajti pisano je: Blazje je dajati kakor jemati...

Živa slovenska beseda

Fr. Ramovš: Dialektiška karta slovenskega jezika

Ljubljana 1981, št. 73+2 zemljevid.

Dobili smo novo knjigo, ki je moramo Slovenci biti zares veseli. Naš najboljši poznavalec narečij, vseučiliški profesor Fran Ramovš, ki že dolga leta zbira, ureja in proučuje narečno gradivo, nam je podaril prekrasen zemljevid slovenskih narečij s kratko razlago, v katero je strnil sadove svojega obsežnega in dolgotrajnega študija. Prvič v zgodovini naše jezikoslovne vede dobivamo Slovenci jasno opredeljene in razporejene številne domače govore na zemljevidu. Pač so poskušali s tako opredelitvijo že pred njim veliki domači slovniki: Kopitar, Miklošič, Vatroslav Oblak, Glaser in Murko, poleg tujih jezikoslovcev Sreznjevski, Baudouin de Courtenay, Florinski in Tesnière. Ostalo je pa le pri poskusu, kajti manjkalo jim je dovolj obsežnega gradiva in so se pri klasifikaciji skupin osirili le na enega ali dva jezikovna pojavi; vsaka delitev v narečja na podlagi enega samega jezikovnega pojava pa je krivična. Že po vojni je poskušil označiti slovenska narečja tudi na zemljevidu bivši lektor za francosino na ljubljanski univerzi g. Tesnière; a njegova razdelitev je hudo približna in se krije z mejami politično administrativnih ozemelj Kranjske, Koroške, Štajerske, Primorske, Prekmurja in Benečije. Jezikovno bogastvo pa s tem ni izčrpano in opredeljeno.

Profesor Ramovš si je zastavil težko nalogo, da opredeljuje slovenska narečja po njihovem celotnem značaju, ne le po posameznih značilnostih. Zato uvažuje pri svojem delu nad 1000 jezikoslovnih pojavov in njih obseg. Sproti je iskal podobnosti in razlike med narečji; tako so se mu odkrile zveze, prehodi, vplivi itd. Ob takem motrenju mu je razpadlo slovensko jezikovno ozemlje na 46 narečij in govorov, ki so našla označbo na zemljevidu. Ko pogleda to pisanost slovenskega zemljevida, se ti zazdi, da imaš pred seboj evropski narodnostni zemljevid. Milijonski narodi z obsežnim ozemljem ne premorejo pestrosti, kakršno smo si ustvarili Slovenci v teh nekaj stoletjih, kar smo se naselili na tem lepem kosu zemlje. Vsa ta pisana raznolikost pa je vendarle zvezana v organsko celoto ene, nedeljive žive tvorbe. Kako vesel je človek, da je v neovrznitvi strokovno znanstvenimi dokazi za ves resni svet končno veljavno pribito: slovenska narečja so organska celota žive slovenske besede.

Ne izhaja sicer iz kakšnega skupnega nasprotja drugim Slovanom že diferenciranega praslavenskega jezika, marveč so se neposredno razvijala iz skupne praslavenske celote, ki smo jo prinesli s seboj v te kraje. Na razvoj v tako različne smeri so vplivali kraj in razmere, v kakršne smo prihajali. Profesor Ramovš skuša najti nekaj zgodovinskih osnov za tako razvito narečno raznolikost. Uvaževati je gotovo treba prometna sredstva ob času naseljevanja — najvažnejše so bile pač stare rimske ceste. Gorovja, neprimerni gozdovi, močvirja so bile prometne ovire, svojčas še mnogo huje nego danes. Upoštevaloj bolj ali manj očitne prehode iz enega narečja v drugo, je prof. Ramovš določil medsebojne sorodstvene razmere narečij, jim našel izhodišča, odkoder so se širila in vplivala. Silno zanimivo je primerjati ta njegov zemljevid (str. 38) z onim rimskih cest (str. 41) ali prvih naselbin slovenskih (str. 40). Videti boš, kako se sorodstvo res pomika ob rimskih cestah, kako so gorovja in gozdovi zavirali večje medsebojne vplive. Razvidno pa nam ti zemljevidi ponazorujejo, da so se narečja najbolj cepila tam, kjer so se naselili ljudje po gozdnih višinah, odkoder so imeli le rabe zveze s svetom. Zato je jezikovno najbolj razbito južno zapadno ozemlje, kjer imamo rezijanski dialekt s tremi govori, tri beneška narečja, krško narečje, dve istrski narečji, notranjsko s tremi govori, obsoško s tremi govori, pisano rovtarsko skupino s petimi narečji in tremi govori (tolminsko, cerkljansko, črnovrško, poljansko s škofjeloškim govorom in borjuloško narečje z logaškim govorom), pa še posebno soško narečje, ki je tudi naslonjeno na rovtarsko skupino. Vzhodne narečne ploskve so veliko razsežnejše od zapadnih. Zanimivo je tudi, da sta vzhodna in zapadna skupina narečij tako očitno ločeni, kakor nam kaže zemljevid narečnih zvez, narečnih ognjišč (str. 38). Skoraj preko srede slovenskega ozemlja mimo Ljubljane gre črta samih rahlih medsebojnih zvez. Upoštevaloj najstarejše podatke o naši naselitvi in primerjajot razvoj narečij z njimi, odločno zavrača prof. Ramovš misel, da bi bila slovenska narečja nastala iz dveh prvotnih dialektičnih osov. Zelo močni dokazi pa govorijo za njegovo tezo, da moramo nazaj na prvotnih kakih sedem naselitvenih jeder, ki so položila temelj sedmim narečnim skupinam. V tem pogledu je zanimiv zemljevid (str. 62).

S svojo dialektološko karto nam prof. Ramovš ni podaril samo odlično znanstveno delo, marveč tudi odlično kulturno in narodno pomembno delo. Ob tej knjigi bi se Slovenci morali marsičesa zavedati. Organska celota slovenskega jezikovnega ozemlja, ki nam je sproti brez samovoljnih političnih mej pred očmi, nam jasno kliče v spomin našo skupnost s Primorske in Koroške. Naravnost poživljen je človek, ko vidi, kako tesno smo zvezani po tisočletni tradiciji, kako so nas stoletja skovala v eno celoto. Ta zgodovinska tvorba stoletij se ne dá zrušiti v par letih, kakor si predstavljajo mednarodni diplomati, ne dá se zrušiti z nasilnim raznarodovanjem.

Še poleti 1931 pisal zaveden koroški Slovenec: »Tudi nemški koroški znanstveniki (Wutte, Lessiak i. dr.) se trudijo, da bi dokazali, da se koroško slovensko narečje bistveno loči od ostalih slovenskih narečij in od pisane slovenščine. Upajo si celo trdit, da je koroško slovensko narečje bližje nemščini nego pismini slovenščini. — Slovenska Koroška je del slovenske zemlje. Je integralen del celokupnega slovenskega jezika. Koroški Slovenci so del slovenskega naroda. Če trpi en ud, trpi celo telo. Če je ogrožen en ud, mu hitijo na pomoč vsi drugi udje. Celokupno slovenstvo je eno telo, koroški Slovenci en ud slovenskega narodnega telesa. Zato mora biti zadeva vsakega posameznika dela slovenskega narodnega telesa — torej tudi zadeva koroškega slovenstva — zadeva vseh Slovencev. — Ali bi ne bilo umestno, da, naravnost potrebno, da ki kak strokovnjak preiskava koroško slovenska narečja, da bi izsledil zveze koroških slovenskih narečij z ostalimi slovenskimi narečji? Koroški Slovenci oz. njihovo ozemlje meji na: Sp. Štajersko, Gorenjsko, Goriško. Ali je mogoče, da bi koroška

slovenska narečja ne imela gotovih sličnosti z bližnjimi izvenkoroškimi slovenskimi narečji? In mogoče so te sličnosti celo večje, nego so sličnosti med posameznimi kor. slov. narečji. Koliko je sploh kor. slov. narečij? Kateri so bistveni znaki istih? V čem se razlikujejo? V čem so slična z izvenkoroškimi slovenskimi narečji in s katerimi? — S tem bi se moral pečati kak znanstvenik, strokovnjak. Čudim se, da se o slovenskih narečjih sploh tako malo piše, ozir. o njih raziskuje, ali o njih objavi. Kar se tiče kor. slov. narečij, bi bilo njihovo raziskovanje naravnost za nas tudi narodnostnega pomena. Če se Nemci bavijo s tem, bi se morali tudi Slovenci. Uspešno pa bi se mogel baviti s tem samo strokovnjak. (Navajam dobesedno po pismu kor. Slovencev odličnemu jezikoslovcu z dne 25. julija 1931.)

Iz pisma nam je jasno, s kakšno ljubeznijo se oklepajo naši bratje izven naše države vsega, kar je slovensko, zlasti seveda svojega jezika. Jezikoslovne razprave so jim naravnost narodnostno praktičnega pomena in si žele strokovnjaka, ki bi jim raziskoval njih jezik. Kako veseli bodo Ramovševe karte, ki jim bo pokazala, kako so zvezani z zapadnoštajerskimi narečji, kako preko Podkloštra z Gorenjsko, ki pojasnjuje zgodovinsko in zemljepisno, kako so bili po rimski cesti zvezani Ziljani s Taglamentom. Pa je bodo enako veseli Primorci, pa bi je morali biti enako veseli mi, ki v nas gledajo obojni svoje rešitelje in pomočnike. Zato mora tudi nam biti narodnostna zadeva raziskovanje domače zemlje, domačega jezika.

Veseli moramo biti odlične znanstvene knjige, ker pred vsem svetom ugotavlja omenje slovenskega jezika, ker pred vsem svetom dokazuje enotno organičnost slovenskih živih govorov. Kako predrno in naravnost izvalno pišejo Nemci o koroških Slovenceh, kako nesramne zahteve imajo še vedno po slovenski Štajerski in celo Kranjski, nam priča članek »Grenzlanddeutscher« v sicer tako strokovno mirnem velikem Brockhausu: »Koroška je obmejna dežela v dvojnem pogledu. Jugoslaviji je odpadla industrijsko bogata Mežiška dolina. V spodnji Koroški živi na jezikovno mešanem ozemlju 35.000 »Windische«, ki se priznavajo k nemški kulturni celoti in uživajo pri tem popolno prostost v negi svoje posebnosti in jezika, dočim je v Sloveniji nemstvo izpostavljeno najhujšim preganjanjem. Z odstopom Spodnje Štajerske in Kranjske Jugoslaviji je nemški življenjski utrpel velike izgube zaradi izselitve, izgona in zatiranja. — Pretežno nemška mesta kakor Maribor, Ptuj, Celje in Ljubljana, številna manjša mesta in trgi z nemškimi manjšinami so veliko izgubila. (Nova izdaja, zv. VII., str. 611.) — Naravnost čudovito je, kako smo skoraj brezbržni mi, ki bi nam pri naši majhnosti moral biti dragocen vsak človek, dočim se Nemci pri svojih 60 milijonih potegujejo celo za to, kar nikoli njihovo ni bilo in reklamirajo zase celo naše središče, Ljubljano. Da, nerazumljiva in kar čudovita je ta naša brezbržnost!

Ta dva primera nam pač v zadostni meri dokazujeta, kaj nam je sveta dolžnost, nam vsem Slovencev. Nikogar bi ne smelo biti med nami, ki bi ne čutil, da je član velike družine, ki so jo stoletja strnila v eno jezikovno celoto, s svojo zgodovino, s svojo kulturo, družino, ki je imela v preteklosti svoje hude in težke borbe, ki je imela važne naloge v preteklosti in jih ima v bodočnosti.

Nadškoj dr. Jeglič na Gorenjskem

V četrtek 5. novembra je g. nadškoj dr. A. B. Jeglič po daljšem času zopet prišel na Gorenjsko. V zgodnjih jutranjih urah je odšel z avtom iz mirnega Gornjega Grada čez Kamenik, Kranj k Mariji Pomagaj na Brezje. Tu je opravil sv. mašo in priporočil sebe in ves slovenski narod ter našo državo Njej, ki je naša skupna Mati in katere pomoči v teh težkih dneh vsi tako potrebujemo. Nato se je odpeljal v Staro Loko k svojemu prijatelju g. kanoniku Mraku. Skupno sta si nato ogledala prenovljeno starodavno župno cerkev sv. Jakoba v Škofji Loki.

Iz Škofje Loke sta se odpeljala v idilične Reče ob Sori, kjer jima je prijazen g. župnik Meršol pripravil obed, h kojemu je v naglici povabil

V postelji zgorela

Novo mesto, 6. novembra.

V noči na petek je v svoji hiši na Vel. Cilkavi 6 zgorela v postelji 79letna Katarina Strajnjar, mati cesarja Ivana Strajnjarja. Njen sin je bil okrog 7 zvečer še pri njej. Ko je odšel, se je mati odpravila spat. Prižgano svečo je pustila goreti na skrinji poleg postelje in zaspala. Plamen sveče je prišel polagoma lizati odejo, ki je prišla tleti, radi česar se je vžgala še posteljna stranica.

Postelja je prišla goreti pod stanko, katero je že začel tudi dušiti dim. Prevrčala se je na goreči postelji, pa si ni mogla nič pomagati. Nazadnje se

Velik požar na Bohinjski Beli

Požigalec prijet

Boh. Bela, 7. novembra.

Ni se še polegel strah po vasi od zadnjega požara, ko je v sredi gornje vasi pred 3 meseci gorelo, ni še izsleden prvi požigalec, že se je v noči od petka in soboto zvečer ob pol 9 zopet ogasil zamolčki gasilski rog in zvonovi v stolpu so klicali na pomoč. Gorelo je zopet v Gornji vasi. Pogorelo je sosedni zadnjega pogorelega dvora Antoniji Ravnik, po domače Skrnjina. Goreti je začelo v plevniki, ogenj je takoj objel skedenj in hišo. Vse je popolnoma pogorelo. Ogenj se takoj opazil. Na lico mesta je bila takoj domača požarna bramba, na pomoč so prišli gasilci iz Sela, Ribnega, Milna pri Bledu. Posrečilo se je ogenj lokalizirati in obvarovati sosednja poslopja, ki stoji tik ob tej hiši. Škoda je zelo velika, kar nikakor ne bo krita z zavarovalnico.

Kako je ogenj nastal? Popoldne proti večeru se je oglašil pri vdovi za prenočišče berač. Bil je dobro oblečen in lepo črno sukno, prav dobre čevlje je imel, napravil je na vse vtis boljšega človeka. Svoj čas je služil za hlapca pri Slanovcu v gostilni na Beli. Prosil je vdovo prenočišča. Vdova ga je sprejela, mu na hlevu postlala in ob-

Vsak pojav v raziskovanju naše domače preteklosti in sedanjosti nam mora biti velik dogodek, bi nas moral spomniti naših svetlih dolžnosti do nas samih, do naših bratov na Primorskem in Koroškem. S tega razgleda nam je Ramovšovo delo še prav posebno dragoceno, dragoceno bo vsekakor resničen rodoljub tako iskreno kakor ubogemu koroškemu Slovincu, ki naravnost zdihuje po taki knjigi.

Ob tem slovenskem jezikovnem zemljevidu obide človeka ena sama iskrena ljubezen, ki jo je koroški rodoljub zapisal v istem pismu takole: »O Gospod, reši nas izpod oblasti naših zatiravcev. Bog lahko še vse drugače zasuje, kakor pa se zdaj suče. Koroška se zdaj suče nasproti popolnemu pomenu. Obide te ena sama velika želja, ki jo je za nas vse zapisal Ivan Cankar: »Ne daj mi dočakati, o Gospod, da bi se glasila tuja govorica po teh krajih! Ne daj mi dočakati, da bi storil suženjsko smrt! Moč mu dodeli, da raztrga vrvi — če je treba, da umrje, naj umrje svobodno!«

Še sorškega in žabniškega g. župnika in v tej prijateljski družbi dragih prijateljev se je g. nadškoj ljubezno pogovoril in vsaj nekoliko razvedril. V cerkvi je nato g. župnik visokemu gostu razkazal novo sijajno električno razsvetljavo. Vsa družba se je nato podala na rojstni dom gornjegrajskega sodnika Ranta, kjer je visokega gosta lepo pozdravila sestra in brat-gospodar Jože je povabil družbo k malemu prigrizku ter jim nato razkazoval lepo prenovljeno hišo. G. nadškoj je pohvalil lepo hišo in se veselil krasnega razgleda na lepo eorško dolino in s solncem ožarjene planine.

Ko je nato vsej arečni rodbini podelil svoj blagoslov, se je, ljubezno poslovivši se od vseh, odpeljal čez Smlednik nazaj v svoje zatišje — v staroslavni Gornji Grad.

je prekučnila po postelji po čez in tako ji je prišlo telo prav v ogenj. Uboga starka je prišla goreti pri živem telesu. Ožgana je prav do kosti po celi levi strani telesa, po obrazu in desni roki. Ko je drugi dan okrog šestih jutraj hoteli iti sinova žena iz svoje hiše, ki stoji kakih sto korakov proč od matrine, v hlev mlet, je zagledala, da se skozi okna matrine hiše valj dim. Hitro je poklicala svojega moža in oba sta v težki slutnji hitela pogledat, kaj se je zgodilo. Vdrla sta v hišo in našla mater mrtvo, visečo s postelje, vso sežgano. Sin jo je prenesel v svojo hišo, kjer so jo položili na mrtvaški oder.

ljubila tudi večerjo. Zahtevala pa je, naj ji pokaže knjižico in odloži žveplenke. Temu se je uprl, začel strašno preklinjati kmete, Boga, klical strela in nebo na vse kmete in se silno sumljivo obnašal. Knjižice ni hotel oddati in rekel, da nič ne kadi in da nima žveplenk.

Ponovno je domača hči zahtevala od njega knjižico. Začel je zopet preklinjati. Vstal je in odšel k sosedu in je tam dobil na hlevu prenočišče. Tudi tu ni hotel pokazati knjižice in oddati žveplenke. Izgovoril si je na hlevu odprta vrata.

Kmalu nato je izbruhnil ogenj. Sum je takoj padel nanj. Ljudje so ga prišli in poslali po orožnike na Bled, Ti so mu odvzeli knjižico in našli žveplenke.

Sreča je bila, da so prišli orožniki, ljudje bi ga bili sicer vrli v ogenj. Odpeljali so ga na Bled. Doma je iz Sela pri Železnikih. Delati se je hotel pijanega in slaboumnega; preiskava bo dognala resnico.

Oblast prosimo, naj nas vendar varuje pred berači-alkoholiki. Vsaka vas pa naj preživi lastne reveže!

Pranje, ki prihrani gospodinji veliko denarja...

Slednja gospodinja si želi: "... dobro oprati, pa vendar tako prati, da se perilo ne trga." S terpentinovim milom Gazela je to mogoče! Ker mu je prišlo milo Gazela lepo, da je vesele ... in vendar vzame z lahko vse madeže iz perila ... Dolgo ostane vse kakor novo — v veselje varčne gospodinje.

TERPENTINOVNO MILO GAZELA

pere zares čisto

'Slovenec' pred 50 leti

5. novembra 1881:

Članek »Zveza z Italijo«: »Kar smo vedno pravili, da je zveza z Italijo za našo državo nenaravna, to nam potrjujejo »iredentenci« sami. Proglasili so protest zoper potovanje laškega kralja na Dunaj. Glavne misli tega protesta so sledeče: ... Zveza z Avstrijo je popolnoma nenaravna in ne bo imela obstanka, ker jo bo podrl laški narod sam! — ... Če je naš cesar laškega kralja prijazno sprejel, če so ga celo Dunajčani pozdravili, iz tega Lah ne smejo sklepati, da mi laškega prijateljstva potrebujemo ali želimo, in da si v nekako milost itejemo obiskovanje laškega kraljeva. Zveza z Italijo zdi se nam nemogoča, ker jo laški narod sam odbija; zveza je mogoča le s laškim kraljem...«

Domače novice: »Josip Jurčičev nagrobni spominek je že postavljen ob Baumgartnerjevi kapeli na starem pokopališču. Izdelan je v starogrškem slogu po načrtu pariškega arhitekta Leblancheja ... Spominek obdaja umetna železna ograja, katero je izdelal tukajšnji ključarski mojster L. Zelenec. — Odpretje nove klavnice. V četrtek se je nova klavnica slovesno odprla pri naročnostni deželne predsednika g. Winklerja, deželnega glavarja grofa Thurna, mestnega župana, predsednika kupčijske zbornice g. Kušarja, mnogih poslanev in druge odlične gospode. Mesar g. Štrukelj se je mestu zvečalil v imenu mesarjev. Govorili so tudi župan, Dežman in A. Ahčin. Mesarski hlapci so odgovorjali z burnimi »živoli«. Pobilo se je za začetek 14 pitanih volov. Zvečer je bila slovesna veselica pri mesarju g. Štruklju. Veliki mesarji so nad vratni klavnice zapisani in ti so: Franc Slova, Miha Dimnik, Jože Črne, Janez Poličanek, Ferdinand Kozak, Franc Štrukelj, Janez Kopač, Jernej Črne, Anton Porenta in Janez Zabjek. — Slovenski uhoj v novo klavnico. V sredo je bil slovesen uhoj v novo klavnico. Mesarji, v belih jopah in rdečih hlačah, so gnali pitane vole skozi mesto slovesno v novo klavnico. Najlepši par je imel mesar g. Fr. Štrukelj (Smajhel), ter sta vagala 1840 kil; lepe pitane vole so na dalje razkazali mesarji gg. Kopač, Dimnik, Poličanek, Jože Črne, Jernej Črne, Porenta, Slova, Kozak in Zabjek. Občinstva gledajočega je bilo obito. — Svarilo našim delavcem. »Lah. Zeitg.« piše, da je ilo nekaj kranjskih delavcev na Grško, kjer francoska družba dela luko, da so pa tako slabo plačani, da si ne morejo pri tamošnji dragini nič prihraniti. Mnogi so tudi za mrtlico zboleli. Vsi silijo nazaj. Slovenski delavci se svare, naj se ne pustijo tje zvožiti.«

8. novembra 1881:

Politični pregled: »Velike važnosti je nkas skupnega ministerstva, da se morajo odslej tudi Bosnjaki in vojske jemati, do zdaj so bili vojašine prasil. Nabralo se bo za zdaj 12.000 bosanskih vojakov.

Domače novice: »Voda za Trst. Bistričani so toraj vendar prodali svojo vodo Trščanom. Vask Bistričan, ki ima pravico do reke, dobi odškodovanje 16.000 gl. Ker Trščani ne bodo vse vode potrebovali, ostalo je vode še vedno dovolj za milino in žage. — Slovenska predstava, ki jo je priredilo dramatično društvo v deželnem gledališču preteklo nedeljo, našla je obilo gledalcev, dokaz, da narodna Ljubljana že pogreša slovenskih iger. Izbrana igra »Zmešnjava na zmešnjavo« je mikorna in polna smešnih prizorov. Jezik prestave pa je posiljen, težko umljito in naštetjen kakor smo to pri Cimpermanu že vajeni. Da se smejo pisatelji tako pediti, to je le pri Slovincih mogoče, kjer nove oblike, kakor gobe iz tal rastejo, pa zopet kakor gobe hitro zginejo. Nepravilno je tudi izgovarjanje »sem bil«, »sem tel« itd. Ker smo se Slovenci že odpravili, prav izgovarjati trdišle, kakor ga Rusi izgovarjajo in na Slovenskem še Solžarci na Štajerskem, vdomačila se je po celi Sloveniji naravda, da se trdi »le« na konec besede izgovarja, kakor »le ali »uz, toraj sem »šow, sem »bize. Kar je potrdil celi narod, to mislimo se mora zadržati nekoliko respektirati, obiststvo pa bo prav zadovoljno, ker bo igralce ložje umelo. igralo pa se je sicer dobro, pohvaliti moramo vse igralce in igralke in nemamo ucraka, da bi delali razoček. Samo maske niso bile popolnem dobre, Dobrič (g. Kajzelj) je bil prestar, gospa Borovska (g. Gutnikova) pa je bila premlada. Sploh smo pri igralkah že večkrat opazili, da nobena neče stara biti (Pač čenako slabost), to pa je napačno...«

Dan Katoliške akcije v Trziču ob priliki blagoslovitve „Našega doma“

Nedelja 15. novembra 1931

- Ob 8. dop.: V župni cerkvi sv. maša za šolsko mladino z nagovorom in skupnim sv. obhajilom. Otroško petje.
- Ob 10. dop.: V župni cerkvi sv. maša z nagovorom o krščanski dobroti. Oboje opravi g. župnik in pisatelj Fr. Sal. Finžgar. Petje moškega zbora.
- Ob 11. dop.: V »Našem domu« blagoslovitev novih prostorov. Blagoslovitev izvrši s kratkim nagovorom domači g. župnik A. Vovk. Nastop otrok — varovancev Vincencijeve konference.
- Ob pol 3. pop.: V župni cerkvi: kanonik dr. Tomaž Klinar: Katoliška akcija po naših družinah. — Slovesne litanije z ljudskim petjem.
- Ob 4. pop.: V dvorani »Našega doma«: Dr. Miha Krek: Papeževe besede k delavskemu vprašanju. — Joško Rozman: Katoliška akcija in delavske organizacije.
- Ob 8. zvečer: V »Našem domu«: Otvoritev prosvetne sezone: Fr. Sal. Finžgar: Kaj hoče katoliška prosveta? (Govor), Fr. Sal. Finžgar: Razvalina življenja. Drama v 3. dejanjih.
- Pri vseh prireditvah tega dne v »Našem domu« nastopata tudi pevski in godbeni odsek Prosvetnega društva sv. Jožefa z izbranimi točkami.

Ponedeljek 16. novembra 1931

- Ob 4. pop.: v dvorani »Našega doma«: Shod Marijinega vrta s skioptičnimi slikami in filmom.
- Ob 8. zvečer: v dvorani »Našega doma«: Prvi prosvetni večer: župnik dr. Janko Arnejc: Lepote naše domovine. Skioptične slike. Godba. Petje.
- Prireditve bo brez veselice, kot je primerno času, razmeram in namenu »Našega doma«.

Naš dom v Trziču

»Na Skalo!« Kolikokrat slišimo v Trziču ta glas! Pa res hodi zadnja leta vse »na Skalo«, staro in mlado. Majhni otroci prihajajo tja se v spremstvu, šolska mladež ima tu svoje zavetišče, katoliška prosveta in izobrazba ima tu svoj dom. Zadnje mesece se ustavi marsikdo na mostu sv. Janeza in gleda, kaj bo pri obeh poslopih Skale prenovljenega. 15. novembra, če ljubi Bog nakloni, bodo novi prostori slovesno blagoslovljeni in odprti. Prav bo, če pogledamo enkrat kratko, pa pomembno zgodovino naše slavne »Skale«.

Na veliki hiši stoji sicer zapisano »Naš dom«. Že pred leti so skušali uvesti ime »Jožefinuma«, ko sv. Jožef čuva kapelico in vse naprave, a trdovratno le kraljuje ime »Skala«. Odkod to?

Dne 20. junija 1913 je kupil blagopokojni g. župnik Potokar za farno cerkev hišo »na Skali«. Dne 26. novembra so prišle tri č. sestre iz reda sv. Križa, ki so prevzele vodstvo. V tork 9. decembra 1913 je prišlo prvič že 16 otrok v zavetišče. Za opoldansko kosilo in malico so prispevali starši v začetku po 1 K 50 h na teden. Zvečer so se zbirale pri č. sestrah tudi doraščajoča dekleta, da so se učile šivanja in drugih potrebnih stvari.

Poleg kupljene hiše se je nahajal vrt. Takoj po nakupu so pričeli zlasti člani prosvetnega društva sv. Jožefa ta vrt ogledovati. Dolgotrajna želja, da pridejo katoliška društva v Trziču do lastne dvorane, je postajala vedno bolj živa. In res ravno v mesecih pred vojno je pričela rasti mogočna stavba »Našega doma«. Marsikdo se še danes spominja, kako so tedaj mnogi tržiški katoliški delavci prijeli za delo in žrtvovali marsikatero uro za dobro stvar. Popolnoma je bil dovršen dom šele v vojnih mesecih.

Med grozno vojno je Vincencijeva konferenca delila mnogotere dobrrote potrebnim v stari in novi hiši na Skali.

Razumljivo je, da je dolg napravil župniku precej skrbi. Zlasti, ko ni vedel, kaj bo po končani vojni. Odpirala pa je že vojna tudi vedno večje potrebe na polju dobroti. To je uvidelo posebno Vincencijeva konferenca, kateri je predsedoval tedaj blagopokojni g. Andrej Gassner. Za krščansko dobroti se je dobri gospod postavil tedaj večni spomenik. Rešil je g. župnika Potokarja skrbi za dolg in Vincencijevi konferenci je dal pogoje za bolj obširno delovanje. 19. julija 1917, na god sv. Vincencija Pavelskega, je namreč poslal g. župniku Potokarju hranilno knjižico z vsto 30.000 kron.

Z dovoljenjem škofijskega ordinariata je bil sedaj »Naš dom«, kakor že preje stara hiša, preplezan na Vincencijevo konferenco.

Kakor tedaj, ko je bil »Naš dom« last župne cerkve, tako je tudi Vincencijeva konferenca takoj privolila da smejo katoliška društva v Trziču uporabljati dvorano »Našega doma«. Dobroti deluje pač tudi lepo na izobraževalnem polju.

Koncem julija 1923 so prišle v zavetišče in sirotišče nove sestre. So to sestre č. sestre, ki še danes uspešno vodijo sirotišče, zavetišče, oskrbo bolnikov, po potrebi pa tudi vodijo gospodinjke tečaj. Blagopokojni g. svetnik Karel Pire je osnoval tudi oddelke za prav majhne otroke. Sedaj je to izpremenjeno v toliko, da mora najmlajši

otrok, ki je sprejet v ta oddelke, biti star vsaj eno leto.

Vrvenja je v zavetišču in sirotišču vedno dosti. Posebno sedaj, ob času gospodarske krize. Predljudsko podjetje v Trziču Vincencijevi konferenci velikodušno deli toliko pomoči, da dobivajo otroci revnih delavcev, ki so zaposleni v tovarni, opoldne zastoj kosilo. Tem se pridružijo še drugi in več kot 100 nedolžnih otrok vrti sedaj vsako opoldne žlice pri kosilu na Skali.

Poznalo se je pa vedno našim napravam, da so nastanjene v hišah, ki niso bile zidane za sirotišče in zavetišče. Posebno je bila mučna vedno zveza med obema hišama, ki se je vršila po mnogih stopenjah, nepokritih in v zimi ledenih. Otroke, zlasti mlajše, je pa treba vedno prenašati. Tudi je že lani zmanjkalo popolnoma prostorov za otroke. In pri velikem številu otrok, ki bivajo skupaj, je treba gledati tudi na njihovo zdravje, na katero zelo vpliva zdravo stanovanje. To so bili prvi vzroki, da smo se letos polotili dozidave Skale in smo obe hiši lepo združili.

Z dozidavo dobi zavetišče in sirotišče prepotrebna nova stranska, obednico za otroke, dve zračni učilnici, dve spalnici, klet, prostorno drvarnico, novo kapelico in sobo za č. sestre. Poleg tega se dve prostorni terasi in dva zaprta hodnika, da pridejo zlasti majhni otroci po ravnam na sonce in na zrak. V pritrliču bo lepo poglavljen oder, poleg stare pride še ena prepotrebna nova garderoba in stanovanje za društvenega hišnika. Vsa dvorana bo tudi lepo preurejena in bo brez dvomno ena najlepših dvoran v širni okolici. Če smo hoteli večati sirotišče, je bilo pač treba dobiti najprvo podlago. In v pritrliču se nahaja dvorana. No, pa za ureditev dvorane je prispevalo prosvetno društvo sv. Jožefa.

Posebnege odelce na Skali ne bo mogoče več zidati, dasi bo še treba to in ono preurediti in zboljšati. Ohranimo pa Skalo svojemu vzvišenemu namenu in podpirajmo jo radi. Le dobrim, krščanskim namenom je Skala bila in je negovana. Naj jih v obilni meri tudi v bodoče dosega! Z božjo pomočjo in z naklonjenostjo blagih dobitnikov!

Kolinska

TVORNIKA
ČIKORIJE

Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA

Tovarna pogorela

Čakovec, 6. novembra.

Davi ob 0.30 ponoči so čakovske sirene naznaili, da neke gori. Ker se je nebo žarilo na vzhodni strani, je bilo splošno mnenje, da je ogenj v Mačkovihi. Toda ko so se približali hotelu »Metropol«, so videli, da gori tovarna pohištva M. Holtenberger. Domače gasilno društvo je takoj stopilo v akcijo, toda le s težavo je požar lokaliziralo. Nevarnost je bila tem večja, ker se nahaja v bližini predludnice in zaloga moke Osješko družbe.

Lastnik tovarne trpi veliko škodo, ker mu je uničena oprema delavnice, orodje in pa zaloga lesa. Podjetje je bilo zavarovano pri družbi »Savar«. Vzrok požara je neznan. Ker je bila delavnica opremljena z električno razsvetljavo in stroj na električni pogon, je mogoče, da je nastal požar zaradi kratkega stika.

NE IZOGIBAJTE SE SREČE!

V KATEREM MESECU STE ROJENI?

Januar
Februar
Marec
April
Maj
Junij

St. 89851 do 882
• 45301 do 850
• 13601 do 631
• 99651 do 665
• 22351 do 600
• 4201 do 284

Julij
Avgust
September
Oktober
November
December

St. 13532 do 49
• 89883 do 899
• 99665 do 700
• 4236 do 50
• 68551 do 600
• 39001 do 47

Zahtevajte številko srečke razredne loterije v mesecu, v katerem ste bili rojeni. Ta številka se dobi pri novi Glavni kolekturi »HERMES« d. d., Zagreb
Jelačičev trg 7 — Pod zidom 8 Srečke lahko naročite z navadno dopisnico ali po telefonu št. 32-83

Ljubljana

Ob stoletnici rojstva skladatelja Gustava Ipavca

Prosvetni večer Prosvetne zveze v Ljubljani.

Pretekli petek je proslavila Prosvetna zveza na svojem prosvetnem večeru drugo stoletnico slovenskega kulturnega delavca. Med tem, ko je bila Levstikova proslava le ena izmed mnogih, je bila včerajšnja proslava namenjena slovenskemu skladatelju Gustavu Ipavcu, na katerega je slovenska javnost skoro popolnoma pozabila, kljub temu, da so njegove pesmi vsakemu Slovencu dobro poznane. To je g. predavatelj dr. A. Dolinar v svojem predavanju tudi omenil in dobrohotno pikro ilustriral z zabavno poročevalca, ki je ob priliki 100-letnice rojstva Gustavovega brata Benjamina vzkliknil hoteli povdariti popularnost Benjaminovih pesmi: Kdo ne pozna pesmi »A zdaj mi v daljnem svet« in »Kje so moje rožice?«, ne da bi vedel, da je skomponiral te pesmi Gustav.

Gospod predavatelj je v začetku svojega pre-

davanja po uvodnih besedah izbral politične in glasbene prilike, iz katerih je zrasla Ipavčeva muzikalna stilstnost. Povdaril je veliki pomen, ki ga imata brata Ipavca za slovensko glasbo in ju je prisposobil posnikom Vodniku in Prešernu. G. Ipavca je karakteriziral z slovenskim Schubertom. Nadalje je podal v kratki skici življenjepis Gustava Ipavca, kar nam je bilo tem prijetnejše, ker večina publike res ni poznala njegovega življenja niti v najširših potezah. Po končanem predavanju je zapel kvartet Glasbene Matice več Gustavovih pesmi, za kar se je občinstvo pevcem navdušeno zahvaljevalo. Petje je prenašala ljubljanska radio postaja širom naše domovine.

Na prihodnjem prosvetnem večeru na svide-nje, da nas bo popeljal gosp. Vinko Zor vzdolž jad-ranske obale od Sušaka do Aten.

DRAGO GORUP & CO.
LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA C. 16

ENGROS — ENDETAIL

KONFEKCIJA DAMSKA IN MOŠKA
PO NAJNOVEJŠIH MODELIH —

Predavanje prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva

V petek 6. novembra se je vršilo v kemični predavalnici na realni drugo redno predavanje Prirodnoznanstvene sekcije. Predaval je g. dr. Oskar Reya o oblakih in megli v Sloveniji. Zanimivo predavanje so ponazarjali diagrami in skice. Iz predavanja posnemamo sledeče:

Vremenski opazovalci opazujejo oblaknost trikrat na dan, ob 7, 14 in 21. Če je nebo popolnoma pokrito z oblaki, zapišejo številko 10, če je popolnoma jasno pa 0. Števila 1—9 pomenijo tedaj, koliko desetlin neba je pokritega z oblaki. Da spoznamo oblakne razmere katerega kraja, moramo opazovati točno vsak dan in skozi mnogo let. Za znanstveno uporabo je potrebno najmanj deset let. Slovenija je ena tistih dežel, kjer se je meteorološka služba pod vodstvom dunajskih meteorologov zelo zgodaj organizirala. Tako obsegajo opazovanja na mnogih postajah nad 50 let. Nadalje je Slovenija obdana z ni-

Globoko
znižane cene
celotnemu blagu in še izvan-redni popust
JOS. SNOJ, manufaktura
Ljubljana

zom ne samo dolinskih, ampak tudi višinskih postaj. Naj omenim samo Obir, Mašun pod Snežnikom, Učko in Sljeme nad Zagrebom.

Opazovanje oblaknosti v ravnini in v dolinah je zelo oteženo zaradi talnih megel, posebno ob jutranjem terminu jeseni in pozimi. Zato nam da verno sliko oblaknosti nad kako deželo le gorska postaja. Opazovanja na zgornj omenjenih postajah na planinah so nam prinesla, da je nebo nad Slovenijo najbolj oblakno spomladi in jeseni. V tem času je povprečno 60% neba pokritega z oblaki. Pozimi in poleti doseže oblaknost povprečno le 40%. Oblaknost povzročajo cikloni, ki stalno potujejo z Atlantskega oceana preko srednje Evrope dalje proti vzhodu. Oblaknost je tem večja, čim nižji je zračni tlak v ciklonih, in čim več vlage vsebuje zrak. V ciklonih je zračni tlak najnižji pozimi, a največ vlage vsebuje zrak poleti. Ta dva tvorca oblaknosti si torej v ekstremnih letih časih nasprotujeta. Zato si stvorita nekak »kompromis«. Spomladi in jeseni je zračni tlak še kolikortoliko nižje, vlaga v zraku pa že kolikortoliko visoka. Od tod izvira maksimum oblaknosti spomladi in jeseni v naših krajih.

Ravnine in doline so poleg oblaknosti podvržene še megli. Megla se stvarja v anticyklonih, ki imajo najvišji zračni tlak pozimi. Tedaj se zrak v jutranjih urah zelo naglo ohladi, tako da pade njegova temperatura pod rosišče. Pri tem se vlaga v zraku zgosti in izloči v obliki megle. Tudi tu se oba tvorca megle v ekstremnih letnih časih nasprotujeta. Zato opazujemo največ megel jeseni. Čim hitreje in čim nižje pade temperatura in čim več vlage vsebuje zrak, tem bolj pogostokrat se stvarja megla. Ljubljanski kotlini prinesejo morski vetrovi preko razmeroma ne previsokih grebenov Polhovgrajskih dolinotv in grebenov okoli Snežnika, predvsem pa skozi sedlo pri Postojni dosti vlage z morja. Na drugi strani pa je okoli in okoli obdana z dovolj visokimi hribovjem, ki pospešujejo nagel padec temperature zraka. Od tod izvira tedaj, da ima Ljubljana tako mnogo megel.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Princeska in pastirček«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Dve nevesti«. Izven. Opera: Ob 15: »Viktorija in njen huzar«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Knez Igor«. Gostuje Josip Kržaj. Izven. Znižane cene.

Rudolf Vič-Glince: Ob 4, 6 in 8: »Krvava arena«. († Rudolf Valentini.)

Jakopičev paviljon: Goršetova razstava.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Mar-jin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Dogodek v mestu Gogit. Red C. Opera: Zaprt.

Jakopičev paviljon: Goršetova razstava.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy de-dič, Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

© Avstrijski generalni konzul dr. Felix Or-sini und Rosenberg sprejema ob priliki avstrijskega državnega praznika dne 12. novembra t. l. od 5 do 7 popoldne v prostorih konzulata (Ljubljana, Dunajska cesta 31-1) avstrijsko kolonijo in vse prijatelje republike Avstrije. Radi državnega praznika se tega dne ne vrši uradovanje za stranke.

© Lepa slavnost na tehn. srednji šoli. V so-boto se je vršila v vestibulu Tehnične srednje šole v Ljubljani slavnost odkritja spominske portretna medalje g. ministra Ivana Hribarja, ustanovitelja tega prevažnega zavoda. Ob pol 12 dopol-dne so bili zbrani v vestibulu odlični zastopniki banke uprave, univerze, mestne občine, predvsem pa našega gospodarskega sveta, med njimi posebno zastopniki obrtništva, kakor tudi Delavske zbor-nice. Ozadje so tvorili dijaki in dijakinje, ki so napolnili stopnišče, pred njimi profesorji in pro-fesorice zavoda, ki jim je bil na čelu ravnatelj Reiser. Vsa pozornost je bila obrnjena na sla-vljenja, ki je stal v središču, kljub svojim 80 letom svež in krepak spomenik najlepše dobe našega na-rodnege prerajanja in vstajenja. Slavljenja je na-govoril ravnatelj Reiser, ki je slavil zasluge Iv. Hribarja za slovensko Tehnično srednjo šolo in dal izraza zadovoljenju, ki ga mora slavljence danes čutili, ko sprejema izraz globoke narodove hvalež-nosti za to svoje veliko delo. Nato je predsednik Zbornice TOI, g. Jelačin, ki je zamislil in dal izvršiti spominsko portretno medaljo, po prisrčnih besedah na slavljenca, svojega vzornika v delu za obeli blagor, velel odkriti ploščo ter jo izročil v varstvo zavoda. — Ginjen se je zahvalil za ta lepi znak priznanja g. minister Ivan Hribar v zelo pomembnih besedah. Naglašal je borbo za pravice slovenskega jezika v Avstriji, kateri je sledilo pri-zadevanje, da si priborimo tudi sredstva za teh-nično in materialno blagostanje. Ena izmed teh sredstev, in sicer eno najmočnejših, je srednja Obrtna šola ali Tehnična srednja šola, kakor se danes imenuje. To je slavljence od avstrijskih mi-nistrov izvajal, toda s tem je le storil sveto dolžnost napram svojemu narodu. Danes — tako

Noblesse
JUVAN
RAVNICAL
LJUBLJANA - PALAČA VIKTORIJA
TO JE ZNAMKA OBLE-
KE TISTIH DAM IN
GOSPODOV, KI SO
ZGLEDNO ELEGANTNI
OB NEPRETIRANIH IZDATKIH

je slavljence končal — sem vesel, da vidim že povsod plodove dela tega zavoda, ki je simbol dela za naš narod in domovino. (Splošno odobravanje.) Slavljenec se je zahvalil ravnatelju Reiserju, na-dalje predsedniku Jelačinu in profesorjem zboru ter pohvalil dijake. Nato je nagovoril ministra Iv. Hribarja učence zavoda, učenka pa je izročila lep šopek slavljencevi soprogi, gospej Mariji. Pri-srčno slavnost je zaključil ravnatelj Reiser z vzklikom Nj. Vel. kralju Aleksandru. Vsi navzoči so navdušeno zaklicali vzvišeni osebi našega kra-lja trikratni gromki »Slava!«, učenci pa so zapeli državno himno. Spominska portretna medalja iz brona je delo prof. zavoda, g. Antona Severja in napravi isti globoki vtis kakor spominska medalja velezaslužnega prvega ravnatelja zavoda, pok. Su-bica, ki je vžidana na nasprotni steni v istem stilu.

© Sv. maša zadušnica za pokojno Marijo Wa-gner bo v torek 10. t. m. ob 7 v župni cerkvi sv. Petra.

© Literarni večer ruskega pesnika Igorja Se-verjanina. Ob priliki prihoda znanega ruskega pes-nika Igorja V. Severjanina v Ljubljano priredi Ru-ska Matica v ponedeljek, 9. t. m. ob pol 21 v pro-storih francoskega instituta večer njegovih pesni.

Blago za zimske suknje, kamgarn in športni ševijot za obleke. Pliš in volneno blago za plašče in obleke.

Najnovejši baržuni in flanele Najugodnejši nakup!

A. Zlender,

Ljubljana, Mestni trg št. 22

Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti. Pri vstopu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v korist Ruske Matice.

Avtomobilski nesreča na Purlah. Že včeraj smo obširno poročali o težki avtomobilski nesreči, ki se je zgodila ob mostu na Purlah. Stanje ponesrečenec se je zboljšalo, tako da so vsi izven vsake nevarnosti. Resno poškodovan je samo eden. Poškodbe ostalih pa niso tako hudega značaja. Danes dopoldne se je mudila na kraju nesreče vojaška komisija, ki jo je vodil podpolkovnik Jaklič, tehnična referenta sta bila kapetan Stanojevič in kapetan avtokolone Hren. Komisija je ugotovila, da je ponesrečeni voz vozil v preveč ostrem ovinku ob levi strani, mesto da bi vozil v širokem loku po desnem robu. Poskus so ponovili z drugim avtomobilom. Preiskava je ugotovila nadalje, da je bilo upravljanje volana sicer nekoliko težavno, da sta pa zavori brezhibno delovali in da je šofer v zadnjem momentu avto tudi zavrl. Popoldne se je precej moč trudilo s predpripravi, da dvignejo prevrtni avto, nakar bodo šasijo, na kateri motor ni hudo poškodovan, spravili na cesto in odpeljali.

Zdravnik dr. Josip Petrič

ordinira v BOHINJSKI BISTRICI št. 41 v novi Heinriharjevi hiši

Služkinje! »Poselska zveza« obvešča vse služkinje, posebno pa članice »Poselske zveze«, da se je meseca oktobra ponovno otvoril šiviljni tečaj. Katera ima veselje do šivanja, naj se prijavi pri »Poselski zvezi«, Miklošičeva c. 22/l, Delavska zbornica.

Skrajno surovost je pokazal predsinočnjim neki nam dobro znani vratar uglednega ljubljanskega denarnega zavoda. Kolporterja našega lista, ubogega invalida, ki si s ponočno prodajo časopisa po kavarnah in gostilnah služi svoj bori kruh, je ta gentleman dejansko napadel v gostilni novega doma v Gajevi ulici in ga vrzel iz sobe. Zadevo bomo sporočili ravnatelstvu dotičnega denarnega zavoda in smo prepričani, da bo svojega vratarja naučilo drugačnih manir.

Umrli so v Ljubljani. V času od 31. X. do 6. XI. 1931: Kvas Miroslav, 32 let, odvetnik, Višnja gora. — Čakovič Elizabeta, 77 let, obč. uboga. Kovor, srez Kranj. — Stanonik Marija, roj. Majhar, 86 let, vdova nadučitelja, Rečna ul. 8. — Zorčič Amalija roj. Plut, 55 let, trgovka, Stari trg, 11a. — Kerč Anton, 40 let, uradnik Gospod. zveze, Černetova ul. 34. — Juh Anton, 38 let, uradnik, Dermotova ul. 29. — Wagner Marija, roj. Komar, 68 let, vdova žel. uradnika, Jenkova 6. — Zabajek Marija, roj. Šuštaršič, 42 let, žena posestnika Zupče pri St. Vidu. — Fajgel Avgust Marija, 69 let, bivša postrežnica, Vidovdanska c. 9.

V ljubljanski bolnišnici so umrli: Penko Mihaela 2½ mes., hči prometnika, Blanca. — Kušar Ivana, 23 let, hči posestnice, Moste pri Ljubljani. — Skilber Alfonz, 21 let, sin posestnika, Suhi potok, srez Kočevje. — Barkov Pavel, 33 let, inženir, Suhičeva ul. 3. — Faris Valentin, 61 let, hlapec, Toplice pri Zagorju. — Košir Drago, 1½ mesec, sin mizar. pom. Kandija. — Jesenovec Pavel, 20 let, delavec, Samotorice pri St. Joštu. — Ganovič Lenka, roj. Dodigovič, 23 let, soproga poročnika, Karlovska c. 32. — Mielitsch Alojzij, 50 let, posestnik, Mahovnik pri Kočevju. — Božič Alojzij, 49 let, sprevodnik d. ž. Moste, Pokopališka ulica.

Darovi za Belokrajino. Upokojeno učiteljstvo na odborovi seji v restavraciji »Novi Svet« Din 265.—, Oton Ploj, notar Maribor: Din 200. Darovano za Belokrajino v pisarni R. kr. Wolfova ul.

Prerokujejo

hudo zimo. Zato si preskrbite tople suknje, obleke, suknjiče in kar še rabite

takoj!

Prodajam moško konfekcijo radi prevelike zaloge skoro za polovične cene. Prepričajte se!

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7.

Prohibicija v Ljubljani. Po dolgem času so Ljubljanci včeraj zopet doživeli dan, ko so se morali odpovedati raznim »užitkom«, ki jih nudi alkohol. Gostilničarji so sicer pripovedovali, da bodo to izgubo že prenesli, ker so baje v petek mnogo več izločili, kakor običajno ob delavnikih. Zlasti »bez ulice« je slo mnogo pijače. Marsikdo se je namreč ustrašil tridnevne popolne suše in si je pijačo že poprej preskrbel. Tudi razni zviteži, ki so v kavarnah naročali čaj z rumom ali žganjem, so se urezali. Dobili so čaj, toda »brez«. Sicer pa je treba priznati, da taka tridnevna prohibicija ni nič preveč škodljiva, ter bi bilo le žele, da bi se čimvečkrat ponovila. Treznost je namreč čednost, ki jo del Slovencev le premalo spoštuje.

Orkestralni tečaj za mladino. Pod vodstvom prof. Karla Jeraja začne na šoli Glasbene Matice ljubljanske orkestralni tečaj za mladino, katerih namen je, da uvečbajo gojence v orkestralno prakso. Tečaj je namenjen v prvi vrsti gojencem Glasbene Matice, sprejemajo se pa mladeniči izpod 18 let, ki igrajo kak godalni instrument. Za njegovanje znaša ukovina mesečno 10 Din. Priglasje sprejema pisarna Glasbene Matice. Tečaj bo vsako soboto od pol 6 do 7 zvečer.

Bogata založen trg. Včerajšnji živilski trg je bil izredno bogato založen, čeprav smo ob sobotah vajeni kaj takega. Pa tudi za soboto je včeraj vladalo na trgu nenavadno življenje. Ogromno je bilo na trgu zelenjave, ki so jo prodajalke dajale skoraj za vsako ceno. Bogata izbira je bila v prvovrstni perutnini. Dobil si je skoraj debelo gos za 35—40 Din in po isti ceni tudi purana. Gosi in purane so pripeljali na ljubljanski trg seveda Bosanci. Kokoši so bile po 25—30 Din, že veliki piščanci po 15 Din ali par 30 Din. Jajca so sedaj na pozno jesen primerno draga, po 1.50 Din kos. Za enkrat se ta cena še drži, ni izključeno pa, da se jajca na zimo podražijo. Obzlatovati je, da se za ljubljanski trg prav malo zanimajo producenti iz oddaljenih krajev, to je iz Plujskega polja in Slovenske krajine. Ogromno je bilo sadja. Jabolka so bila po 3, 4.50, najfinjša po 5 Din za kilogram. Kupčija pa je bila slaba, ker so kupecem jabolka zdela še vedno predraga. Malo je bilo na trgu grozdja. Belokrajinke so prinesle nekaj izabele, ki so jo dajale po 6 Din, grozdje boljših vrst pa je doseglo že ceno 8 Din. Kratko: na trgu je bilo včeraj vsega dovolj na izbiro, le ko bi bilo toliko tudi drobiža v žepih.

ELEGANTNA DAMA

naroča obleke in plašče v ateljeu

Josipina Iglič, palača Viktorija.

Mladinski koncert v Ljubljani. V nedeljo dne 15. t. m. dopoldne ob pol 11 nastopi na samostojnem koncertu v veliki unionski dvorani mladinski zbor osnovne šole v Trbovljah-Vode. Zbor je že večkrat nastopil na javnih koncertih in uživa zelo lepe sloves. Glasovni material je naravnost izvrsten, prav tako pa imajo tudi izvrstno naštirane vse pesmice svojega lepega sporeda. Predprodaja zapisnic bo prihodnji teden v Matični knjigarni, danes pa že opozarjamo na koncertni nastop naše mladine.

Tržno nadzorstvo pleni. Mestno tržno nadzorstvo odločno izvaja zakon proti ponarejanjem živil. Tudi dni je zopet zaplenilo nekimi prodajalcem 2½ kg žaltavega masla in 2 vrča smetane, ki je bila smetna. V neki prodajalni pa je zaplenilo 9 kosov finega peciva. To »finco« in »lukusirno« pecivo je bilo tako odlične kvalitete, da je vsebovalo polno umazanije. Prodajalci bodo seveda kaznovani.

Pri neugodnem vremenu zahteva vaša koža prav posebno pazljivo nego z

NIVEA-CREME

da ne poka in ne postane raskava. Najbolje je, da vsak večer temeljito nadrgnete roke in obraz. Nivea-creme morete rabiti tudi en dan prej, preden greste iz hiše, ker prodira popolnoma v kožo in ne pušča nikakega sijaja. Nivea-creme vam da mladostno polt, izgledali boste sveže in zdravo.

Razlika od drugih dragih krem:

Nivea-creme: Največji učinek, toda cenejša.

Nivea-creme: Din 5.00—22.00 Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ul. 24.

Maribor

Še o šoli v magdalenskem predmestju

Graditev novega šolskega poslopja za magdalensko predmestje je vzbudila v prebivalstvu teh mestnih delov veliko zanimanje in čujejo se glasovi javnosti, ki nasvetujejo to in ono v izbiri stavbnega prostora, velikosti stavbe itd. Je čisto razumljivo, da se zlasti stariši zanimajo za šolsko poslopje, ki bo njihovim deci v bližini dočim so morali sedaj pošiljati svoje malčke po pol ure in še dalje v mesto v šolo. Nekateri nasvetujejo naj bi se s tem denarjem zgradili kar dve šoli in sicer ena na zapadu druge pa bolj proti jugovzhodu, drugi bi zopet poleg ljudske še meščanska šola, skratka želji in nasvetov je dovolj in vsem ustreči bode težavna stvar. Potrebno pa je, da daje tudi javnost izraza za svoji mnenjem in željam v pogledu tako dalekosežne odločitve.

Informirali smo se na pristojnem mestu o gradnji te šole ter doznali, da bode zgrajeno samo eno šolsko poslopje za ljudsko šolo, kateremu bode priključeno po možnosti dnevno zavetišče, ki je za magdalensko predmestje tako nujno potrebno in otroški vrt. Dnevno zavetišče je zamišljeno v večjem stilu ter nekako v tej velikosti, kakor Mladinski dom v Ljudskem vrtu. Maribor bi pridobil na ta način dve prvovrstni mladinski socialni instituciji, na vsakem bregu Drave po eno. Meščanska šola zaenkrat ni tako nujno potrebna, ker za mestne otroke imamo na naših meščanskih šolah prostora dovolj, stisko delajo samo otroci iz

Predraga divjačina. Čeprav lovec dobe za divjačino prav nizke cene, vendar je meso divjačine na trgu mnogo predrago. Ljubljanski mesarji plačujejo n. pr. srno, in sicer očiščeno po 7—8 Din kilogram, meso pa prodajajo po 15—16 Din za kilogram. Dobiček je tukaj preogromen in prav bi bilo, da tržno nadzorstvo uvede tudi za divjačino princip relativnega določanja cen, kakor pri ostalih vrstah mesa.

Dve nesreči. Ljubljanska bolnišnica je snoči sprejela dva ponesrečenca. Pri nekih delih v Ljubljani se je v Trnovem ponesrečil snoči zidar Karel Ferdin, star 39 let in stanujoč v baraki pred Prulami. Blizu izliva Gradaščice mu je padel na glavo težak kamen in ga resno poškodoval. — Včeraj popoldne je prišel v bolnišnico še 16 letni elektrotehniški vajenec Edvard Kolar iz Zeljarske ulice 15. Tega je že predvčeršnjim podrl na Celovski cesti neznan kolesar. Pri padcu si je Kolar zlomil levo ključnico.

Kemično čisti obleke Šimene, Kolodvorska ulica 8.

Dobre in poceni nogavice dobite pri Ferdo Kobald, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«.

Vsa krznarska dela izvršuje točno in po solidnih cenah Mirko Krašnja, Wolfova 12.

Nagrobne spomenike in najmodernejših oblikah vam udi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franje Kunovar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

Sport

SLOVENKA — AKADEMSKA PRVAKINJA V TENISU.

V Zagrebu je te dni končal teniški turnir za prvenstvo vseh škol. Prvenstvo gospodov si je priboril g. Kukuljevič, damsko prvenstvo pa ljubljanka gđ. Ksenija Ravnikarjeva, ki študira v Zagrebu. Gđ. Ravnikarjeva je imela težko stališče v boju z znanimi zagrebskimi igralkami, vendar je svojo nalogo opravila odlično. V finalu je igrala z gđ. Njemirowski, in sicer z rezultatom 6:0, 4:6, 8:6. Čestitamo!

TSK Slovan. Pozor smučarji! Mnogi člani našega kluba so opetovano izrazili željo, da bi se tudi v našem klubu pričelo gojiti smučarstvo. Valed tega se bo vršil v soboto 14. t. m. v lovski sobi gostilne pri »Sokolcu« otvoritveni sestanek vseh smučarjev članov in nečlanov. Sestanek ima v prvi vrsti namen pritegniti vse interese k novo ustanovljeni smučarski sekciji. — Tajnik

VEDNO ENAKA TOPLOTA
je predpogoj za zdravje Vašega otroka

ZEPHIR-PEČI
nudijo noč in dan prijetno enako toploto

Znatno znižane cene!
»ZEPHIR« d. d. (tovarnica pečij emajla, Subotica)

za LJUBLJANO: Breznik & Fritsch
za CELJE: D. Rakusch
za MARIBOR: Pinter & Lenard

Imenovanje novih odbor-nikov za TOI v Ljubljani

Belgrad, 7. nov. l. Današnje »Službene Novine« objavljajo naredbo, s katero so razrešeni svojih dolžnosti vsi člani Zbornice za TOI v Ljubljani ter njihovi namestniki. Na njihova mesta so postavljeni sledeči člani: za predsednika Ivan Jelacin, trgovce v Ljubljani, za podpredsednika Elsbacher Konrad iz Laškega, Franchetti Engelbert, Ljubljana in Hribar Dragotin iz Ljubljane.

Za člane trgovskega odseka TOI so imenovani: Jelacin Ivan, Ljubljana, Elsbacher Konrad, Laško, Stergar Anton, Kamnik, Čeh Franc, Murska Sobota, Vidmar Stane, Ljubljana, Bruderman Leopold, Konjice, Berjak Franc, Kranj, Kovarčič Josip, Ljubljana, Ivan Bahovec, Ljubljana, Pinter Ferdinand, Maribor, Lenarčič Stanko, Nova vas pri Raketu, Stermecky Rudolf, Celje, Lavtizar Jos., Kranjska gora, Kljun Janko, Prevalje, Kastelic Edmund, Novo mesto, Senčar Milko, Ptuj.

Za njihove namestnike: Verbič Anton, Ljubljana, Pavlin Vinko, Trbovlje, Fürsager Leopold, Radovljica, Kos Ivan, Slov. Bistrica, Kuharič Ludvik, Ormož, Humeek Anton, Brežice, Sporn Josip, Ježica, Lukas Franc, Celje, Smerkolj Albin, Ljubljana, Verdaja Viljem, Maribor, De Gleria Anton, Logatec, Rom Matija, Kočevje, Fabijani Pavel, Ljubljana, Kostanjek Jakob, Smarno pri Mariboru, Divjak Josip, Ribnica, Cvenkelj Anton, Sv. Peter v Sav. dolini.

Za člane obrtnega odseka so imenovani: Kavčič Franc, Ljubljana, Zadravec Jakob, Središče ob Dravi, Hohnjec Franc, Maribor, Engelbert Franchetti, Ljubljana, Vrečar Ivan, Domžale, Bricej Ivan, gradbenik v Ljubljani, Volk Jakob, Šostanj, Bureš Franc, Maribor, Litrop Stefan, Turnišče, Ambrožič Josip, Ljubno, Golčar Jernej, Celje, Krapež Milko, Ljubljana, Holi Josip, Brežice, Oset Andrej, Maribor, Česarek Alojzij, Ribnica.

Za njihove namestnike: Zupančič Leopold, Ljubljana, Kralj Andrej, Brežice, Berličič Josip, Ptuj, Pust Franc, Ljubljana, Lumpret Franc, Krško, Keršič Ivan, Ljubljana, Himelina Karel, Slovenjgradec, Lešnik Miha, Maribor, Volk Josip, Maribor, Perdan Jernej, Ljubljana, Dolšak Franc, Celje, Dolinar Fr., Ljubljana, Geyer Rudolf, Ljubljana, Lasič Vinko, Maribor, Zavodnik Franc, Hohnjec Miloš, Celje.

Za industrijski odsek so imenovani kot člani: Bonač Fr., Ljubljana, Krejčič Anton, Ruše, Lenarčič, Josip, Vrhnika, Hajnrihar Franc, Škofja Loka, Hribar Dragotin, Ljubljana, ing. Dračar Oskar, Maribor, Sire Franc, Kranj, Rojina Anton, Ljubljana, Pogačnik Josip, član uprav. sveta pri TPD, Ribnikar Adolf, Ljubljana, dr. Rekar Ernest, Jesenice, ing. Jelenc Jože, Maribor, Florjančič Ignac, Ljubljana, Pogačnik Hinko, Ruše, ing. Kobi Joško, Borovnica, Westen Avgust, Celje.

Za njihove namestnike: dr. Pavlin Ciril, Ljubljana, Sadnik Julij, St. Pavel pri Preboldu, Majdič Franc, Domžale, ing. Šuklje Milan, Ljubljana, Naglas Viktor, Ljubljana, Marinko Ivan, Tacen, Šetina Tihel, Jarše, Rus Ivan, Loški potok, ing. Klinar Ant., Ljubljana, ing. Fok Makso, Kranj, Modica Franc, Ljubljana, ing. Slajmer Vladimir, Maribor, Birska Stanko, Ljubljana, dr. Ahačič Kozma, Tržič, ing. Toman Anton, Ljubljana.

Francija kupi našo pšenico

Belgrad, 7. novembra. AA. Danes ob 18.30 je bila v kabinetu ministra za trgovino in industrijo dr. Koste Kumanudija podpisana preferencijska pogodba med našo državo in Francijo. Pogodba je za to pogodbo so se vršila v Belgradu med tukajšnjim francoskim poslanstvom in trgovinim ministertvom. Pogodba sta podpisala francoski poslanik na našem dvoru gosp. Emil Dard in dr. Kumanudi, ministar za trgovino in industrijo. Aktu podpisovanja so prisostvovali g. Dubaille, svetnik francoskega poslanstva, v imenu našega trgovinskega ministarstva g. Pilja, načelnik, dr. Bemskol Masič, šef kabineta in g. Obradović, tajnik. Po tej pogodbi dobi Jugoslavija preferencial v višini 30% na pšenico, kar pomeni 24 frankov na 100 kg. Ta količina predstavlja 10% letošnjega celokupnega uvoza francoske pšenice, kar pomeni 15.000 vagonov. Tako je jugoslovanski pšenici zagotovljen preferencialen tretman v Češko-slovaški, Avstriji in Franciji, v kratkem pa se začne pogajanja tudi z Nemčijo, ki se bodo takisto vodila v smeri sklenitve preferenčne pogodbe.

jetnost in strokovna usposobljenost mu omogočata ustreči željam vseh gostov, abonmentov in prijateljev skupnih obedov, banketov in drugega. Ima pa Franeček tudi toplo srce za številne revne in pomoči potrebne študente, ki jim nudi zastoj hrano. Na novem mestu si bo brez dvoma še bolj utrdil svoj sloves ter mu bo dana možnost za nov razmah njegovi neizčrpani podjetnosti in širokopravnosti.

Radio Maribor, r. z. o. z. Miklošičeva ulica št. 2. Zaloga: žarnice, radio-aparati, zvočniki, sestavni deli, drobni material po najnižjih cenah.

NAŠ ATELJE

STRITARJEVA ULICA

izgotavlja gospodom po meri obleke, suknje, raglane in površnike. — Ellegantna izvršitev. — Moderni vzorci. — Poceni!

F. LUKIČ

Dnevna kronika

Obvestilo „Slovenčevim“ bralcem

Kakor v petek in soboto, tako tudi danes ni priložen »Slovenču« noben vložek in nobena priloga, razun običajnih nedeljskih. Prosimo, da to vsi vzamete na znanje!

Koledar

Nedelja, 8. novembra (24. pobinkošna nedelja; zahvalna nedelja): Klavdij in tovar., mučenec. Ponedeljek, 9. novembra: Teodor (Božidar), mučenec. - Mlaj ob 23.55. Herschel napoveduje lepo vreme.

Damske plašče za zimo

v veliki in krasni izbiri že od Din 220 naprej otroške od 2 let dalje v vseh velikostih od 90 nudi F. I. Goričar Ljubljana sv. Petra cesta št. 29. Ker je blago izdelano v lastnem modnem ateljeju se jamči za dober kraj kot tudi fino izdelavo. — Predno kupite drugod oglejte si pri nas brezobvezno

Osebnosti

— Odlikovan je z redom jugosl. krone 5. razr. mariborski veletrgovec g. Rud. Lorgar, šef dobro znane razpošiljalnice glasbil Meinel in Herold v Mariboru.

— Za suplent sta imenovana gđ. Pavlić Klotilda, diplom. filozofka iz Ljubljane na 3. realni gimnaziji v Ljubljani, in g. Djermanović Miloš, diplom. filozof (fizika, kemija) na realni gimnaziji v Ptuju.

Napredovanje v železniški službi.

Z rešenjem g. ministra prometa so napredovali:

v osmo položajno skupino:

Za pristave: Mikuš Milan, Eleršek Vladislav, Kuljiš Vinko, dosednji uradniški pripravniki.

Za prometne uradnike: Rancinger Martin, Catjhofer Oton, Heric Franc, Lanc Viktorin, Citerblager Rudolf, Lipovšek Rafael, Verhovšek Adalbert, Janežič Francišek, Puh Albin, Vergelj Anton, Ruter Stanislav in Majhen Martin, dosednji prometni uradniki devete položajne skupine.

Za tehnične uradnike: Kumar Rudolf, Fatur Ludvik, dosednji tehnični uradniki devete položajne skupine.

Za administrativne uradnike: Krivec Martin, Martelanc Albin, Jeglič Janko, Pavšič Stefan, Vagner Nikolaj, Sluga Janez, Cenčur Ljudmila, Zagorjan Dušan, Cesen Janez, Rihtar Vladimir, Kopitar Metod in Goričan Francišek, dosednji administrativni uradniki devete položajne skupine.

Za oficijale: Knafele Valter, Fratina Ludvik, Poček Ivan, Novak Josip, Černe Ernest, Grajzar Anton, Safonik Janez, Jesih Josip, Hren Josip, Zavadlav Leopold, Likar Mihael, Virant Anton, Zerjal Franc, Stropnik Leopold, Klajnštajn Juli, Vozel Karol in Cvetko Franc, dosednji oficijali devete položajne skupine.

Za prometnike: Vrhovec Gregor, Adamčič Ljudevit, Kopač Ignac, Flis Anton, Sovre Franc, Peršič Gotfrid, Nendi Emil, Vodenik Konrad, Ramovš Janez, Kralj Janez, Vajngerl Jožef, Trojar Stefan, Kos Josip, Makoter Anton, Plahuta Josip, Ručman Alojzij in Sušnik Miha, dosednji prometniki devete položajne skupine.

Za revizorje vozov: Durrava Avgust, dosednji vlakovodje devete položajne skupine.

Za blagajnika vozovnih listov in priloge: Novak Franc, dosednji blagajnik vozovnih listov in priloge devete položajne skupine.

Za vlakovodje: Korosec Blaž, Suštar Franc, Zdouc Anton in Vidic Ernest, dosednji vlakovodje devete položajne skupine.

Za glavnega brzojavca: Robin Leopoldina, dosedanja brzojavka devete položajne skupine.

Za strojevodje: Rosman Anton, Rodič Jože, Bukošek Jožef, Pustavrh Karol, Repolusk Franc, Pogorelec Stefan, Zigon Adolf, Okorn Franc, Merhar Feliks, Ogrinc Anton, Belihar Josip, Mečilošek Josip, Pogačar Ivan, Dolžan Josip, Kavčič Ivan, Černigoj Avguštin, Grošelj Ignacij in Skuk Josip, dosednji strojevodje devete položajne skupine.

Za skladiščnika: Brodar Franc, dosednji skladiščnik devete položajne skupine.

Za masiranje

pri prehlajenju, lenem krvnem toku in posebno pri revmatičnih bolečinah se že skozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elzafliud. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 134. Savska banovina.

Ostale vesti

— Mistifikacija. V večerajnji številki »Slovenec« je bil na zadnji strani med Malimi oglasi priobčen naslednji inserat: »Javna dražba vinskih sodov se bo vršila zaradi preselitve dne 8. novembra na Tržaški cesti št. 34 ob 10 dopoldne. Kakor smo zvedeli, je ta inserat zlobna mistifikacija in bo mistifikator ob svojem času prejel zaslužno plačilo.

— »Karitas«. Mnogi še ne vedo, da sprejemamo v zavarovanje le zdrave osebe do 80. leta starosti. Kot solidno podjetje nevarno bolnih oseb sploh ne sprejememo v zavarovanje. Do 44 let stare osebe se morejo zavarovati tudi tako, da plačujejo mesečne prispevke le 20 let. Sprejemna pristojbina znaša samo 10 Din. Mesečni prispevki so stalno enaki. Najmanjši je 5 Din, največji 75 Din. V službu smrti radi ne gredo se tako izplača dvojna zavarovana vsota. Po treh letih plačevanja se zavarovanje lahko vsak čas odkupi ali spremeni v plačevanje prosto z znižano zavarovano vsoto. Posmrtninsko zavarovanje »Karitas« bo tudi dajalo posojilo do višine odkupne vrednosti police. Ni potrebno, da sta zavarovanec in plačnik prispevkov ena in ista oseba. Potrebno je samo, da se zavarovanec na ponudbi lastnoročno podpiše. Zaradi pojasnil in prijav se obrnite na zastopnike ali na

Za razkuževanje — SANITOL!
V vseh lekarnah in drogerijah.

»CHEMOTECNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tv. A. & E. Skaberne).

posmrtninsko zavarovanje »Karitas« v Ljubljani, Masarykova 12 (palača Vzemne zavarovalnice).

— Občni zbor Cecilijinega društva za Ljubljansko škofijo se bo vršil v Ljubljani v sredo, 18. novembra. Ob desetih bo sv. maša s slovenskim petjem v stolnici, po sv. maši zborovanje v škofjskem dvorcu.

— »Ilustracije« št. 11 prinaša zelo zanimivo berivo in številne slike. Ne pozabite si je ogledati! Posamezne številke po 10 Din v trafikah in knjigarnah. Priporočamo, da si list naročite. Celoletna naročnina 100 Din, ki jih je mogoče plačati v obrokih. Zahtevajte od uprave številko na ogled! Uprava revije »Ilustracije«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, 1. nadst.

— Številne nesreče. Ljubljanska bolnišnica je sprejela včeraj in predinočnem sedem ponesrečenec. 28 letni poljski dninar Anton Leskovec iz Gorenje vasi 37 pri Gornjem Logatcu je včeraj dopoldne napravil drva za dom. Ko je peljal z vozom les iz gozda, se je voz prevrnil in padel Leskovec na desno nogo ter mu je zdrobil v členku. — 47 letna žena hišarja Ana Koščak iz vasi Zagrada pri Škofjanu na Dolenjskem je včeraj dopoldne padla po stopnicah in si zlomila desno nogo. — V vasi Leskovec pri Litiji se je predvčerajšnjem pripetila težja nesreča. Domov se je vrnil od vojakov 22 letni sin posestnika Janez Dremelj. S sosedovim sinom, 27 letnim Alojzijem Dremeljem sta zakurila ogenj. Pri tem sta oba hkrati padla v ogenj in se močno opekla po glavi in obeh rokah. Janez Dremelj se sedaj zdravi v garnizijski bolnišnici, Alojzij Dremelj pa v splošni bolnišnici. — Z domačega kozočka je padel 32 letni posestnik Anton Turk iz Cerknice 177. Zlomil si je levo roko. — 25 letnega akademika Franca Rometa je nekdo udaril s težko palico po glavi. Poškodba je težka, vendar ni nevarna. — 8 letni sin posestnika Jožef Peterca iz Dobrunja je gledal, kako reže slamooreznica slamo. Vtaknil je levo roko v stroj, ki mu je odtrgal dva prsta.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenehcate, suknje, obleke perilo i. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

— Slovenska družba v Belgradu. Iz Belgrada nam javljajo, da se je vsa slovenska družba, ki se je stalno shajala v restavraciji »Slobodice« v Masarykovi ulici, nasproti bivše narodne skupščine, preselila v Frankopanovo ulico, pod okrilje »Crvenog petla« — »Rdečega petelina«, ki je bil že pred leti shajališče slovenskega življa v Belgradu. Dosednji slovenski gostilničar v »Slobodici« ni mogel in ni smel prevzeti na svoje rame 50 odstotnega (!) povznanja najemnine, pa se je z njim preselila vsa družba pod novo streho. Prenovljeni prostori tega slovenskega shajališča v naši prestolnici pa dobe tudi novo ime: »Zlatorog«, da bo tako se boljše označeno, kar je našega.

— Slovenska Dijaska Zadruga, ki skrbi za socialne in kulturne potrebe slovenskih visokošolcev v Pragi, je imela 31. okt. t. l. svoj vsakoletni občni zbor, katerega se je udeležilo čez 40 članov. Predsednik tov. Z. Počkar je kmalu po 20. uri otvoril občni zbor, pozdravil nove člane ter poročal o kulturnem in socialnem delovanju društva in o gmočnih težavah preteklega leta. Po prečitanih zapisnikih so sledila poročila odbornikov. Med letom se je podpisalo z deklatami 17 članov, ki so skupno prejeli Kš 15.650. — Prejemki pri nabiralni akciji so bili letos manjši kot prejšnja leta, posebno število podpirateljev se je znatno skrbilo, obnos pa so delno izravljali nekateri večji darovi. Nabiralna akcija preteklega leta je prinesla 7017.35 Kš. Nato so sledile volitve novega odbora in so bili izvoljeni: predsednik: Jože Germ, cand. ing. kom.; podpredsednik: Polde Breščič, cand. med.; tajnik I.: Boris Kalan, stud. tur.; tajnik II.: Dušan Krapež, cand. ing.; blagajnik I.: Dušan Cejan, cand. ing. kom.; blagajnik II.: Stanko Murko, stud. arh.; gospodar: Julij Gorup, stud. polit.; revizorja: Zdenko Počkar, cand. ing. in Lojze Debeljak, cand. ing.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 69 od 7. novembra t. l. je objavljen »Zakon o dopolnitvi zakona, s katerim se odlagajo volitve trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic«, dalje »Odlomba, da se ukine generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Zenevi«. »Uredba o opravljanju prisrge drž. uslužbencev v resortu ministrstva za poljedelstvo«, »Uredba o ustroju in področju oddelkov in strokovnih referentov kontrole mer«, »Uredba o izpremembi uredbe o povračilu potnih stroškov za službena potovanja sodnih uslužbencev«, »Odlomba glede volitev delavskih zaupnikov v rudarskih in topilniških podjetjih«, »Dopolnitev k tarifi o plačilu živogvine za pregled in žigosanje meril in merilnih priprav«, »Pravilnik o povračilu stroškov za službena potovanja monopolskih delavcev«, »Pravilnik o navodilih in pojasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih združenjih«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o navodilih in pojasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih združenjih«, »Pravilnik o brezplačni in znižani vožnji na železnih in ladih v državni eksploataciji«, »Državni tehniški izpit«, »Razpis o uvoznem ocarinjanju bobineta s čipkastimi šarami«, »Razpis o ocarinjanju banan v škaflih iz kartona«, »Razpis o oprostilu od uvozne carine na butilov alkohol«, »Oprostitev raznih ustanov od davka in samoupravnih doklad«, »Prepoved o sprejemanju poštnih povzetnih pošilk za Avstrijo«, »Izločitev selišča Čuška pri občini Rače« in »Odlomba državnega sveta«.

— Morilec za plačilo. Bjelovarski policiji se je posrečilo prijeti člane zloglasne roparske tolpe, ki je že več let ogražala vsa okolice. Vodja tolpe je bil krojaški mojster Stefan Lovrekovič-Perina iz Grabenskega brda, ki je v spomin na zloglasno roparskega poglavarja Čarugo dobil pridevek »Čaruga« iz Grabenskega brda. Dolga vrsta zločinov se pripisuje temu drugemu Čarugi. Zanimivo je, da ni nikdar moral ali plesnil na svoj račun, marveč je svoje zločine izvrševal po naročilu. K Lovrekoviču so prihajali ljudje z raznovrstnimi željami: dediči, ki jim je zapustil preddolgo živel, kmetje, ki so se hoteli maščevati nad svojimi sosedi itd. Lovrekovič-Čaruga je bil zelo točen v izvrševanju prevzatih naročil, za katera je redno zahteval naplačila. Krojaškemu mojstru, ki je šele 35 let star, in njegovi tolpi, ki je ob-

stojala večinoma iz mladih ljudi, pripisujejo 27 zločinov. Zanimivo je, da je Lovrekovič sam vojni invalid. Obašt se prišla na sled zločincem po prejšnji Lovrekovičevi ljubici, ki se je hotela maščevati zaradi njegove nezvestobe. Žrtve tega morilec je bila med drugimi tudi starka Staza Stuk-Dudan, katero je Lovrekovič 31. maja 1931 s sekuro ubil. Umor sta naročili hči umorjene in njen mož. Plačala sta 4000 Din. Pred dvema letoma je Lovrekovič zadavil v Ivaniču nekega Blaža Horvat in sicer po naročilu njegovega sina Nikole. Za 5000 Din bi moral umoriti tudi nekega Mato Cagana, vendar pa tega zločina ni mogel izvršiti. Za 3000 Din je ubil Franca Rebeliča iz Breške Poljane. Imel bi izvršiti še en naročeni umor, pa je bil pravočasno aretiran. Preiskava je v polnem teku.

— Izgubila je neka služkinja blizu Ribnice na Dolenjskem poselsko knjižico in knjižico strokovne zveze s par računi glaseče se na ime Andoljšek. Pošteni najditelj naj odda vse v upravi »Slovenec« v Ljubljani.

— Uboga mati, ki ima deset nepreskrbljenih otrok v starosti od 3 mesecev do 15 let, je prišla v hudo stisko. Mož je brez vsakega premoženja in brez zaslužka. Prosimo usmiljena srca, da ji po možnosti pomagajo s ponošeno obleko ali kakim drugim darom, ki naj se pošlje na naslov: Helena Vene, Gradec št. 10, Litija.

— Popolnoma slep vojni invalid, nezmožen za delo, kateremu je bila ustavljena invalidska podpora in ki že del časa živi v pomanjkanju s svojo družino, se obrača na blaga srca s prošnjo, če bi mu hoteli pomagati z malo podporo, da si nabavi najpotrebnejše za zimo. Darove sprejema uprava »Slovenec«.

»CENTRA« trgovina gramofonov, plošč, šivalnih strojev itd. se je preselila na Miklošičevo cesto v palačo Grafike.

— Za advent priporočamo cerkvenim zborom: Adamič K.: V svitu zarje. Zbirka advent. pesmi za mešani zbor. Glasovi po 6 Din, part. 24 Din. — Foerster A.: Cantica sacra III. del za moški ali ženski zbor. 30 Din. — Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, part. 12 Din. — Grum A.: Adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din, glasovi po 4 Din. — Premrl St.: Cerkevni moški zbori. 40 Din. — Premrl St.: Cerkevna ljudska pesmarica za eno- ali dvoglasno petje z orglami. Part. 50 Din, glasovi po 24 Din. — Premrl St.: Slava Brezmadežni. Zbirka Marijinih obhajilnih in drugih pesmi za mešani zbor, vez. 40 Din, broš. 80 Din. — Železnik M.: Vi oblaki ga rosite. 10 pesmi za adventni čas. Part. 20 Din.

— Sadovnjak — Vaš penos. Kolikokrat ste bili že razočarani, ko ste opazili, da so Vam krvava uš, listne uši in drugi zajedavci napravili škodo v sadovnjaku. Uničujte torej sadne škodljivce! V lepih jesenskih in zimskih dnevih poskrbite drevje za ARBORI-om. Sporočite svoj naslov »Chemotecnica« v Ljubljani, Mestni trg 10, da Vam brezplačno pošlje navodila.

— Ceneje nego v razprodaji in pri tem zanesljivo dobro blago za zimске suknje, damske plašče in ostalo manufakturno nabavite pri znani trdnici NOVAK na Kongresnem trgu št. 15 (nasproti nunske cerkve).

Vi ste že od nekdaj ljubitelji priznane

Radenske zdravilne vode, ker se s e se uverili, da ni samo izredno okrepčilo ali dodatek k sadu in sokom ali vinu, temveč tudi jako koristna za redno prehrano. Vedite pa tudi, da to niso edine vrline Radenske zdravilne vode, temveč da se s čudovitim uspehom uporablja tudi za zdravljenje prehlada v grlu, nosu in dihalih. Ako Vas napade tak prehlad, tedaj grgrajte ter pijte v požirkih segreto Radensko zdravilno vodo in Vaš prehlad bo hitro ozdravljen.

— Nastanek Tuškanovih prebavnih kroglic. Iz knjižice, katero je izdal gosp. V. Bartulič, lastnik najstarejše zagrebške lekarne, posnemamo, kako so nastale te zdravilne kroglice. Zagrebški kanonik Josip Host in dvorni svetnik dr. Nikola Host sta bila znamenita botanika, katera sta slovela tudi izven domovine. Posebno se je dr. Nikola Host mnogo bavil s preiskavo zdravilnih zelišč, ter je z uspehom zdravil bolnike. Posebno znamenit pa je postal, ko je zagrebškega kanonika Petra Tuškana, kateremu so zaradi njegove težke bolezni prerokovali skorajšnjo smrt, popolnoma ozdravil s kroglicami, katere so obstojale iz sladkega janeža, praznega korena raveda, skorje kinovca, trpotčevega soka in krhljke. Te tako imenovane Tuškanove kroglice so še sedaj v prometu, ter jih uporabljajo s popolnoma istim velikim uspehom, kot jih je uporabljal njihov izumitelj.

— Najcenejša gospodinjinska knjiga je »Pripravljanje mlečne hrane od St. Humekeve. Vsebuje 103 recepte za pripravljane mlečnih jedil in tri polne brezmesne jedilnice. Zahtevajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mleku, društvu v Ljubljani.

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102 — B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

— Lepota predpisuje. Kdor je lep, mora še posebno paziti na to, da s vztrajno uporabo dobre Chlorodont paste doseže lepe zobe. Poskus Vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— Jesenske in zimske novosti. Manufakturnega modnega in suknenege blaga v veliki izbiri po konkurenčnih cenah pri Kuhar & Hrovat, modna manufakturna trgovina, Maribor, Aleksandrova cesta 9.

— Obledele obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

— Telefon 2708. se pripravlja za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Cene konkurenčne. Rudolf Velepiti, trgovina z kurivom, Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta 25.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Begunie pri Cerknici

Knjižnica. Kat. prosv. društvo je s 1. okt. oddalo knjižnico. Ker si je nabavila precej novih knjig, pridite in si pridno poskojite.

Nesreča. Pretekli ponedeljek se je v gozdu, ko je napravljal drva, nevarno vsekval v nogo kolar A. Debevec. Moral je iskati pomoči pri zdravniku.

PRESEZILA SVA SE

* ING. ARCH. J. OMAHEN
ING. ARCH. D. ŠERAJNIK

Celje

USTANOVITEV OTROŠKEGA ZAVETIŠČA V CELJU.

V Celju in okolici se je že dolgo občutila pomanjkanje otroškega zavetišča. Nešteto delavskih otrok je bilo čez dan prepuščenih samim sebi brez vsakega nadzorstva, ker jemlje boj za gospodarski obetov staršem ves čas, za otroke pa ne ostane ničesar.

Da se odpomore temu nedostatku, je sklenil mestni občinski svet celjski v svoji seji dne 30. oktobra ustanoviti dnevno zavetišče za otroke. Občinski svet se je že opetovano bavil s tem prejemnim vprašanjem. Prvi korak za ustanovitev te prepotrebne ustanove je bil stopenj s tem, da je občinski svet v neki seji letošnjega poletja naročil socialno-političnemu odseku, da naj skliče arketno zastopnikov obeh občin in v poštove prihajajočih faktorjev. Povabljen je bil poleg njih še kuratorji Kolencovih ustanov, ki upravlja precej visoko volilo pokojnega Antona Kolenca, veletrgovca v Celju, za slovensko revno deco. To volilo je naraslo tekom let že skoro na 1 milijon dinarjev, ki se naj uporablja za otroški dom v Celju ali drug podoban namen.

Kuratorji navedene ustanove pa je odklonil za enkrat sodelovanje pri snujanju se instituciji dečjega zavetišča, češ, da vsota za primerno počastitev rajnega Kolenca še ni dovolj visoka. Če li mar zapustil rajni Kolenc volilo za revno deco ali sebi za spomenik?

Po soglasnem mnenju ankete je prišlo končno vendar do sklepa, da se oživljuje v Celju krajšem času otroško zavetišče. Občinski svet je na seji zgoraj navedenega dne soglasno pristal na ta sklep in sklenil na predlog socialno političnega odseka, da se ustanovi kuratorij dnevnega zavetišča ki naj zavod vodi in vzdržuje ter skrbi za kritje vsakoletnih potrebščin potom subvencij obeh občin v Celju in okolici, prispevkov vseh večjih podjetij in tovarov ter eventualnih prispevkov gojencev oziroma njih staršev. V svrhu takojšnjega konstituiranja kuratorija se imenuje poseben pripravljalni odbor, obetočel iz treh članov mestnega občinskega sveta in treh članov občinskega občinskega sveta. Razen tega so še v odboru zastopnik Cerkve, upravnik Zdravstvenega doma v Celju, upravitelji obeh mestnih in okoliških osnovnih šol, po en zastopnik Državne krajevne zaštite dece, Vincencijeve konference, Gospejskega društva in Kola jugoslovenskih sester. Ta pripravljalni odbor naj sprejme končno veljavno po socialno političnem odseku predlagani pravilnik kuratorija, katerega izprememba je odvisna od pristanka obeh občinskih svetov.

V ta pripravljalni odbor so bili izvoljeni od mestnega občinskega sveta gđ. dr. Vorič, Cepin in Ravnikar. Predsedniku socialno političnega odseka se je naročilo, naj nemudoma skliče sejo pripravljalnega odbora, ki naj predloži predlog pravilnika dnevnega zavetišča in poskrbi za konstituiranje I. kuratorija. Otroško zavetišče naj se otvori najkasneje dne 1. januarja 1932.

Coljski pestrí večer v ponedeljek, 9. t. m.

1. Slovenske vesele pesmi (Kimovec: Plaval je galija po morju, Klemenčič: Kadar vince duše vne-ma, Jereb: Črn mož, Hubad: Potrkani ples, Ocvirk: Rože je trgala, Lajovic: Pastirski, dr. Schwab: Zvonovi, in Mihelič: Rajanje, — 2. Celje nekaj (govori dr. Blaznik). — 3. Orkester KPD (Parma: Intermezzo iz opere Keenija) in Smetana: Potpourri iz Prodane neveste). — 4. Celje danes (govori Marjan Marolt). — 5. Mezzo-sopran soli (poje ga. dr. Rajhova). — 6. Veronika Dreniška (člani Gledališke družine: 4. dejanje, zadnji prizor) in 7. Tumburaški zbor Krekove družine (Hruze: U posavsko žuni). — Začetek točno ob 8, konec točno ob 10. Predprodaja v Slemškovi tiskovni zadrugi poleg Marijine cerkve.

Smrtna kosa. V petek 6. t. m. je umrla v javni bolnišnici 1 letna Kavčič Ana iz Gaberja, hči tovarniške delavke. — Isti dan je umrl v javni bolnišnici 27 letni čevljarjski pomočnik Vodišek Karel iz Celja. — Bodi rajnima ohranjen blag spomin, preostalih pa naše iskreno sožalje.

Dragocen uhan se je izgubil. V petek 6. t. m. je izgubila neka gospa v Cankarjevi ulici zlat uhan z dvema briljantoma v vrednosti približno 2000 Din. Pošten najditelj je naprošen, da odda uhan pri predstojništvu mestne policije.

Pokojninski zavod za nameštence v Ljubljani razpisuje oddajo dvo- in trosobnih stanovanj ter trgovskih lokalov v svoji novi zgradbi v Celju. Prošnje za podelitev stanovanj in lokalov je vlagati pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8. Cene stanovanj in lokalov ter vpogled narčtov izvedo reflektanti pri gradbenem vodstvu v Celju ter pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 16. t. m. pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

Smrtni vozači nastopajo v Celju še same danes in jutri. Njihovi nastopi so nekaj res posebnega in zanimivega tako, da večinoma ljudje sploh verjeti nečejo, da je nekaj takega mogoče, dokler sami tega ne vidijo in se prepričajo o resničnosti tega, kar g. Evans obljublja.

Slovenjgradec

Dvojni jubilej. 4. t. m. je obhajal s svojo so-progo 25letnico zakonske sreče mestni pismonoša g. Miroslav Ferk. Ta dan, ko sta ta dva obhajala 25letnico poroke, pa se je poročila tudi njuna hčerka Marija. G. M. Ferk je med tukajšnjim prebivalstvom zelo priljubljen je predsednik čebelar-ske podružnice, član sadjarskega in gasilnega društva. Srebrno- in novoporočencema obilo aretal.

Nova domačija

Preden nastopi zima, čas sečnje lesa, se mi zdi važno podati nekaj smernic našemu kmetu in obrtniku, ki sta najbolj prizadeta v današnji vseobsejni krizi, katero si pa še poveča sam z nepravilnim gospodarjenjem.

Za primer naj navedem slučaj, ki se je zgodil in se jih še dogaja mnogo, posebno pri našem kmetu: ima lepo zaraščen gozd, nekaj lesa že posekanega, ki leži neobdelan med okleščenimi vejami, se ga prijemlje goba, plešnoba in takšen čaka še na lubadarja, da se zaredi v njem in naposled še v ostali gozd. Tako deponirani hodi čaka gozda lesnega manipulanta, ki ob pogledu na takšen les obrne hrbet ali pa prevzame za ceno, kolikor je stalo kmetu oz. posestniku sekanje samo. Prevelika pohlepnost trgovca (oz. mešetarja), kajti pravi trgovci so zelo malo, pa dovede do spekulacij s takšnim slabim lesom, ki zelo kvarno vpliva na izvozno trgovino.

Poudarja se vedno, da je les po količini in vrednosti naš najboljši in najstabilnejši izvozni predmet. Zato se pri nas vse premalo polaga važnosti tam, koder ta predmet izhaja, to je predvsem pri našem gozdnem posestniku. Treba je torej, da bi se po delu snovali zimski tečaj za naše gozdne posestnike in se med nje poslali učitelja, ki je »razstrel« v gozdu in ki ima za to tudi potrebno teoretično znanje o gospodarstvu. Kmet si želi, ker je potreben učitelja, ki bi mu z dobrim naukom vcepil veselje do gozda in do dela sploh.

Ni čudno, da silijo kmeti sinovi iz domače grude v tujino in mesta, kajti v stanu, v kakršnem se nahaja njegova domačija, ne vidi lepe bodočnosti.

Ce hče kmet napredovati, so mu potrebna tudi primerna gospodarska poslopja. Seveda smatra samo zidano za dobro, da bi pa gradil z lesom, ki ga ima v izobilju doma, to mu ne pride danes več na misel. In ravno to v mnogih slučajih upravlja naša gospodarstva na deželi. Kadar gradi novo poslopje, za katero si je štel denar desetletje, kupuje drag material, namestu da bi si gradil s svojim materialom, ki ga ima pred nosom, s katerim so gradili njegovi predniki, katerih poslopja še danes stojijo iz 17. stoletja, če so bila solidno zgrajena, kolikor se je to moglo v tistih časih.

Raje si vzame posojilo, za katero odplačuje

visoke obresti vse življenje. Ko postane star in bi imel uživati, kar je v letih deložnosti pridobil, mu preide vse v tuje roke. Tako prehajajo posestva iz rok ubogega kmeta v roke brezsrčnih spekulativ in se vrači prava trgovina s posestvi, kar je slab znak za naše gospodarstvo.

Poglejmo si kmeta v drugih državah, v Švici, Norveškem, Ameriki itd. Tam grade gospodarska in stanovanjska poslopja izključno samo iz lesa, ker drugače mu boljši obetanež sploh ni mogoč.

Znano je tudi, da imajo najlepšo živino ti narodi, na kar mnogo vplivajo bivališča živine, ker so suha in zato tudi za živino zdrava pa hramba za krmo, ker jim ne spleeni. Tudi za žito je najboljša lesena shramba.

Da so lesene stavbe samo provizorične, reče oni, ki starega lesa v suhi stavbi ni videl. Se danes stoji stavbe, stare po par stoletij, ki so jih gradili z lesom, kakršnega so posekali, brez izolacijskih in konservacijskih sredstev, katerih pa imamo danes dovolj in se lahko s tem življenjska doba stavbe še podaljša. Če gradimo s suhim lesom in če je les na suhem, pod dobrim krovom, kar potrebuje tudi zidana stavba, je razpadanje lesa izključeno.

Premalo se gleda pri nas da bi se gradilo s čisto domačim materialom, kjer bi prišel v poštev predvsem les, ker je naš najcenejši stavbeni material.

V tem pravcu se zelo dela v drugih na lesu bogatih državah, kjer se mnogi mladi arhitekti specializirajo samo na lesne zgradbe in je s tem tudi dokazano, da se bodo še dolgo gradile, ker se je les pokazal za zelo dober stavbeni material, če si ga znaš uporabiti.

Zato morajo biti tudi dobri konstrukterji in morajo les poznati od semena do zrelosti, ter vso manipulacijo lesa, v kratkem rečeno: konstrukter mora z lesom živeti.

Zaradi nesolidno izvršenih lesenih stavb pri nas v zadnjih desetletjih, gledamo na nje nezaupljivo. V novem času se pa lahko temu odpomore tako, da lahko z mirno vestjo trdim, da ni življenjska doba lesene stavbe nič manjša od zidane s opeko, če je streha dobro oskrbovana.

Gradimo z lesom in si ne nakopavamo večjih dolgov s kupovanjem dragega materiala.

Delajmo po teh smernicah, da si pomagamo sami in Bog nam pomore. Kamnikar Lojze.

Trg nepremičnin v Mariboru

Maribor, 6. nov.

Trgovina z nepremičninami letos izdaleka ni tako živahna, kakor je bila lansko leto. Oviru leži v pomankljivi gotovine in v slabi rentabilnosti starih poskupij, ki prihajajo največ v trgovino. Do 1. novembra je bilo v letošnjem letu sklenjenih 74 kupcij za nepremičnine, lansko leto pa do tega časa 94. Najživahnejša je bila kupcija v prvih mesecih leta, potem pa postopoma pojema. Velikih transakcij v letošnjem letu ni bilo doslej, če izvzamemo prodajo dveh večjih hiš v preteklem mesecu. Kot kupec nastopajo skoro izključno priseljenci in sicer največ iz Primorske, ki se naseljujejo v Mariboru. Od domačih nastopajo kot kupci le denarni zavodi na dražbah onih objektov, kjer so denarno angažirani. Gledajo pa, da se takih objektov čimprej iznebe. Industrijska podjetja se zanimajo samo za parcele in sicer v prvi vrsti tekstilna industrija, ki razširja svoje obrate. Trgovina kot kupec sploh ne prihaja več v poštev. Cena nepremičnin je stabilna, začetkom leta je sicer izgledalo, da bo nazadovala, toda neugodne razmere na denarnem trgu so povzročile, da se se cene napram lani v tem času celo dvignile. Kot rečeno, se prodajajo samo stara poslopja, dočim novih, davka prostih stavb ni dobiti in radi tega manjka tudi kupcev, ki bi nalagali svoj denar v slabo obrestujoče se objekte. Kot največji prodajalec parcel nastopa mestna občina, ki je letos odprodala obširna zemljišča za zgradbo malostanovanjskih hišic v magdalenskem in koroškem predmestju.

Borza

Ljubljana, 7. novembra.

Denar

Ta teden je bil devizni promet manjši, kakor prejšnji. Znašal je 12.1 milj. Din v primeri s 15.4, 15.1, 12.5 in 23.2 milj. Din v prejšnjih tednih. Fluktuacije tečajev niso bile znatne. Največ prometa je bilo v devizi Curih.

Tržišče državnih papirjev izkazuje prav malo prometa, ker denarni zavodi ne efektivirajo nalogov svojih komitentov iz njih računov, temveč zahtevajo položitev gotovine za nakup državnih papirjev. Promet se giblje v ozkih mejah. Tečaj pa se ta teden niso dosti spremenili, pač pa so bili na koncu tedna nekoliko nižji kot v začetku.

Na ljubljanski borzi so prenehale sedaj kotirati vse bančne delnice po zgledu zagrebške borze in tako imamo na ljubljanski borzi le še tečaje za Stavbno družbo (40 den.) in Ruše (25 den.).

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.1175, London 19.45, Newyork 51.75, Bruselj 71.45, Milan 26.425, Madrid 45, Amsterdam 206.80, Berlin 121.05, Stockholm 111.50, Oslo 109.50, Kopenhagen 111, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 58, Budimpešta 90.025, Atene 6.35, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingfors 10.10.

Zitni trg

Novi Sad. Koruza bač. stara 100—102.50, bač. sr., nova dec. jan. 67.50—72.50, marec, april, maj 84—86, gorban. stara 95—97.50, južban. stara 90—92.50, sr. stara, okol. Indija 100—102.50, okol. Sid 102—104, bač. sušena 83—84, sr. sušena 83—85, ban. sušena 78—80, moka bač., ban. stanica 0g in 0gg prompt 360—380, 2. 340—360, 5. 305—315, 6. 255—265, 7. 190—200, 8. 122.50—127.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 6 vagonov.

Budimpešta. Tendence slabša. Promet srednji. Pšenica dec. 11.01—11.15, zaklj. 10.95—10.97, marec 12.01—12.20, zaklj. 12—12.02, 12. dec. 12.35, marec 13.31—13.46, zaklj. 13.33—13.35, koruza maj 13.71—13.80, zaklj. 13.79—13.80.

Deželni pridelki

Na pljuškem polju so bile dne 6. novembra 1931 sledeče: Beli krompir: Pri nakupni ceni 70 Din se je naložilo in odposlalo 6 vagonov. Zgodnji krompir: Neizpremenjeno. Čebula: Nakupna cena 250 Din, zaključki malenkostni. Zelje: Kupilo se je 3—4 vagona in plačilo po 50 Din. Cesen in fižol v ceni neizpremenjeno.

Pravi smučarski devili

vedno v zalogi in izdeluje po meri staroznana trvdka

ZALOKAR, Ljubljana, Mestni trg štev. 19
Popravila se sprejemajo.

Sv. Jurij ob Taboru

V nedeljo 1. t. m. je imel tukajšnji občinski svet proračunsko sejo za leto 1932. Na seji se je razpravljalo v najlepšem soglasju v znamenju varčevanja. Sklepi so bili soglasni v vseh postavkah proračuna, ki določa le 55% doklad na neposredne davke, to je do malega polovica manj nego v preteklem letu. Ta pomenljiva utešitev občinskih izdatkov je značilna posledica skrajnega varčevanja v tekočem letu, ko je dosegla občinska blagajna nad 80.000 Din prihrankov in pa po drugi strani posledica raznih podpor, ki si jih je znal občinski odbor pridobiti od raznih strani. Proračun za prihodnje leto predvideva tudi odplačilo še obstoječega dolga pri Banovinski hranilnici v Celju v višini 10.000 Din, tako da bi dolgovala občina poslej le še kakih 15.000 Din. Pobiralo se bo od litra vina 80 par, od litra sadjevega po 50 par, od hl vina po 35 Din in od žganja alkoholnih pijač po Din 8 od hl-stopnje. Solstvo, tako v St. Jurju kot v Lokah in v Mariji Reki, kamor mora občina dati svoj prispevek, je svoj proračun hvalvredno znižalo. Za učiteljsko šentjurske šole j enajet Krajevni šolski odbor stanovanje v novi hiši tukajšnje hranilnice in posojilnice tako, da so vsled tega zmanjšane tudi dajatve za učiteljsko stanarino v gotovini za polovico zmanjšane. Ker so bile vse občinske ceste z ljudskim delom temeljito urejene, glavne cestne proge pa uvrščene v banovinske ceste II. reda odnosno v občinske I. reda, tudi ta postavka ne obremenjuje več občinske blagajne tako občutno kot pretekla leta. Omenjeno bodi tudi, da obstoja sklep občinskega odbora za skorajšnjo temeljito preureditev okoli 2 km dolge cestne proge od Lok v Končico, ki bo poslej uvrščena kot redna občinska cesta II. reda. Cementne cevi za prekocestne propuste za to cesto so že nabavljene. Na tej cesti se bosta zidala tudi dva betonska mostova. Delo bo izvršeno zopet na račun predpisane dela v občini za prihodnje leto. Le material se bo nabavil v breme občinske blagajne. Tako bo cela občina preskrbljena z udobnimi cestami in bo naša občina tako postala v vsakem oziru vzgledna in povsem urejena v letoviške svrhe in v veliko korist in ponos vrlim soobčanom. Za to preureditev pa se namerava naprositi kr. bansko upravo za prejem ceste Tabor-Pondor—drž. cesta kot banovinsko cesto II. reda. Vsa čast in priznanje našemu spretnemu in smotnemu občinskemu vodstvu in gospodarstvu, ki zna in hoče v težkih časih tako hvalvredno gospodariti in ščititi obenem svoje davkoplačevalce. Ob koncu proračunske seje, je izročil g. župan Jože Golavšek krasni častni diplomski prezasluznima odboroma članoma gg. Francetu Hanžiču in Maksu Cukali — kot častnima občanom — za vstrajno in plodonosno delovanje v blagor in prosepah občine. Ob slavljenca sta se v ganljivih besedah zahvalila za to visoko priznanje ter obljubila neomejeno zvestobo in pomoč občinskemu gospodarstvu tudi v bodoče, če bo potreba podana. — Končno pa še bodi povedano, da si je nedavno nabavilo gasilno društvo v Ostri vasi lepo motorno brigadno od domačega slovenskega podjetja strojnih tovarov in livaren v Ljubljani, ki je bila slovesno blagoslovljena in ima tako občina poleg že prej po gasilnem društvu v Kaplji nabavljene motorke kar dve motornih brigad. Slednje gasilno društvo si namerava v kratkem nabaviti še rešilni avto, ki bo služil obenem tudi kot moštevno vozilo h požarnim nezgodam. Tako si naša občina v gospodarski krizi, ki ni nič manjša kot povsod drugod, pomaga in zamore vkljub vsem težavam napredek pokazati tako na kulturnem, gospodarskem kot na zdravstvenem ter humanitarnem polju.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 8. novembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. Roman Tominec: Galerija slovečih konveritov. — 10.30 B. Horvat: O kulturnem filmu. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Dr. Veber: Podrobni podatki o eksperiment, fonetičnih studijah v našem radiju: nato čas, dnevne vesti, plošče. — 15.15 Deklacija ura: Pogled iz globine k luči (A. Lebar). — 15.45 Citraški tercet »Vesna«. — 16.15 Narodni guslar Barjaktarović igra na gusle. — 16.45 Salonski kvintet. — 17.30 Zofka Kvedrova: Pijanec, dramatičen prizor. (Igra Ljudski oder). — 20.00 Samospevi gospe Pavle Lovsetove. — 20.45 Valčkova ura, izjava salonski kvintet. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 9. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Prof. Fr. Pengovi: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa (O želodcu). — 19.00 Dr. I. Burian: Čestčina. — 19.30 Zdravstvena ura (dr. Jurej Kalaj: Otroški zobje). — 20.00 Celjski pestr večer (prenos iz Celja). — 22.00 Čas in poročila.

Torek, 10. novembra: 11.30 Šolska ura: Trgatev na Dolenjskem (šolski upravitelj g. Kržišnik). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (ga. Gabrijelečičeva). — 18.00 Narodne pesmi s spremljevanjem citer. — 18.30 Plošče. — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. Fr. Veber: Eitka in sociologija evangelijev. — 20.00 Prof. Andree: Radiotehnik. — 20.30 Ruški večer. — 21.30 Jonny-jazz. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi:

Ponedeljek, 9. novembra.

Belgrad: 12.05 Opoldanski koncert. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Lahka glasba. 20.00 Radio orkester. 21.00 »Stari Heidelberg«. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20.50 Večerni koncert. — Budapešt: 12.05 Opoldanski koncert radio kvarteta. 17.15 Radio orkester. 18.50 Večerni koncert. 20.25 Ogrske pesmi. 21.45 Violinski koncert. 22.00 Radio orkester. — Rim: 21.00 Lahka poljudna glasba. — Milan: 12.00 Pestr glasba. 20.45 Komedija: Pestr glasba. — London: 21.30 Orkestralni koncert. 22.45

Pleena glasba. — Stuttgart: 12.05 Koncert. 20.05 Ponedeljski koncert. 21.45 Pesniška galerija. — Berlin: 20.00 Pevski večer. 21.15 Simfonični koncert. 22.30 Pleena glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 20.15 Star ain nova pleena glasba. 22.15 Ciganska glasba. — Katovice: 20.15 Gejša, opereta. 22.45 Pleena glasba. — Praga: 19.45 Češke pesmi. 20.05 Saksfon. — Trst: 12.30 Plošče. 17.45 Lahka glasba. 21.00 Simfonični koncert. 22.25 Lahka glasba.

Cerkveni vestnik

II. Vnjanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes popoldne ob 2 shod. Pridite vse! — Voditelj.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. nov. ob 15: »PRINCESKA IN PASTIR-CEK«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »DVE NEVESTI«. Izven.

Ponedeljek, 9. nov.: »DOGODEK V MESTU GO-GL«. Red C.

Torek, 10. novembra: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 8. nov. ob 15: »VIKTORIJA IN NJEN HUZAR«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »KNEZ IGOR«. Gostuje Josip Krizaj. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 9. nov. — Zaprto.

Torek, 10. novembra: BALETNI VEČER pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 8. nov. ob 20: »ZEMLJA SMEHLJAJA«. Ponedeljek 9. novembra: Zaprto.

Torek, 10. novembra ob 20: SLABA VEST. Ab. A.

POHIŠTVO

posteljina, preproge, lino-
lej, odeje, zastori, žičniki,
žimnice, otomani, žima,
afrik, puh in pernice, ka-
kor tudi vse stanovanjske
potreščine je dobiti po
nižkih cenah pri

KARL PREIS-U, Maribor, Gosposka 20

Ceniki se dobijo brezplačno

Zahvala

Za vse dokaze sožalja, ki so nam
došli ob bridki izgubi naše preljubne
sopoge, oziroma matere in tašče, gospe

Elizabete Tourer

izrekamo vsem tem potom našo globoko
zahvalo.

Posebej se zahvaljujemo častitemu
senjorju gosp. Baronu za ganljivi nagrob-
ni govor, železničarski godbi in pev-
skemu društvu Frohsinn za žalostinke
ter vsem darovalcem krasnega cvetja
in vencev.

V Mariboru, 7. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Družinsko življenje Kitajcev

Dokler žive starši, ne more noben otrok sam razpolagati s svojimi dohodki, pa naj zasluži veliko ali malo. Če starši zahtevajo, mora njim izročiti ves svoj zaslužek. Ta očetovska oblast se pogosto zlorablja. Posebno je to težko, če so starši udani uživanju opija. Poslednji belči iztisne tak nesrečnež iz žepov svojih otrok in če to ne zadostuje, proda ženo in otroke, da se lahko opaja in uživa sladki strup. Če bi sin ne dajal očetu dovolj denarja, bi ga stari razpili kot neposlušnega otroka in vsi bi ga zaničevali.

Ta neomejena oblast se uveljavlja posebno pri kaznovanju otrok. Kazni so krute. Otroka neusmiljeno pretepo in ga potem izpostavijo na javnem mestu z velikim jarmom okoli vratu. Pogosto je otrok tepen do smrti in za to staršev nihče ne kliče na odgovor.

Ko sem bil odsoten, je prišel v naš misijon Ivan Dungaljan in javil mojemu pomočniku: »Povej duhovniku, da sem ubil svojega brata.« Ko sem ga po svoji vrnitvi zaradi tega poklical na odgovor, mi je o tem strašnem dejanju pripovedoval, kakor da je storil dobro delo in zdelo se je, da pričakuje vsaj pohvalo, če ne bi dobil nagrade. Dejal sem mu: »Ti si morilec brata kakor Kajn.« Dungaljan mi je odgovoril: »Saj sem vendar moral to storiti, ker je zapovedal oče.« Oče je pogin v star 90 let, ubijalec 64 let in nesrečni brat 44 let. Pripovedoval mi je dalje, da je brata potolkel s kolom. Bil je še malo živ in je prošil za usmiljenje. Nato sta ga z vnukom odvedla na polje in ga še živega pokopala. »Vendar nisem morilec,« je nadaljeval svojo strašno zgodbo. »Rad bi se spovedal. Čez dve, tri leta bom kupil krsto in ga pokopal na rod-

binskem pokopališču.« Do takrat pa bodo že psi, ta strašna nadloga Kitajske, storili svoje in od nesrečneža gotovo ne bo ostala niti kost. Takih slučajev je mnogo.

Nam se vse to zdi neverjetno in strašno. So pa te tradicije globoko vkoreninjene med pogani in misijonarji imajo težak posel in zato pokristjanjenje tako počasi napreduje.

Če umre stari oče, preide vsa ta neomejena oblast na staro mater in vsi jo morajo ravno tako ubogati in vprašati za svet pri vsakem dejanju.

Sendilidža je človek, ki je po kitajskih pojmih izobražen, kajti on ima lepo pisavo in zna skoraj vse napisati in čitati. Bil je premožen in od svoje rane mladosti dalje je vedno samo čital in s pisalnim čopičem mazal papir. Užival je velik ugled in je bil eden od veljakov v našem mestu. Dasiravno je bogatim ljudem dovoljeno imeti več žena, je imel samo eno. Hodil je stalno k nam in je prav dobro poznal vse nauke, vendar pa se ni hotel dati krstiti. Stara mati tega ni pustila. Takih »vernikov« smo imeli mnogo. Krstili so se šele po smrti svojih staršev, kadar so sami prevzeli oblast nad družino.

Taki so pojmi orijentalcev o avtoriteti starejših in predpostavljanih. Kadar je v starem carstvu glasnik oznanjal, da bodo po tej in tej ulici nosili cesarja, so se morali vsi ljudje skriti v najbolj temne kote. Gorje onemu, ki bi se upal samo pri kaki špranji pogledati. Bil je takoj obsojen na smrt. Samo ta strogost, da neomejena pokorščina otrok do staršev in podložnikov do vladarja, je mogla tisočletja ohraniti tako ogromne države.

Novoizvoljeni angleški parlament je prišel zborovati in izvolil za predsednika Edvarda Fitzroya, ki je potomec znane kraljevske rodbine Stuart. V novem angleškem parlamentu bo imela opozicija samo tri klopi, v vseh ostalih bodo sedeli poslanci vladne koalicije, to je skora izključno konservativci.

Zadnji nauk

V »Timesu« izhajajo spomini znanega poročevalca Williama Steeda. L. 1920. je imel priliko v lovske gradcu Farnboroughu srečati Evgenijo Montijo, bivšo zadnjo francosko cesarico, vdovo po Napoleonu III. Usoda je stari Spanki naklonila dolgo življenje. Bila je vsa srečna, da je dočkala konec svetovne vojne. »Zdaj bom mirno umrla,« je pravila, »ker ima Francija zopet Alzacijo, ki jo je bil izgubil moj soprog. Nepopisno sem hvaležna usmiljenemu Bogu! Če bi srečala Clemenceauja, ki je omogočil to zmago, bi ga poljubila od navdušenja!« Ko je vprašal Steed staro cesarico, ali sme sporočiti te besede Clemenceauju, je postala takoj nevoljna: »Ne in ne. Živim zdaj samo v ozkem krogu starih prijateljev, a za javnost sem umrla že leta 1870. po naši zgodovinski sramoti.« Steed je ugovarjal: »Ta rana se je zdaj zacelila, veličanstvo, in vi boste lahko oživel tudi za javnost.« Cesarica je nezadovoljno zmajala z glavo: »Ne in ne. Pred vsem sem dobra katoličanka, in g. Clemenceau je storil veliko pogrsko s tem, da v slavnostnem trenutku splošnega navdušenja obuja neblage spomine na nekdanji »kulturni boj«. Na vsak način se bi moral udeležiti svečane zahvalne maše v stolnici Notre Dame. S tem bi podal lep zgled prepotrebne zmernosti na poti k edinosti in slogi.« Steed je zopet prošil: »Vaša izjava je jako zanimiva, madame. Ali smem Clemenceauju sporočiti vaš nasvet?« Cesarica je ostala neizprosna: »Ne in ne. To je moj zadnji nauk na koncu dolgega življenja. Rekla sem vam, da sem od leta 1870. umrla za javnost.« Razgovor se je zasukal v drugo smer. Cesarica je pripovedovala o razmerah na Španskem in mednarodnih težkočah v zvezi z versailskim mirom. Ko se je ob 5 popoldne Steed poslovil, je bil zelo utrujen, docim je ostala cesarica prav tako živahna kakor poprej. V Parizu je vendar sporočil Steed Clemenceauju o sestanku v Farnboroughu, in se je ta samo namrdnil v odgovor: »Cesarica Evgenija je še vedno živa! Kaj se bo mešala stara gospa v naše posle! Kljub temu je upošteval njen nasvet. Dne 8. decembra je kot vodja francoske vlade prvič uradno obiskal Strassbourg in se udeležil zahvalne službe božje v stolnici. Ko je potem v deželnem dvorcu govoril pred alžaskimi poslanci, ponovil je besede »stare gospe«: »Strasburški dnevi mi bodo nepozabni. Videl sem med množico usmiljeno sestro, katoliško nuno, ki je z vsemi vred prepovedala maršeljzjo, francosko himno. Gospodje, njeno petje mi je pomenilo dragocen nauk za prepotrebno strpnost v svrhu dosege iskrene edinosti, ki jo potrebuje domovina!« Cesarica Evgenija je zvedela, da je upošteval Clemenceau njen nasvet, se zjokala in vsa srečna pokleknila pred razpelom.

Predrzen rop na ulici

V najbolj živahnem okraju v Čikagu se je zgodil rop, ki je celo za razmere v tem mestu neverjetno drzno izvršen. Dva znana juvelirja sta nosila iz banke v svojo trgovino dragih nebrušenih dijamantov in drugih dragih kamnov v vrednosti 400.000 dolarjev (približno 30 milijonov dinarjev). Na ulici sta ju nenedoma ustavila dva moška ter jih z revolverji prisilila, da sta stopila v avto, kjer sta jih izropala in odpeljala izven mesta, kjer sta jih spustila.

Zamora, bivši predsednik vlade, je kandidat za predsednika španske republike. Kakor znano je Zamora nastopil proti sprejetju onih členov ustave, ki so naperjeni proti verski svobodi. Ker jih je večina sprejela, je odstopil. Sedaj ga ista večina kandidira za predsednika republike. Ker je kandidatura sprejel, je gotovo, da bo izvoljen.

Tragedija na pokopališču

V mestu Zlabing pri Brnu se je te dni zgodila tragedija, ki se jih malo takih zgodi. Zeno nekega kmeta je zadela kap. Ugotovili so smrt in jo pokopali. Ko je grobar zakopal grob, se mu je zadelo, da sliši iz krste prasketanje po deskah in stokanje. Namesto da bi krsto takoj odprl, se je prestrašil in zbežal v mesto. Prihiteli so ljudje, pa tudi oni niso odprli rakve, marveč so čakali zdravnika. Ko so pozneje krsto odprli, so ugotovili, da je nesrečna žena res oživila, da pa se je pozneje zadušila in umrla.

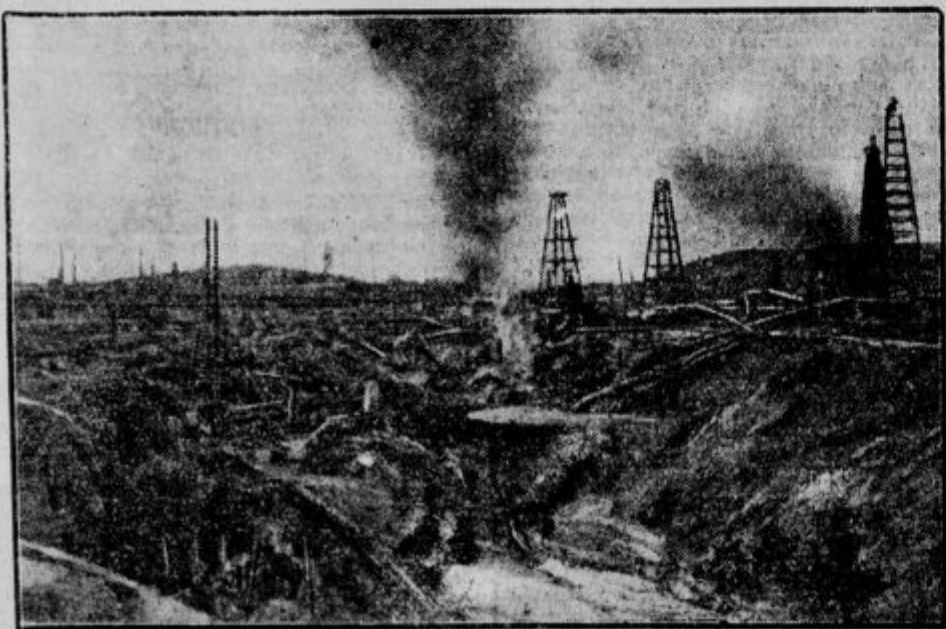

Kapitalistovo sree

Podjetnik: »Ko sem vas sprejel v službo, ste mi dejali, da delate za pet drugih. Doslej nisem o tem nič opazil.«

Uboji namesčene: »Gospod šef, saj moram vendar hraniti svojo ženo in štiri otroke!«

Riparstvo - pozlatastvo
Stane Vidmar
Ljubljana
Gallusovo nabrežje 33

Petrolejski vreli gori. Znameniti petrolejski vreli v Moreni v Romuniji so se zopet zažgali. Ze lanske leto se je na teh petrolejskih poljih vžgalo več vrečev, ki so jih po več mesečnih naporih pogasili. Gaseenje je bilo izredno težavno in je zahtevalo več človeških žrtv. Sedanji požar je še večji. V nekaterih listih čitamo, da so požar namenoma podtalnici kapitalisti, ker niso mogli vzdržati konkurence.

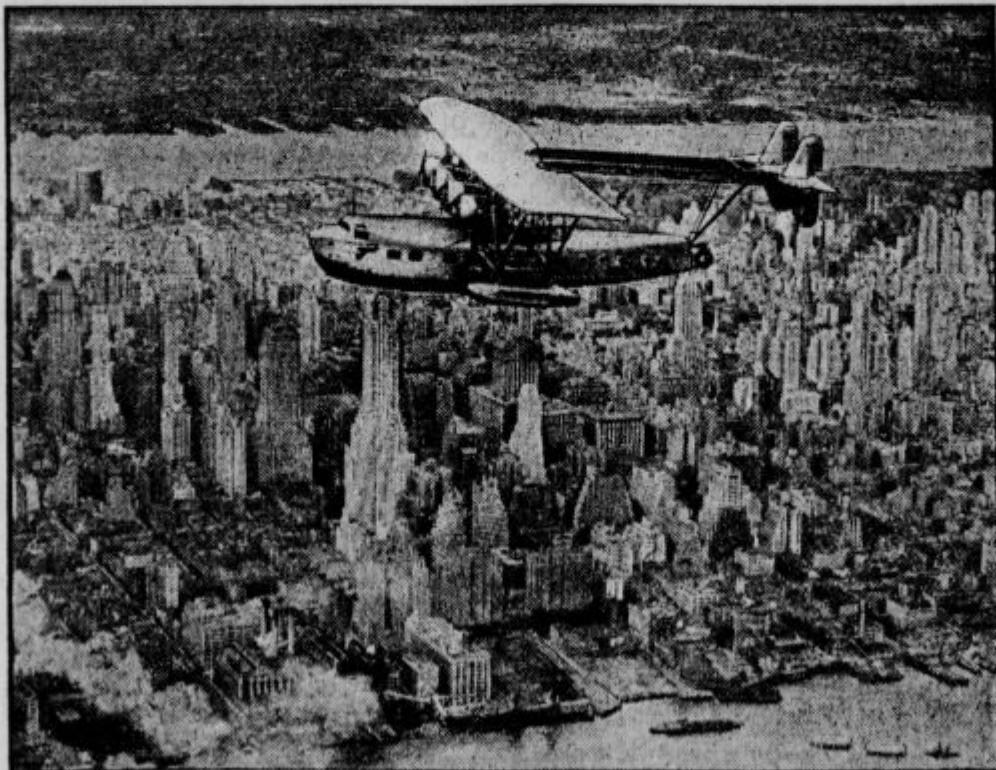
Skrivnost baron

»Neue Freie Presse« prinaša velik članek znanega dunajskega poročevalca Štefana Grosmana o skrivnostnem baronu De Otteu, ki je baje istoveten z nekdanjim nadvojvodo Johannom Salvatorjem. Slednji je — kakor znano — pred mnogimi leti z Dunaja pobegnil v Južno Ameriko pod imenom Johan Ort. Njegova življenjska zgodba je tesno vezana na krvavo tragedijo v Meyerlingu. Kmalu po smrti prestolonaslednika Rudolfa in Marije Večere se je odrekel nadvojvoda vsem predpravicam, pretrgal vse vezi s habsburško hišo, na tistem poročil mlado meščansko dekle Milly Stübel in z njo za vselej zapustil Avstrijo. Njegova nadaljnja usoda je ostala nepoznana. Poznavalci domačih zadev Habsburžanov so večinoma menili, da se je ponesrečil begunec neke ob brazilski obali. Sele pred kratkim so zaupali Grosmanu dobri znanci iz nekdanjih dunajskih višjih krogov, da biva po vojni v francoskem pokopališču Cannes stari avstrijski aristokrat, ki se imenuje baron de Otte in veliko pripoveduje o izgubljenem nadvojvodu. Grosmanu se je posrečilo barona dobiti v Parizu, in je trajal njun razgovor od 8 zvečer do ene ponoči. »Podajam točno vsebino razgovora,« piše poročevalec. »Napravil je name velik vtis. Prepričan sem, da sem videl ali vojvodo Ivana Salvatorja ali pa kateregakoli izmed njegovih najžejjih prijateljev in sopotnikov. Upam, da se bo baron z ozirom na spremenjene politične razmere prej ali slej sam oglasil v dnevnem tisku.« Od kraja ni hotel Grosman verjeti, da bi šel eleganten siv, a prožen gospod več kakor 70 let. Johan Ort bi bil zdaj že 79 let star. A ta prvi vtis je varal. Ko je odložil po dolgem razgovoru utrujen stari umetno zobovje in zazehal, je postal njegov obraz popolnoma drugačen, jako izmučen. Baron, ki je rekel, da še vedno ne sme izdati svojega pravega imena, je povedal, da je preživel 30 let v Južni Ameriki. Kljub temu je govoril pristno, zdaj že pozabljeno dunajsko narečje, ki je Grosmana spomnilo na govorico njegove babice. Baron ni tajil, da je rojen Dunajčan, veliko je pripovedoval o Rudolfu in razmerah na dvoru, ki jih je sijajno poznal. Naposled mu je ušlo: »Viška gospoda me je vedno gledala po strani, ker sem natisnil že kot mladenič preliberalno razpravo o nedostatkih avstrijskega topničarstva.« — To je bilo napol priznanje. Vojvoda Ivan je res objavil slično delo, ki se je hudo zamerilo tudi Berlinu. Baron je prišel v London leta 1913., ker je dobil od cesarja Franca Jožefa lastnoročno pismo z obljubo »pozabljenja in oprostjenja«. A prestolonaslednik Ferdinand, ki je kmalu nato bil v Londonu na obisku, je baronu rekel: »Ne maram, da bi živel v Avstriji!« (Tudi

to tikanje je značilno! — pripomni Grosman.) Na to je ostal baron na francoskem. Prišel je iz Cannesa v Pariz k zadušnici po cesarju Karolu, ki je bila prirejena v stolnici Notre Dame. Grosman se je prepričal, da uživa velik ugled med francoskimi monarhisti in aristokrati. — »Zdaj na željo moje soproge pišem spomine,« je končal. »Po moji smrti jih bo lahko objavila.«

Izropan konzulat

Ko so v četrtek zjutraj prišli uslužbenci finskega generalnega konzulata v urad, so našli vse omare, mize in blagajne izropane. Steklo na oknih je bilo prelepljeno s temnim papirjem, da so vlomilci lahko nemoteno delali pri svetlobi. Očividno gre za vlom, ki ima politično ozadje. Zločinci so sicer pobrali ves denar. Gotovo pa so iskali kakke važne dokumente, kajti odnesli so s seboj vso tajno arhivo in vse ostale spise. Med berlinsko diplomacijo vlada precejšnje razburjenje, ker se zdi, da se med ukradenimi akti nahajajo spisi, ki bi lahko kompromitirali nekatere diplomate.

Največji zrakoplov na svetu so zgradili seveda Amerikanci. To najnovejšo »kudo« lahko pristane na suhem in na vodi. Poleg posadke prevaža lahko še 40 potnikov in več tisoč kilogramov pošte.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

A. N. Tolstoj:

Sinji gradovi

(Nadaljevanje.)

Onstran reke.

Deževno vreme je prenehalo. Nastopili so blesteči majski dnevi. Po vlažnosinjem nebu so pluli sneženi hribi s sinjkastim dnom. Po mestu je prašilo iz zakotnih ulic in smrdelo za plotovi. Zato je postalo zelo lepo, zeleno onstran reke.

Vasilij Aleksejevič se je zredil v teku teh tednov, okrepčal in ni bil več zgrbljen. Počutil se je dosti bolj mirnega, ne tako, kakor poprej, ko so se mu vneli in trepetali končiči živcev pri vsaki malenkosti. Zdelo se je, da se bo prav kmalu povrnilo nekdanje zdravje.

Hudo je bilo samo pomanjkanje denarja. Čeprav ni Nadja nikoli namignila, je bilo vendar čutiti, da sedi v hiši zajedalec. Daj mu vsak dan juhe in kruha in mleka in sladkorja! O zajedalcu je kričala nekoč Matrona sosedovi kuharici čez plot. Nadja bi si lahko kupila blago za pomladansko bluzo, a ga ni kupila: bluzo je pojedel Vasilij Aleksejevič. V mestu ni bilo mogoče dobiti nobenega dela. Vasilij Aleksejevič je z nekakim strahom začel delati. Nadja ga je pohvalila: »Rekla sem že v uradu, da si začel risati, ker so te sicer zasmehovali.«

Vasilij Aleksejevič je zdaj vedno vstal z zoro. Matrona mu je na dvorišču vlivala na roke vodo za umivanje in dejala: »Le napij se toplega mleka izpod krave: ne bom povedala.« Sedel je za mizo k risbam in si z boso nogo praskal nogo, ki so jo ščegetale muhe. Postajal je nenadno pozoren, ko se je zbudila za steno Nadja. Z obrneno glavo, odprtimi usti, stisnjenim svinčnikom je gledal na steno. Zasačil se je pri tem: »Fej, kako neumno, neumestno.« Kadar je vstopila v jedilnico Nadja umita, sveža, s kodrčki, mu je začela poskakovati in utripati kri kakor poskakuje ona rožnata tekočina v stekleni cevki s kroglicami, ki jo prodajajo po sejmihi.

Pokazal ji je načrt kolodvoza. Nadja je prikimala: »Dobro, ugaja mi, Vasja. Le nekaako zelo neaprakčno je. Jaz imam rada male hišice z vrhom. Gugalnica, palček v travi, rezeda, dišeča grašica... To so moje sanje...«

Vasilij Aleksejevič ni ugovarjal, smehljaj se je. Sklenil je, da ji bo le odprl oči. Uvideti mora sinje gradove. Bedasto bi bilo o njih pripovedovati. Pokazati je treba in razumela bo. Zajedalca niso zastoj redili štiri tedne.

Vasilij Aleksejevič je vzel platno iz materine skrinje, ga podmazal in pričel delati počasi, previdno, ob urah, ko je bila Nadja v službi. Zapiral je oči in v njegovi domišljiji se je razvijala slika terasnih hiš, cvetličnim preprogam sličnih ulic, steklenih kupol, mostov, ki so se bočili kakor mavrica nad mestom srečnih ljudi.

Kadar mu je od dela že preveč gorela glava in se tresle roke, je skril platno pod divan, zgrabil kapo in šel onstran reke, ne da bi opazil prah. niti trohle plotove, niti Pikusa, ki je prijazno pozdravljal v vratih trgovine. Onstran reke je korakal nekaj časa po nižini čez mokro travo in legel na zelenem klancu na hrbet s prekrižanimi rokami pod glavo... Sinja svetloba z neba mu je bila v oči. Solnce je pripekalo v lice. Na medeni metlici se je ukvarjala čebela. Tu in tam je

zapihal veter, pošumeval v trepetlikah in pobiral s tal oster duh trav, medu, vlage. Vse to je bilo zelo lepo. Oči so se zalepile, mehak sunek je blaženo pretresel telo, in že je spal...

... od zgoraj navzdol kakor ponočna ptica je švignilo letalo, in ženski glas je od tam zaklical: »Čakam!« Naposled, vendar... On gre po širokih blestečih stopnicah terasne hiše — navzgor, navzdol, mimo zrcalnih oken, Zunaj je noč, ki jo prešinjajo sinji meči žarometov. Skozi temo migljajo notri razsvetljene okrogle strehe... Luči, luči... Zopet so stopnice navzdol. On teče — zastaja mu sapa. Zdaj pride neskončna dvorana in sredi nje — kopalnice. Tisoči mladeničev in deklet plavajo, se potapljajo... Bliščijo zobje, oči, rožnate roke... On drsa po marmornatem robu, išče, pazno gleda — kje je ona, baš ona, ki ga je klicala? Mili, mili obraz... On čuti — sinje oči, tu, nekje zadaj, nekje od strani...

Vasilij Aleksejevič se je dvignil, sedel na klance, preplašeno ogledoval lake, poplavo, z vetrom igrajoče trepetlike, sivkasto mestce onstran reke. Njegov obraz je bil menda v teh trenutkih prebujanja obžarjen z rahlo svetlobo čarobnih luči.

Majhni dogodki.

Ob mraku je šel Vasilij Aleksejevič po zakotni Maratovi ulici. Iz za plota skozi špranjo mu je nekoč zakričal s strašnim glasom: »Strli te bomo v nič!«

In zapaketale so noge, ki so stekle po pustem stavbišču.

Ko je prišel domov, je Nadja sedela za mizo, se vsekavala v robček, stisnjen v kepo, ter si brisala oči. Jezno se je obrnila od Vasilija Aleksejeviča. Le-ta se je stisnil v kotiček divana. Ona je začela:

»Ne moreš razumeti, da me kompromitiraš? Grozne stvari se govorijo po mestu. Ta ničvrednica, Pajisa, me drzno gleda... Utevkini se je pričel naravnost nesramno obnašati, komaj da pozdravlja. Lepo življenje imam... Zelo sem ti hvaležna...«

Ustnice so ji zabrekile, lasje so viseli čez oči. Vasilij Aleksejevič, ves pretresen, je rekel tiho: »Nadja, ne razumem.«

Obrnila se je k njemu in ga z rdečimi očmi tako pogledala, da je takoj povsobil glavo: »Vedela sem že vnaprej, da mi boš odgovoril »ne razumem...« Kaj ti sploh razumeš?... Hodiš po mestu kakor mesečen... Na trgu že vsi vedo: glej, ženim gre... Vsi se za trebuh držijo od smeha... Ženim!«

»Nadja, zdelo se mi je, da bo to prišlo samo po sebi...«

»Kaj? Da bi te vzela? No, veš kaj, dobro bi bilo, če bi se ti res pričel zdraviti...«

Nadja je odrinila še polni krožnik, šla v svojo sobo in legla. Vasilija Aleksejeviča je prevzel tak duševni nemir, da je moral sesti zunaj na stopnice. Svinčen obroč mu je stiskal glavo. Prirastel je k stopnicam, ker se ni upal planiti k Nadji, jo prebuditi in zaspani povedati: »Nadja, ljubim, Nadja, trpim, Nadja, usmili se... umiram...« V temi je prišel tu in tam pes Šarik, Vasiliju Aleksejeviču povohal koleno, se nenadoma zvijal, s šapami

praskal po tleh in mlaskal s starimi zobmi po bolhah v zadnji krači. Vrh nizkih strešic in škornje se je razlivala mrliška oranžasta zarja. Nebo je bilo neprodno. V senci za sosedovim plotom je šumelo listje. Vasilij Aleksejevič seveda ni ničesar razumel in ničesar sklenil to noč.

Drugi dan je pričakoval nadaljnega razgovora. A dan je minil kakor navadno — z vročino in muhami. Veter je gnal prah po uličici. Nadja se je prikazala pri obedu kakor v mimoletu: nekaj je prigriznila, niti v oči mu ni pogledala pa je utekla.

Hrepenenje po njej in pričakovanje je bilo nemarno. In prvikrat je zbedel Vasilija Aleksejeviča dvom — hudo, kakor s šivanko je sunil pod zavitke možganov: kam prav za prav odhaja Nadja vsak dan? Z enim skokom je bil na dvorišču, s sklonjeno glavo je stopil proti Matroni — ta je cepila trske.

»Kam je šla Nadja?«

»Mili, ne vem. Menda k Maslovim, vedno hodi tja.«

»Kdo pa so to?«

»Maslovi kdo so? Trgovci. Prej so bili bogati, pa tudi zdaj, hvala Bogu, niso brez vsega. Skoči tja, daleč niso.«

Prej so se raztezali Maslovji vrtovi tri kilometre ob reki. Zdaj so jim pustili le kos, ki so ga sami morali obdelovati, ograjen z novim plotom in ponekod z bodečo žico, ki se je vila po neprodinim grmovju akacij. Vasilij Aleksejevič se je vstavil uprav poleg teh akacij. Prijel se je z rokami za pas in gledal v prah.

... Znašel se je tu v dveh skokih: s prvim je dospel na dvorišče k Matroni, z drugim — k akacijam. Ničesar ni bilo vmes. »Vstopim, in če je ona tam, bom rekel, da...« V tem trenutku so se za akacijami zasmejali. On se je nagnil in med drevesi zagledal Nadjo pa še neko rejeno, rdečelično dekle. Ležali sta v travi na odeji in bombaževih blazinah. Pred njima je stala kratkonoga priletna ženska, v roki je držala obleko — menda je bila šivilja. Njene velike, napete ustnice so se dobrodušno, bedasto smejale. Rdečelično dekle se je premetavalo po blazini in dejalo:

»Joj, počiti namje. Kako vendar, Evdoka Ivanovna, da se niste omožili?«

»Porfirij Semjonovič me je grozno dostikrat prosil, kar jokal se je: »Evdokija Ivanovna, spremeni svoj sklep! Jaz pa rečem: Porfirij Semjonovič, kako naj se omožim, ko se tako bojim!«

»Joj, ne morem več... No, kaj pa on?«

»Kaj je hotel: jaz sem bila — neomajna. No, pa je iz samega obupa zasnubil Curkino. Nastasjo. Ta je bila seveda vesela, si je pripravila balo in sešila poročno obleko. Prišel je dan svatbe, a zvečer se je Porfirij Semjonovič približal nevesti popolnoma pijan. Jaz — je rekel — ne morem pozabiti prve ljubezni...«

Šivilja je v vdobrovoljila in šla. Dekleti sta se utrudili od smeha in vročih blazin. Predvečerni soparni veter je sunkoma nesel nad vrhom oblak prahu. Rdečelična Zoja Maslova se je privzdignila, naravnala razmršene lase in dejala:

»Zakaj ta nesrečni bedak že res ne pride? Vlegla se je zopet in objela Nadjo: »Mamica moja, ne brigaj se — naj si brusi jezik, kdor hoče. Živi, zajček, kakor ti velewa sree. Le pogum, dokler si mlada!«

Zasmejala se je in vgriznila Nadjo v vrat.

Nadja je molčala in obračala travno stebelce, potem pa je odgovorila:

»Tebi je dobro, ker imaš denar. Jaz pa naj staro s svojimi žulji redim in še tega pri-

smodeža. Kako sem upala, ko sem mu pisala, naj pride: mislila sem, da bo pomagal, olajšal... Grozno razočaranje, Zojčka. Poleg tega se je še vame zaljubil, le pomisli.«

Zoja je ploskala z rokami. Nadja je nadaljevala prevdarno:

»Sklenila sem, da se bom omožila. O ne, bom vzela, ki mi bo zagotovil eksistenco. Tedaj bom mogoče šla v Moskvo v dramsko šolo.«

»No, menda so ti, Nadjka, z dežnikom možgane zmešali,« je razburjeno zakričala Zoja, »le najdi dandanes bogatega bedaka, ki te bo vzel... Stokrat sem ti ponavljala, da se Saška ne sme oženiti, ker mu oče ne dovoli. Iz te moke ne bo kruha. Vse življenje boš samo čakala, putka neumna.«

Zoja se je nenadno obrnila in dregnila Nadjo. K njima je prihajal v svileni vezeni srajci, progastih hlačah, rumenih nizkih čevljih. Pod pazduho je držal gitaro. Snel je karirano kapo (moskovska mladokomunistična moda), se spustil na tla poleg deklet in jima stisnil roke:

»Ali se kaj dolgočasite, državljaničeti?«

»Na vsak način se za vami najmanj dolgočasila,« je izizvalno odgovorila Zoja in se nasmešnila z zatisnjenimi očmi. Nadja je naravnala krilo in lahko izbočila spodnje zobke. Sašek je pogledal na nebo, kjer je zopet švignil prašni oblak:

»Strašna vročina je, državljaničice, in kako daleč lahko spravi taka-le temperatura mladega fantiča — kar zmešalo bi se človeku.«

»Kako daleč pa lahko spravi, na primer?« je vprašala Zoja.

Sašek je pokimal proti Nadji, mežiknil, prijel za strune gitare in zapel hripavo polglasno popevko. Med kupleti je bril Sašek šale, pravil smešnice ter se oziral ostro po Nadji. Ko so se naveličali godbe, so vsi trije pobrali odejo in blazine ter šli pit čaj.

Vasilij Aleksejevič, ki je bil počepnil pod akacije, je v trenutku z enim požirkom pogoltnil ves ta strupeni razgovor. Nakremžil se je in se vlekel k reki, kjer je sedel na glinast breg.

Kaj se je zgodilo? Nič se ni zgodilo. Kakor v prvih dneh po prihodu je zopet zelo ostro zagledal, zaslišal življenjske malenkosti. Danes ni bilo ničesar novega. Sicer pa ne: ti izbočeni zobki, pobešana glavica — to je novo. Tisto o »prismodežu« — je tudi novo... Hotjajincev je pravil: »Treba je več poguma za prodajanje prest-kakor za zalet z golo sabljo v sovražnike... Treba je miru, močnatosti, volje. Občutljivi so namenjeni smrti. Ta bedarija! Dve puntari in bedak z gitaro so napletli tri koše bedarij, in se naj zato zmračila duša pa se čuti svinčeni obroč okrog glave... Lep graditelj. Bedarija in zopet bedarija, od jutri dalje bom delal dvajset ur na dan, dva tedna pozneje grem v Moskvo...«

In vendar, če bi mimogrede tuje sluhajno pogledal, bi videl v Vasiliju Aleksejeviču zgrbljenega mladega človeka v obledeli srajci z nepočesanimi, dolgimi lasmi... Lica so mu upala, dolgi nos se mu je zaostril, obraz je bil tako nesrečen, da bi se zazleto tuju, če bi ga pogledal: zdaj, zdaj bo storil ta mladenič še kak notranji sklep in ves zdvojen skočil z brega v reko...

A to se ni zgodilo. Ko je ugasnila zarja za obledelimi travniki in so se prižgali tu pa tam ognji koscev, se je podal Vasilij Aleksejevič domov. V temni Maratovi ulici mu je zletel mimo nosa kamen, in zopet so tatinsko zacepetali po pustem stavbišču neki bežeči koraki.

(Dalje prih. nedeljo.)

Pantelejmon Romanov:

Neprimerna oblast

Davkar iz Moskve, ki je moral kmete navduševati za novo notranje posojilo, se je peljal z železniške postaje v najbližji okrajni sovjet.

Njegov voznik, uren kmetič s klinasto brado, je ob vsakem klancu takoj skočil z voza. Včasih se je ustavljal, zaviljal ovratnik, da bi se ubranil vetra, vzel bič pod pazduho, na hitro prižgal cigareto in potem zopet tekkel, da bi dohitel vozo. Njegov voz je bil nov in trden, a kljub temu ga je iz neznanega vzroka večkrat dvomljivo ogledoval in celo spotoma otipaval pa stresal soro, kot da bi preizkušal njeno trdnost. — »No, če bi le Bog dal, da bi bila kos...« — je včasih na tihem zamrmral.

Ponovno sta srečala druge kmetiče vozove. Kmetje sami so večinoma korakali ob desnem ali levem robu, dočim so visele zavojljane vaje z voza, in so se držali konji sami sredine ceste: stresali so le glave, ker so jim nagajali številni brenceljni in muhe. Kljub temu, da je bilo lepo vreme, in je bila cesta popolnoma suha, so bili vsi kmetje brez izjeme do pasu ali do prsi mokri, kot da bi bili pravkar brodili pri ribolovu z mrežo po vodi. Se konji in kolesa vozov so bili vsi brez izjeme mokri.

»Glej, glej, kaj pa je to,« si je rekel voznik in očitajno zmajal z glavo. »O ti gadja zalega ti, kako dolgo bomo še trpeli!«

Davkar se je nehote ozrl na nebo, ali ni kje videti oblaka? A nebo je bilo vsenaokrog popolnoma čisto.

»Kje pa so se tako zmočili vsi ti možje?« je vprašal voznika.

»Tu blizu imam tak kraj...« mu je ta nehote odgovoril.

»Ali je tu močvirje?«

»Ne, nobenega močvirja ni.«

»Morebiti ste imeli dež?«

»Kakšen dež neki! Saj že menda tri tedne ni deževalo.«

»No, kaj pa se jim je potem zgodilo, da so tako mokri?«

Voznik je nezaupno poškilil na svojega potnika.

»Jaz prihajam iz Moskve.«

»A tako...«

»Kaj pa se je zgodilo, te vprašam, da so vsi tako mokri?«

»Kako pa naj bi ne bili mokri?« je v odgovor zamrmral voznik, »nikar ne mislite, da bi prišli vi suhi iz vode! Tri mesece je že poteklo, odkar se mora kopati ves naš okraj... Z oblastjo smo se spili. V tem grmu tič zajec!«

»Imate nemara slabo oblast, če niste z njo zadovoljni?«

Voznik je zopet nezaupno pogledal potnika in dejal:

»Ne, z oblastjo je vse v redu... saj imamo same naše fante v sovjetu, same domačine, pristne proletarce...«

»Potem res ne razumem, kaj vam je!«

Voznik se je vnovič ozrl, dvomljivo ogledal potnikovo aktovko in rumene čevlje ter ga vprašal:

»Kdo pa ste?«

»Jaz sem zasebnik... V Moskvi je slabo s kupčijo, pa bi zdaj rad odprl majhno trgovino kje na deželi.«

»No, zakaj pa mi tega že prej niste povedali! Saj sem mislil, da ste v sovjetski službi. Ali veste, kakšno oblast imamo? Same barabe so, prav zares! Pa kaj zato, naj bi bili barabe, a pred vsem nikakor niso primerni, samo to nas je pokopalo.«

»Zakaj pa niso primerni?«

»Zato, ker so proletarskega pokolenja, a na kmetih nikakor ne moremo shajati s takimi ljudmi. Naravnost obupani smo. Mi bi potrebovali izobraženih ljudi, kako se jim že pravi... inteligente. Čim bolj so olikani pa razvajeni, tem lažje stališče bi imeli z njimi. A najrajši bi videli kakega prav bolehnega gosпода: to bi bil za nas glavni dobiček.«

»Zakaj pa to?«

»Zato, ker niso domači ljudje za nas nikakor primerni. Po revoluciji smo razpodelili vse inteligente, ki smo jih imeli, in smo zdaj ostali na cedilu. Naravnost v stisko smo prišli, kmalu bomo po pasje zavijali od samega obupa.«

»Morebiti je vaš sedanji sovjet delane-zmožen?«

»A kaj bi tisto...«

»Kaj pa vam je?« je vprašal davkar, ki ničesar ni razumel.

»Kaj nam je... no, pogled, prosim te, tu zopet prihajajo vozniki. Taki so, kot da bi bili v Napoleonovi vojni. Saj se že tretji mesec mučimo na ta način! Eh, če bi imeli inteligente za oblast, potem bi bili že drugi mesec vsi na suhem.«

Davkar se je ozrl in videl, da so se jima res peljali po cesti nasproti novi vozovi. Vsi konji, kolesa in kmetje so bili videti, kot da bi jih bili pravkar potegnili iz reke. Se več: oba zadnja voza sta zaostajala, ker sta imela samo zadnja kolesa. Sprejdenja so ležela s polomljenimi prečkami na vozu vrh natrpanih vreč z žitom, in osi so bile podprte samo s kolesi.

»Lepa reč, kaj?« je vprašal voznik in se ozrl na potnika. »Le počakaj, še vsi bomo tako vozili.«

»Res ne razumem, kaj vse to pomeni!« se je začudil davkar.

»Kaj pomeni... Takoj boš videl, kaj to pomeni. Glej, glej ju no, saj oba prihajata kakor nalašč!« je nenadno zaklical voznik.

»Katera oba?«

Predsednik našega sovjeta s tajnikom. Ta predsednik je res prav hrust, da bi ga vrag...«

Davkar se je ozrl nazaj in videl, da ju dohiteva majhen koleselj, v katerem sta sedela dva moža. Eden, v črni srajci z odprtim ovratnikom, je bil velik in močan; drugi, v športni kapi in s štrlečimi ušesi, je bil nasprotno majhne postave.

»Prav nič se ne bojita, da bi se prehladila, nepridiprava!« se je razhudil voznik. »Tudi jesen je letos kakor nalašč prav topla. Eh, če bi vsaj teden dni pihal mrzel veter!«

»A kaj vse to pomeni? To so zame vraže!« je zaklical davkar, ki se je obupno trudil, da bi kaj razumel. »Ali tu pri vas straši ali kaj?«

»Seveda straši, pa še kako!«

Prišla sta med tem do neke rečice. Voznik je takoj skočil z voza na tla in stekel k bregu. Rečica je bila ozka, a imela je strme, z vrbovjem gosto porasčene bregove. Iz vode so štrleli koli, ki so ostali od razdrtega mosta. Pred meseci ga je bila odnesla poplava. Pot k vodi je šla po navpični strmini, in spodaj ob reki se je videla globoka, tekoče ilovice polna, velika jama z neštevilnimi sledovi konjskih kopit.

»To ti je naravnost mučeniška pot, Bog se

usmili!« je rekel voznik, ko je pogledal v globino, in zmajal z glavo.

»Zakaj pa ne postavite mostu?« je vprašal davkar.

»Zakaj ga ne postavimo... Saj to je tisto!« se je odzval voznik. »Saj samo zavoljo tega se moramo že tretji mesec kopati. Ta naš sovjet je še meseca marca pobral letošnjo cestnino, in potem je voda razdrla most. Mi pravimo seveda: zgradite nam most za ta denar, ki smo ga plačali! Sovjet pa odgovarja: če potrebujete most, si ga postavite sami — denar smo že porabili za druge stvari. Zato smo se uprli, ker se morajo namreč oblasti tudi čez to reko voziti na železnico. Se vedno čakamo, kdo bo zmagal. Četrty mesec se že vleče ta strašna vojna, pa kmalu nas bo res zaskrbelo za življenje — tako smo že razdrapani. Saj če bi bil deležen ta naš predsednik gosposke, nebože vzgoje, bi se kmalu prekučnil: samo enkrat bi mu šla voda v grlo, pa bi takoj imel zadosti. A ta vrag se niti ne zmeni za kopelji. Kaj mu je za to! Saj ni nikoli videl boljšega življenja. Od mladosti nog so ga klestili, kjer je naneslo — zato mu tudi zdaj ne more nihče do živlega. Še mesec dni se bo kopal, če bomo le imeli toplo vreme, a denarja ne bo odrinil iz svoje blagajne. Držal se bo slejkoprij svoje trme.«

»Zdaj imate torej hud brod?« je vprašal davkar.

»Le počakajte, sami boste videli, kakšen je ta brod!« je rekel voznik, si z dvema prstoma izpraznil nos in ga obrisal z rokavom.

»No, kaj čakate, le poženite!« je zaklical predsednik sovjeta onim kmetom, ki so pred njim dospeli do vode.

»Le poženite...« je sovražno ponovil eden izmed kmetov, »ali nam ne bi ti rajši zgradil mosta? To bi bolj zaleglo...«

»Zakaj pa ga sami ne postavite?«

»Za nas je tudi ta brod dober.«

»No, potem bo tudi za nas dober,« je rekel predsednik.

»O, prekleto, glej ga, vraga!«

Kmet, ki je bil najbližji, je udaril po konju. Ta je počepnil na zadnje noge in smuknil navzdol. Osi so zahreščale. Preplašeni kmet s spnečnim obrazom in kučmo, ki je zlezla čez oči, je pričel udrihati po konju, ki mu je segala voda že do trebuha.

»V levo, bolj v levo kreni!« so mu kričali z brega.

Kmet je potegnil levo vajet. Konj, ki se je pogreznil do samega komata, je splaval po vodi. Kmet, ki je od kraja kakor lipov bog čepel na vozu do vratu v vodi, je nenadno skočil z njega in priplaval nazaj na kopno.

»No, vidiš, kaj se godi,« je rekel voznik. »Preveč na levo je krenil!« so kričali kmetje na bregu.

»Saj je tu sam pesek na dnu. Voda ga vedno drugače obrača. Kdo bi vedel, kaj bo prav!«

Predsednik sovjeta v odpeti srjaci je med tem stal in nepremično opazoval sponesrečenega plavca. Tako je gledal Napoleon leta 1812. usodni prehod poljske konjenice čez Vislo.

»Čuj, oče, kaj pa ti je bilo treba nazaj plavati?« je zaklical neprostovoljnemu kopalcu, ki se je skobacal na breg in stal v premočeni obleki z razpetimi rokami, da bi mu stekla voda iz rokavov.

»Saj nisem neumen, da bi utonil!« »No, tovariš Saveljev, le noter!« je rekel predsednik tajniku, ki je skakal na eni nogi in si slačil hlače.

»Glej ga no, kako je trmast, gromska stre-la!« so se menili kmetje.

»Lahko je trmast, ko imamo toplo vreme.« Vsi so pohiteli k vodi, da bi videli, kako se bo predsednik prepeljal.

»Ivan Fomič,« mu je uslužno rekel neki kmet, »zakaj pa nočete sleči hlače? Pokvarili jih boste v vodi!«

»Tiho bodi!« se je ogorčil predsednik. »Vi, stiskači, bi morali sleči hlače, da bi vam v sovjetu prisilili vsakemu po pet in dvajset šib!«

»O ti nesreča ti...« so vzdihovali kmetje, odkod le je to čudno vreme, da noče biti uraz!«

Ivan Fomič, ali ne bi rajši poiskala kak boljši brod?« je rekel tajnik, ki je imel tak obraz, kot da bi moral na vislice.

»Tiho bodi!« ga je osorno ustavil predsednik, »le noter, na voz, ti pravim. Samo napoto mi delaš, da bi te slana vzela!«

Konj se je zganil, in oblastnika v vozičku

sta zdrknila po bregu navzdol. Zopet so zahrešale osi. Voziček je za trenotek obstal pokončno v zraku, sprednji kolesi sta se zakopali v redko ilovico, a potem se je dvignil iz jame in zdrsnil v vodo.

»Presneta reč! Pretrdno os ima. Ni se zlo-mila!« je žalostno vzdihnil nekdo v množici.

»Le bolj v desno kreni!« so svetovali drugi. »Le pazi, da se ne boš potopil kakor stric Ivan pred teboj.«

Predsednik je potegnil desno vajet, in nad vodno gladino so nenadno splavale tri glave: dve človeški pa ena konjska. Med tem je odnesla voda predsednikov nepremočljivi plašč, njegov bič in tajnikove hlače.

»Preveč v desno je krenil!« »Kdo bi vedel, kaj bo prav! Saj je tu sam pesek na dnu,« so ugibali kmetje na bregu.

»Saj pravim, da bi morali imeti za pred-sednika samo kakega šibkega inteligenta,« je pripomnil voznik, »ta bi se samo dvakrat na ta način skopal, pa bi takoj imel zadosti. Kmalu bi nam odšel denarce.«

»Da bi vam vrag kosti zdrobil, stiskači!« je klet mokri predsednik, ki je preplaval reko in zdaj ni vedel, kaj bi počel.

Voda je med tem voz s konjem zanesla med grmovje. Potapljaljoči se tajnik je obupno zagrabil vejo in se skobacal na breg.

»Čuj no, ti, predsednik, zdaj le pojdi rajši peš, spotoma se boš vsaj malo posušil!« so pri-jazno svetovali razburjeni kmetje z druge strani.

Predsednik je odkorakal po cesti naprej in stresal vodo iz rokavov. Tajnik je med tem z drogom ujel hlače, jih vrgel čez roko in stre-sajoč vodo urno stekel za predsednikom.

»No, poglej ga, odšel je v mesto pa mu ni nič,« so se menili kmetje. »En sam je, a nam vsem kljubuje, moške.«

»Le počakajte,« je rekel nekdo med mno-žico, »na ta način se bo lahko kopal samo tako dolgo, dokler imamo toplo vreme. Zdaj je to seveda lahko. Preden bo prišel v mesto, se bo kajpak posušil. To je malenkost. A če bo pri-tisnil mraz, bomo še videli, kdo se bo prej skesal!«

nudile v blagor njegovega ljudstva delo svo-jih rok in svojega uma.

Tu je bil eden med njimi, ki se mu je po dolgoletnem trudu posrečilo iznajti pečate, na katerih vsakem je bila po ena črka ali zna-menje. Dali so se postaviti drug poleg drugega in tako uporabiti za odtis napisanega. Cesar Ji se je obrnil na svojega svetovalca. Ta je dolgo stal zamišljen, potem je pa od-govoril: »Vzvišeni sin nebes, pred temi gib-ljivimi črkami so mogli ljudje zajeti vso glo-bino ene knjige, poslej pa bodo po vrhu za-jemali iz mnogo knjig. Preje je mogla izgo-vorjena laž bežno izpuhteti, poslej pa bo vtis-njena in bo ostala.« Cesar Ji je podal kleč-ečemu darovalcu težko možnjo zlata, črke pa je vrgel v ogenj na žrtveniku.

Pristopil je nekdo drug, pokleknil pred cesarja in mu ponudil majhno uro. Zopet je vprašal cesar svetovalca: »Ali bodo ljudje zaradi te iznajdbe boljši in srečnejši?« Duh človeštva je odgovoril: »Ljudje bodo po tem daru vsako uro vedeli za čas, vse svoje živ-ljenje bodo uredili po času, a časa poslej ne bodo več imeli.« Cesar Ji je vzel uro, podal darovalcu polno možnjo zlata, uro pa vrgel v ogenj na oltarju.

Tretji je ponudil cesarju voz, ki je mogel brez konj v najhitrejšem teku prenašati ljudi iz kraja v kraj. Svetovalec je dolgo tehtal svoj odgovor, potem pa je rekel: »Lažje in hitreje bodo prihajali ljudje iz kraja v kraj, a žal ne lažje drug do drugega.« Tedaj je vrgel cesar model v ogenj in podal klečemu darovalcu polno možnjo zlata.

Sedaj se je približalo nežno dekletce, na koncu prstov je držalo lično belo čašico, tenko kakor jajčja lupina in skoraj prozorno. Bila je primerna za cesarjev čaj ali pa za vodo in cvetno vejico v njej. Zopet se je obrnil ce-sar Ji z vprašanjem na svojega svetovalca: »Ali bodo ljudje po tej iznajdbi boljši in srečnejši?« In duh človeštva je prijel nežni por-

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»Ja, Francka, kot pa ti vnder hodeš, de te ni nkol nž na spre-gled? Jest sm že mi-slela, de s udražala na un bulši svet.« Sm ugovurila moja stara prijateljca, ke sva učas skp kuruza robkale, zdej ma pa enga me-stinga uradnika za mu-ža. »Učas s me še ker-krat kej ubiskala, de sva mal puplaušale. Zdej en čas s pa kar nekam zgini, kot ka-tra. Pa dobr vn vidiš

čeprou je tku huda gespudarska griža. Farba maš že tku zdrava ket reduka. Kua s pa kej nakepila na plac? Puvej no, kuku t pa kej gre? A maš že kej mejhnga pr hiš, de morš zibat?«

»I, sej veš kuku je dondons. Še ene pede-narce s člouk na more prvošt. Use morm sama nardit. Sej veš, kuku sm mela učas cort ruke, pa jih zdej puglej! A sa tu ruke ene uradnske suproge? Clouk ni nkol frej, de b lohka naredu kašne vezite.«

»Kua, a drubiža nimaš še nž?« sm Francka se nkat prašala, ke m ni dala nubenga ta prauga antverta.

»Ki ga pa smem mt! Ti na veš kašn je naš hišn gspudar. Še gramofona na more ljdajd pr hiš. Ki u pa pol puslušu, de se u utrok deru. Še ni douh tega, ke je usm partijam prepuvedu, de na smeja mt nubenga utroka. »Kera partija se u pregrešila čez tu, ji u stantepede aufkindu kar na šternajst dni,« je reku. No, pol s pa pumagi.

»Tu more bt pa res narodn. Lej, jest ke b ga žihr mela, ke mama soja bajta, m ga pa Buh na da. Pa je tku prou. Iz testem peškam, ke m jh mož ta peruga dam prnese, še sama kumi vn prideva. Kar je tista ta nova pragma-ska, ke sa ja usi tku tešku čakal, vn pršla, je pa še slabš, koker je blu preh.

»Kvauš ti jamrala, ke maš soja hiša. Toj mož tudi ceu dan in kancelari sedi lepu na top-lem. Zvečer, ke pride dam, gre pa tku lohka spat. Kua pa pol nucata gnar. Sej še tega na morta zapraut, ke nimata časa. Viš, moj mož pa ceu depoune gara, ket črna žvina, pupoune je pa frej in se ta revež na ve kam djat. Tkula du sred mesca ma še tulk, da me lohka iz saba uzame u kavarna, pol more pa že sam pr tist črn čorb sedet in douhōes predajat. A je tu luštn?«

celan, ga blagoslovil in dejal: »Njegova belina in čistost bo navajala ljudi na snažnost. Kjer pa prebiva telesna snažnost, tam tudi dušna čistost ni daleč. Njegova nežnost in krhkost bo silila ljudi, da bodo pazljivo ravnali s temi predmeti in jih tako navajala na lepše, mi-lejše običaje in obnašanje; kajti kdor s temi zunanji stvari rahlo ravna, bo omilil tudi svoje obnašanje nasproti ljudem. Olika in nrvnost se rodita kot dvojčka.« Tedaj je vzel cesar Ji porcelan iz nežne deklitje roke in položil na prstke cvetno stebelce, kajti tega daru ni smel poplačati z zlatom, kakor je po-plačal druge. Porcelan pa je nastopil svojo pot po širnem svetu, in kamorkoli je prišel, je prinesel s seboj blagoslov duha človeštva.

»Luštn glih ni, tu je res. Ampak, kuku je pa tu, de hod u kavarna. Pu kufet člouk še dobr spat na more. A b na blu bi pametn, če b hudila h Figuc na vrt. Kašn dobr evičk se ja bi prleže, pa spi se faja pu nem.«

»Oh, moj mož ud alkohola še slišat na sme, je prec u luft. On je zagrižen abstinent,« je rekla Francka.

»Tu se m pa čudn zdi. Moj mož je pa glih narobe. On pa ud vode na sme slišat.« »Za kua pa ud vode ne? Moj Buh, a se mu meša? Voda je ja čist nadoužna reč. Voda še ni nubenga spraula na kant.«

»Ni tku nadoužna ne, koker ti misliš. Viš, zavle vina mojemu može še ni blu nkol nž ud plače udtrgan, pa če se ga je še tulk prdelal. Zavle vode, ke ja je blu pred več letem u Pou-hum grace mal preveč, mu pa še dons udtrga-vaajo. A nima pol uržaha, de se na voda jezi in vin bl ubraja?«

»Kua pa vedve tlela pulitizirate?« se nama je naenkat za hrbitam uglasila ena znanka, ke ma enga derehtarja z muža. »A nimata duma nž za upraut?«

»Eh, čez slabe čase jamrava. Ke je tku hedu za žiut,« sm ji udguvarila.

»Kua u hedu za žiut?« se je začudila de-rehtarca. »Že mende na znate virišoft pelat, pol vama pa spred in zad manka. Lejta, za tela šter pišance sm dala šest kuvaču. Če b uzela sam enga, b mogla dat pa dva. Vita tku se špara. Jajčku sm kepila tud en ceu koš, pa sm jh du-bila pu pet kron. Vedve pa kepujete pu dva, tri jajčke, jh plačate pa pu šest. Krumpirja sm ke-pila kar taužent kil, štajnkolna en vagon, pa du-bim use bl pucen in na ta viža sm že tulk prviršoftala, de s zdaj pud Rožnpoham že vila zidava. Puskusta še vedve tku, koker jest, pa ute vidle, da ute hmal na kojna. Clouk s more holt znat pumagat, če če kej naprej pridet. Le ubu-gite me, pautte vidle, de u prou.«

»Sej uva ubugale. Prec, ke um dam pršla, um mojemu može naručila, de more ud zdej za-napraj tud gnar bl na debel dam nost, če če, de uva pršla kerkat na kojna,« sm rekla de-rehtarca in ji ubrnila hrbit.

K. N.

Ona: »Že spet greš v gostilno. Vedi, da je treba prihodnji teden plačati stanovanje.«

On: »O, nič ne maraj, do takrat se že vrnem.«

Gostilničar v gorskem hotelu: »Gospod, pojdite ven, boste videli prekrasno mavrico.« Gost: »Ali to posebej zaračunate?«

Pravljica o porcelanu

Ko je bajni cesar Ji že dvanajsto leto srečno vladal, se mu je nekoč sanjalo, da sedi na zmajevem prestolu, poleg njega pa stoji kot njegov svetovalec duh človeštva. Cesar je pomignil in evnuhi so odprli vrata pre-povedanega mesta. Vanj so se vsule množice, da bi se poklonile nebeškemu sinu in mu po-

Trajno ondulacijo

z najnovejšim aparatom — garantiran uspeh — in barvanje las izvršuje damski salon POLANC, Kopitarjeva ulica 1, Ljubljana.

Na o! Halo! Halo! Halo! Halo!
Ogromno znižane cene! Ogromno znižane cene!

Barvalo se razparani plašči po Din 50—
celi plašči po Din 60—
gladke plaščne obleke po Din 35— itd.

Opozorja se, da v barvo oddano blago tudi iz vrstno likamo

— Za pristnost barv in prvovrstno delo se jamči —

Prva celjska parna barvarija in kemična čistilnica

Ivan Taček

Gospodsk. ulica 21 CELJE Gospodsk. ulica 21

Prodaj

skupno ali posamezno

Dve stanovanjski hiši, eno gospodarsko poslopje s skladišči, delavnicami in stanovanji, velik indu-strijski objekt - žaga (z ali brez strojev), zemljišče; ležarišča in stavbene parcele. — Objekti so pri-pravni tudi za vsako drugo industrijo. Cena nizka. Plačilni pogoji zelo ugodni.

J. Pogačnik, Škofja Loka — ob kolodvoru.

Izdeljujejo se najnovejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. — Velika izbira. — Naj-nižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

CUDO DANAŠNJEGA CASA!

„HOBBY“

ameriški univerzalni preparat za pranje, čiščenje, za higijeno in čistočo v hiši in povsod. Tisoče zahvalnic in odlikovanj. Vsaka škafila ima obširno navodilo za uporabo. — Zahtevajte povsod. — Generalno zastopstvo: »HOBBY« A. R., Beograd, Cara Uroša 19. — Telefon 23-0-13.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Halo! - Otvoril sem nov vinotoč v Celju, Za kresijo št. 9. - Halo!

Zagotavljam, da bom točil prvovrstna pristna dal-matinska vina, dalmatinski mošt, tropinovec, eli-vovko, rum ter najrazličnejše likerje. Na razpolago bodo najraznovrstnejša mrzla jedila, razen tega bodo vsaki petek sveže pečene in ocvrte ribe. Postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča ŠIBENIŠKI VINOTOČ.

Vzamem v najem

v Ljubljani

trgovski lokal z velikim skladiščem oz. veliko suho skladišče. J. Pogačnik, Škofja Loka, ob kolodvoru.

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

GRAMOFONE, GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
RADIO-APARATE

:: na ugodne plačilne obroke ::

ANTON LEČNIK, CELJE

Glavni trg

CERKVENÉ ZVONOVE

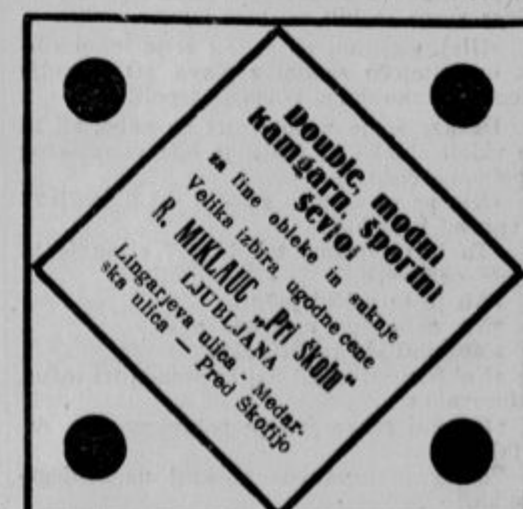
najcenejše, iz la bronu, umetniško izvršene, izdeluje samo

Ing. J. & K. Bühl, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odlikti iz bronu, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.

VATA za odeje in v tablah

vedno v zalogi

Tovarna vate Arbeiter, Maribor.

Ponesrečen letalec

1.

Letalec Frčavec se je dvignil v zrak. Do-seči je hotel s svojim aeroplanom takšno višino, kakršno ni doslej še nihče.

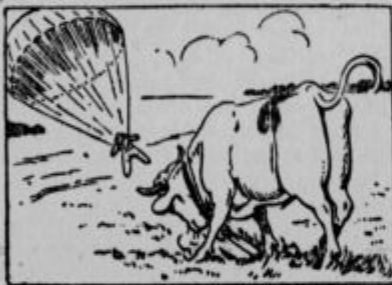
Ne daleč od mesta, kjer je odfrčal v zrak, pa se je samotno pasla krava Sivka in zadovoljno žvečila sočno travo.

2.

Ko se je Sivka čez nekaj časa zleknila na zemljo, da bi se malo odpočila, je strahovit ropot zbudil njeno pozornost. Prestrašena je pogledala kvišku in videla: aeroplan je bil ves v plamenih, letalec Frčavec pa se je z letalom spuščal navzdol, da bi se rešil grozovite smrti. Bogve, če se mu posreči? je ugibala Sivka in bulila v nebo...

3.

Padalo se je odprlo šele v trenutku, ko je bil letalec Frčavec že čisto blizu zemlje. Sivka je zamukala in poskočila tako veselo od tal, da se je vrv, za katero je bila privezana, utrgala...

4.

Todaj je potegnil močan veter... bum! je reklo — in letalec Frčavec je priletel presenečeni Sivki naravnost na hrbet. Sivka nepovabiljenega gosta ni bila prav nič vesela. Splašila se je in divje odbežljala preko travnika — domov...

Kakšne oči so naredili domači, ko je s prečudnim jezdecem na hrbtu pridirjala v blev — si lahko mislite sami!

DROBIŽ

Nov Robinzon

Majhen otok na južnem koncu Južne Amerike, Juan Fernandez, na katerem prebiva danes nekaj ribiških družin in katere obiskuje parnik vsakih 14 dni, je eden najbolj znanih otokov. Pravi, da je to oni otok, na katerem je nekoč živel Robinzon svojo samotarsko življenje, ki je bilo polno čudovitih dogodivljajev. Na tem otoku se je nedavno naselil nov Robinzon. Ta čudak se piše Hugon Veber. Na otok je bil vržen med svetovno vojno. Pozneje se je vrnil domov, zdaj pa se je zopet napotil na otok, da ostane na njem do smrti. Seveda je danes tam vse drugače, kot je bilo za časa njegovega prednika. Divjakov ni več in nevarnih zverj tudi ne...

Novi Robinzon se je naselil na visokem prostoru, ki je zavarovan od skal. Najprej je moral posekati drevje in izkopati visoko travo s koreninami. Ta košček zemlje je potem začel obdelovati.

Nekaj časa je živel pod šotorom. Potem je sklenil, da si postavi hišo, kar je zahtevalo mnogo truda in znoj. Znašel je zemljo, slamo in posušeno travo z vodo. Iz te zmesi je postavil zidove, ki so se strdili na soncu kakor bi bili iz kamenja.

Na otoku je vse polno divjih koz. Kozе so morali prepeljati ljudje na otok. Živali so se tam zelo pomnožile in s časom podivjale.

Na otoku ni ne kač ne želv, pač pa je tam mnogo divjih golobov in na tisoče ptičkov, katerim pravijo kolibri.

Po skalah ob obali otoka so še vedno vidne votline, po katerih je nekoč iskal zavetišče prvi Robinzon.

Hlapec in Žid

1.

Živel je bogatin, ki je imel nadvse pridnega in poštenega hlapca. Bogatin je lenaril in si redil trebušček, hlapec pa se je zanj ubijal od zore do mraka in mu kopičil bogastvo. Ni se ustrašil najtežjega dela. Bil je zjutraj prvi na nogah, zvečer pa je zadnji legel k počitku. Pri vsem tem je bil hlapec vedno židane volje, njegov gospodar pa je imel zmerom čemeran obraz.

Ko je preteklo leto dni hlapčevega službovanja, mu gospodar, ki je bil velik skopuh, ni dal nobenega plačila. Hlapec je bil skromen in pohleven človek. Misli si je: »Tudi dobro. Pa ostanem še leto dni tu. Bo zaslužek še večji.« Misli je dobricina, da so vsi ljudje tako poštenj in pravični, kot je on... Toda hudo se je motil. Leto dni se je okrog obrnilo — in on je spet ostal praznih rok. Krivični bogatin je bil zvit človek in je računl, da bo hlapec ostal še leto dni pri njem v upanju na dobro plačilo. In se ni motil: hlapec je potrpe in zvesto odslužil tudi tretje leto. Tedaj je vzel gospodar veliko mošnjo v roke, segel vanjo in se ponorčeval:

»Kar se bo prijelo dlani, bo tvoje!«
Hlapec je minila potrpežljivost. Nejevoljno je dejal:

»Gospod, tri leta sem vam služil zvesto in pošteno, bodite tako dobri in mi dajte, kar mi po pravici gre. V svet pojdem.«

Bogatin je milostno pokimal z glavo:
»Imaš prav, dragi moj. Pošteno delo je vredno poštenega plačila. Ne boj se; ne boš prikrajšan pri zaslužku.«

Segel je v mošnjo, privlekel iz nje tri bore dinarje in jih naštel hlapcu na dlan:
»Tega za prvo leto, tega za drugo leto in tega za tretje leto. To je bogato plačilo za tvoj trud!«

Dobrodušni hlapec ni bogve kako poznal vrednosti denarja in je hvaležno sprejel be-raško plačo.

»Zdaj imam denarja dovolj,« si je mislil; »kaj bi se še naprej ubijal in trudil. Hajdimo v svet!«

Vzel je culo v roke, se prijazno poslovil od starega skopuha in jo mahnil na belo cesarsko cesto. Med potjo si je veselo zaživžgal in zapel:

»Oj ti zlata prostost,
oj ti pisano polje!
Zdaj vajin bom gost
vedno židane volje...«

2.

Pa se je zgodilo, da je veseli popotnik srečal v samotni šumi majhnega, sila majhnega možička s sivo brado. Možiček ga je nagovoril:

»Kam pa, kam, bratec veseli? Kakor vidim, ti skrbi ne težijo preveč srca.«

»Le čemu bi hodil s kislim obrazom okrog, ko mi pa v žepu einglja zaslužek treh dolgih let?« je brezskrbno odgovoril hlapec.

»Koliko pa zneso tvoje bogastvo? ga je pobaral možiček.

»Tri dinarje, tri cele dinarje,« je ponosno povedal hlapec.

»Hm,« se je dobrodušno namuzal možiček, »to je pa res velikanska vsota! Veš kaj, bratec? Ti si mlad in krepak in si boš z delom svojih rok lahko služil kruh, jaz pa sem star in nadložen — podari te dinarčke meni!«

Hlapcu se je zasmilil ubogi, slabotni možiček. Segel je v žep in mu izročil prisluženi denar, rekoč:

»Naj bo v božjem imenu! Si bom že pomagal na kakšen način tudi brez denarja.«

Možiček se je lepo zahvalil in vzel denar. Potem se je zamislil in dejal:

»Vidim, da si dobrega srca. To je tvoja sreča. Tri želje mi povej — in izpolnile se ti bodo.«

»Zdaj pa res ne vem, očka,« je podvomil hlapec, »ali se šalite, ali mislite resno?«

»Resno, resno!« je svečano pritrdil možiček.

»No torej: prvo, kar si želim, je: rad bi imel puško, ki pogodi vsakogar. Drugo, kar si želim, je: rad bi imel gosli, ki imajo tako čudežno moč, da mora ob njihovi pesmi vsakdo plesati. Tretje, kar si želim, je: naj mi ne bo zavrnjena nikdar in nikjer nobena prošnja. Te tri želje mi izpolnite, očka, če je v vaši moči, in vam bom hvaležen do konca dni.«

»Tako!« je resno dejal možiček. Segel je z roko v košat grm — in glej čudo: že je pomolil strmečemu hlapcu puško in čudodelne gosli pod nos...

»Sreče, kaj potrebuješ še več? Juhuhu!« je zavriskal presrečni hlapec in hvaležno stisnil možičku desnico.

»Srečno pot!« mu je voščil skrivnostni možiček in izginil v šumi.

3.

Hlapec je židane volje potoval dalje.

Pa je srečal neke sredi šume krivonosega Žida, ki je verno poslušal zvono pes-nice neznanega ptiča. Čudo božje,« se je čudil in vil roke, »čudo božje, kakšen glas ima ta drobljanec! Joj, da bi ga mogel ujeti! Spekel bi ga in pojedel — njegovo meso mora biti zelo okusno!«

»Če nič drugega — to ti lahko storim,« je dejal hlapec. Nastavil je puško, pomeril, sprožil — in že je ptič zdrknil z veje na tla.

Žid je veselo plesnil z rokami in skočil med trnje in grmičevje, kamor je videl ustreljenega ptiča pasti.

Tedaj je šinila veselemu hlapcu hudo-mušna misel v glavo. »Poskusiti moram, če imajo gosli res takšno čudodelno moč v sebi,«

je menil in potegnil z lokom preko strun. In tedaj...

Tedaj so krivonosemu Židu sredi bodečega grmičevja jele noge kar same od sebe poskakovati od tal. Bilo je kaj smešno in zabavno gledati osuplega debeluharja, ki je — hočeš, nočeš — moral plesati...

»Jaj, joj, joj,« je zajavkal, ko ga je ostro trnje začelo zbadati do krvi in se mu zapletati v ogoljeno suknjo, »kaj vendar misliš, človek? Nehaj igrati, meni se ne ljubi plesati!«

Hlapec pa je bil tako zaverovan v igranje, da Židovega javkanja niti slišal ni. Veno-mer je godel, godel, godel...

»Hu,« je obupno zarjul plesoči Žid, »kar hočeš, ti dam, človek, samo nehaj s to strašno polko! Evo ti mošnje cekinov!«

»No, ker si tako radodaren, naj bo!« je dejal hlapec in nehaj igrati. »A zapomni si, boter: denar si mi dal prostovoljno!«

Rekši je spravil mošnjo s cekini v žep in veselo odživžgal dalje.

4.

Žid je ostal na mestu kakor pribit in ni zinil besedice vse dotlej, dokler mu ni hlapec povsem izginil izpred oči. Potem pa je začel kričati kakor obseden:

»Falot! Tat! Razbojnik! Le počakaj, ka-dar se spet srečava! Namlatil te bom, da boš črn!«

Ko je tako dal duška svoji strašni togoti in se do mile volje nakričal, je jadrno ubral pot pod noge. Naravnost pred mestnega sod-nika je prisopihal.

»Gospod sodnik, vi ste pravičen mož, pomagajte mi! Napadel me je ropar v šumi, me osual z nožem po vsem telesu, mi raz-trgal obleko in vzel ves denar. Joj, prejoj, kaj bom zdaj revež počel, kje bom zdaj drugo obleko in suknjo vzel? Gospod sodnik, pošljite orožnike za zločincem. Naj ga priženejo ukle-njenega in obesijo na prvo drevo!«

»Ali je bil oni, ki vas je napadel, vojak?« je vprašal sodnik.

Bog obvaruj!« je zakričal Žid. »Saj ni imel sablje. Imel je puško in gosli pod pazdu-ho. Sodim, da je divji lovec, hudičev muzi-kant in rokovernjač v eni osebi. Strašne zločine mora imeti na vesti!«

Sodnik je poslal četo orožnikov za nič hu-dega slutečim hlapcem. Ko so ga dohiteli, so mu vzeli mošnjo s cekini, puško in gosli ter ga uklenjenega privedli v mesto.

Hlapec je imel mirno vest in je sodniku dejal:

»Ve življenje sem bil poštenjak in nisem nikomur skril lasu. Tega-le Žida se nisem doteknil niti z mezincom, niti mu nisem grozil z besedo. Denar mi je podaril pod pogo-jem, da preneham igrati na gosli, ker te vrste godbe on baje ne more trpeti.«

»Ni res, gospod sodnik,« je zakričal Žid, »ni res! Lopov laže kakor star cigan. Napadel me je, oropal do zadnjega beliča!«

Sodnik je verjel Židu. Osorno je zavrnil nesrečnega hlapca:

»Nesramnež! Nedoržen si kot lahov koš. Povej, kdaj je že kakšen Žig komu podaril mošnjo cekinov? Na vislice s teboj, falot!«

»Odvedli so ubogega hlapca pred rablja. Že mu je rabelj hotel zadrgniti zanko okoli vratu, ko se je obsojenec nečesa do-mislil. Ponižno je prosil sodnika:

»Gospod sodnik, samo eno željo mi še uslišite, preden umrem.«

»Govori!« je dejal sodnik, »da slišim, če je tvoja poslednja želja izvedljiva.«

»Enkrat bi še rad zaigral na gosli,« ga je hlapec prosičje pogledal.

»Za Boga svetega, samo tega ne, samo tega mu nikar ne dovolite!« je prestrašeno zakričal Žid.

Sodnik pa je milostno dejal:

»Čemu ne? Ta želja je tako nedolžna in skromna, da mu je ne morem odreči.«

»Potem me privežite k tlom, ojoj!« je Žid zatulil v smrtnem strahu, da bo moral spet plesati...

Prinesli so gosli in jih izročili obsojencu. Ko je hlapec prvič potegnil z lokom preko strun — so prisotni jeli nekam čudno oma-hovati in migati z rameni.

Ko je drugič potegnil z lokom preko strun — je že plesalo vse, kar je bilo živega na trgu: otroci in starčki, moški in ženske, bogatini in berači, debeluharji in suhci... Najbolj poskočno in hitro pa so se vrteli v krogu rabelj, sodnik in Žid... Bil vam je to na moč smešen in čudovit prizor!

Ko je bilo sodniku tega prisiljenega ra-janja več kot dovolj, je vzkliknil ves obupan:

»Fant, podarim ti življenje — samo nehaj s to strašno muziko!«

Hlapec se je udal. Stisnil je gosli pod pazduho in stopil izpod visle naravnost k Židu, ki je ves upehan ležal na tleh in z nastežaj odprtimi ustni lovil sapo.

»Povej zdaj po pravici, lopov,« je zagrmel nad njim, »povej, kje si dobil to mošnjo s cekini in čemu si jo izročil meni — sicer ti zagodem takšno, da boš skakal deset metrov od tal!«

»Ukradel sem jo nekemu trgovcu,« je v smrtni stiski zajekal Žid. »Ti si jo na pošten način dobil od mene.«

Ko je sodnik to slišal, se je razrdil. Po-mignil je rablju. Rabelj je pristopil, zgrabil sleparskega Žida za vrat, ga tiral pod vislice in ga obesil namesto nedolžnega hlapca.

Hlapec pa je s čudodelnimi gosli potoval križem sveta in si prislužil toliko denarja, da je srečno in veselo živel do smrti.

STRIČKOV KOTIČEK

206. Dragi Kotičkov striček! — Minilo je že več mesecev, odkar se nisem oglasila. Vsako ne-deljo čitam Tvoj kotiček in vidim, da je vedno večja gneča v njem.

Sedaj hodim v I. razred kočevske gimnazije. Ne vem, če se me še spominjaš po mojih dopisih. Bojim se, da sem že malo prevelika za Tvoj kotiček. Kakor vidim, ne dobivaš iz Kočevja veliko pošte.

Danes teden je slavil naš stolni kanonik, gos-pod Erker Ferdinand, 30 letnico svojega dekanova-nja. Ob 10 je bila slovesna služba božja ob asi-stenci petnajstih duhovnikov iz kočevske okolice. Cerkev je bila zelo lepo okrašena. Udeležila sem se tudi jaz slovesne službe božje.

Ali bi ne šlo, da bi za nas srednješolke ustva-ril poseben kotiček? — Pozdrave iz Kočevja Ti pošilja Jana Kraker, učenka I. razr. gimn.

Draga Jana! — Pa še kako dobro se Te spo-minjam! Tako skrbno in čedno pisanih pisem, ka-kor so bila vedno pisma Tvoja, človek ne pozabi kar tako. Kar je res, je res. Tako lepo in različno pišeš, da se ongavi Jože ne tako, ki pri vsaki črki, ki jo na papir namala, samemu sebi spoštljivo in navdušeno »živijo« zakliče!... Samo bojim se, draga moja, močno se bojim, da ta imenitna pisava ni zrastle na Tvojem zelniku. V tem slučaju moja po-hvala seveda ne velja!

V prvo gimnazijo že hodiš? Saprot, potem bi se pa res že kar spodobilo, da bi Te za gos-podično klical in Te spoštljivo vikal. Toda tega iz pro-vidnosti ne storim. Saj veš, kakšna zamera bi bila potlej pri drugih punčkah! Bi potem kar vsaka že hotela gospodična biti. Moj kotiček pa potem sploh ne bi bil več kotiček, nego bi bil gosposko našo-marjeni salon — tako bi se vsevprek klanjali in častili. Tega pa jaz za noben denar nočem. Nič ni bolj zoprnega na svetu, kakor je prisiljena in pretirana vladnost. »Izvolite« — sem, »izvolite« tja, »moj poklon, milostiva!«, »poljubljam roko!«, »sluga pokoren!« itd. itd. — da bi jih koklja brenila škrice veveljundne! Ne rečem, da bi človek ne smel biti vladen. O ja, mora biti — toda samo v toliko, v kolikor je pametno, potrebno in dostojno. Pre-tirana vladnost pa je bila in bo smešna, zato v mo-jem kotičku ne bo nikoli našla prostora!

Da bi za srednješolke ustvaril poseben ko-tiček? Saj vidiš, da je še tale kotiček včasih tako tesen, da komaj dva drobna maliča iz ljudske lo-ze vanj potlačim. Srednješolcev je pa kot listja in trave in bi jim zato že moral odmeriti pošten kot, če bi jim hotel ustreči. Takšen kot pa se v teh slabih časih težko dobi. Saj veš, kako draga so dandanes stanovanja! Za vsako še tako majhno in slabo luknjo je treba šteti lepe denarce — Bogu bodi potuženo, tudi jaz jih moram! — Pozdravljena! — Kotičkov striček.

207. Dragi Kotičkov striček! — Veš, striček, meni se zdi, da Ti ni treba za Požgančevim očetom tako žalovati. Pa Tvojo gospodinjstvo potolaži, kajti lahko se zgodi, da Ti bo nekega dne začela namesto dobre juhe — same solze dajati za kosilo. To bi bilo slabo zate, ker bi moral od lakote umreti, za nas pa bi bilo žalostno — kajti bogve kakšnega strička bomo potem imeli, ko Tebe več ne bo! To-rej je potolaži se! Na svidenje! — Herta Grein, učenka II. razr. mešč. šole v Slovenjgradcu.

Draga Herta! — Se bom skušal ravnati po Tvojem dobrohotnem nasvetu. Nimam pa prav nič upanja, da bi moje prizadevanje rodilo uspeh. Moja gospodinja Urša se ne da in ne da potolažiti. Še kar naprej reže čebulo in česen in toči bridke solze za Požgančevim očetom. Sem že nekajkrat stopil k njej v kuhinjo, da bi ji preganil črne misli iz srca — pa sem bil ob pogledu na njene solze in na čebulo tako ganjen, da sem se začel sam gren-ko solziti. Nekateri sicer trdijo, da od čebule — a to so zlobni obrekljivci, ki jim nobene solze niso dovolj svete, tudi moje ne.

Kakšnega strička boste potem imeli, ko mene več ne bo, ne vem. Najbrž nobenega. Kajti so dan-danes strički moje sorte zelo redki. Ven in ven moram stresati židano voljo in šale po kotičku, če-prav sem (tako so Požgančev oča nekoč dejali) naj-bolj žalosten človek in največja mila jera pod božjim solncem...

A kar se kotička tiče: žigav pa je prav za prav tale kotiček, Te vprašam, žigav? Moj je! In ker je moj, nima noben drug strič pravice vtikati svo-jega nosu vanj! To jaz vsakomur odločno prepovem. Kotičkov striček je tale kotiček ustvaril, a Kotičko-vim stričkom bo tale kotiček prenehal — to je jasno kot beli dan. Toda če Bog da in sreča junaška, se to ne bo zgodilo tako kmalu. Če pa se bo, razobe-site v znak vesplošnega žalovanja črne zastave — in si poiščite novega strička in nov kotiček drugod, drugega vam ne morem svetovati. Dandanes so pač tako hudo resni in žalostni časi, da nihče ne ve ne ure ne dneva in da se nihče ne more ponosno po-trikati na prsi in mogočno zapeti ono junaško na-rodno pesem: »Mi pa ostanemo kakor smo bli...«

Tako je s to rečjo, vidiš. Žalostno, kajne? Na vso to žalost pa se veselo poslavljam od Tebe in Ti želim, da bi Ti ta moj odgovor izdobil dve globoki jamici v rdeča lička, dve takšni jamici, veš, iz katerih kuka sama židana volja in smeh... Po-zdravljena! — Kotičkov striček.

Za bistre glave

Rešitev križaljke.

Vodovar: 1. as; 4. ni; 5. ž; 7. ne; 8. in; 9. vi; 10. r; 12. uš; 13. je; 15. a; 16. o; 17. em; 19. ki; 21. ni; 22. Ana.

Navpično: 1. angelj; 2. si; 3. pes; 6. miš; 9. vt; 11. rep; 12. ura; 14. smreka; 18. mi; 21. na.

Pravilnih rešitev je bilo toplot 8. Za nagrado izžrebana je bila Anica Markovec, Prečna ulica 8 Ljubljana. Nagrada: »Najdenček Jokec«.

Zlogovnica.

Sestavite iz teh zlogov 10 besedi.

Besede pomenijo: 1. Država v Evropi. 2. Reka v Jugoslaviji. 3. Ptič. 4. Drevo. 5. Prasniki. 6. Zvezda. 7. Mesec v letu. 8. Vzklík. 9. Domača žival. 10. Pijača.

No — ju — bo — ca — ve — ma — ja — va — škr — ka — jan — či — jel — nem — žiž — čer — vem — hu — li — za — ber — hu — sa — ček — ni — ko — vec.

Ena od pravilnih rešitev bo izžrebana za na-grado. Rešitve pošljite najkasneje do četrtika, 12. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Napačno razumel

»Kako pa sediš, Jožek?« pravi oče sinu, ki so zviira po stolu.

»Hvala, čisto dobro!« se odreže Jožek.

Naš domači zdravnik

Z. J. — P. Rdeča lisa na tilniku dvomesečnega dojenčka je brčkano vrojeno znamenje, ki ne pomeni dosti. Ako znamenje raste, dajte ga odstraniti, načinov za odstranitev je več. Ako se lisa ne veča, pustite jo v miru, saj na tilniku ni posebno nakazna, zlasti ne pri dečku.

P. P. — V. P. Predolgo ves pod jezikom da ima vaš šestmesečni otrok? Vi se bojite, da otrok ne bo mogel govoriti radi te napake, zdravnik vas je potolažil, da ta stvar ne bo ovirala otroka pri govorjenju. Temu mnenju se pridružujem, zakaj taka spodrast sama po sebi izgine, še predno začne otrok govoriti. Ako so vas »veščec« ženske toliko oplašile, da ne verjamete svojemu zdravniku in — meni, pa nesite otroka h kakemu bolj podjetnemu zdravniku, da reši vas — nepotrebne skrbi.

R. C. — Lj. Kršelj (zloglasne uši) da so se vam ponovili po štirih letih kar sami od sebe, prvič ste jih zadržali, zdaj jih imate na drugem mestu in jih ne morete odgnati. Najprej treba ugotoviti, ali so srbenje in grizenje vzrok zares uši, zakaj od te ugotovitve je odvisno primerno zdravljenje. Vedeti pa treba, da človeka srbi koža še dolgo po tem, ko je mrčes odpravil, že ob sami misli nanj in še večkrat iz drugih razlogov. Kako naj jaz vse to vem?

L. T. — K. Kapavica je resna bolezen, zlasti če je začela iz sečne cevi na druge organe. Le izjemoma se ozdravi v tem stanju sama in brez trajnih okvar, zato vam nujno svetujem, da se skrbno zdravite pri kakšnem strokovnjaku ali pa še bolje če ne v bolnici na oddelku, pa vsaj v ambulatoriju za te bolezni in sicer tako dolgo, da izginejo vsi znaki bolezni. Glede drugega vprašanja, kako bo z vašimi sposobnostmi v bodočnosti, se zdaj ne more nič reči, zakaj dokler še ni ugašen ogenj, se ne da sklepati na uporabnost hiše. Zato pogasite najprej ogenj in sicer do zadnjega tlečega oglja!

S. J. — Lj. Rumen obraz in črni kolobarji pod očmi niso posebna dika nikomur, niti mladi dijakini. Vendar bi se jaz na vašem mestu ne hudeval radi tega, da imajo tovarišice rdeč obraz in zdravo kožo, saj so črva jabolka včasih najlepša. Denarja nimate za zdravljenje? Pa pojdite na šolsko polikliniko ali k mestnemu zdravniku ali v ambulatorij za notranje bolezni v splošni bolnici, kjer dobivajo revni ljudje zdravniško pomoč brezplačno in če treba tudi zdravila zastonj. Vsekakor vam je zdravniški pregled potreben, da se dožene, kako je z vašim zdravjem sploh in če ni morda treba zdraviti kakšne krvne ali druge bolezni. Sicer vam svetujem, da se giblite čim več na zraku in solncu. Zvečer po večerji opustite učenje, hodite zgodaj počivati, okno v spalnici držite vsaj malo odprto. Pojejte pri zajtrku vsak dan po eno jabolko, ki so v njem tičali čez noč trije žebri žilnički, in to šest tednov po vrsti.

Pravni nasveti

Naročeno pa neizvršeno delo. A. F. Š. Kot oskrbnik posestva, čigar lastnik se nahaja v Ameriki, ste po naročilu lastnika naročili pri tukajšnjem stavbeniku izvršitev proračuna za novo stavbo. Ko je stavbenik rekel, da mora napraviti tudi načrt, ste mu na to rekli, naj ga ne napravi. Stavbenik pa je napravil dva načrta in dva proračuna in vse skupaj poslal sam lastniku v Ameriko in zahteval od njega plačilo 1200 Din za izdelane načrte in proračune, če ne bo stavba njemu oddana v izgradnjo. Lastnik v Ameriki pa stavbeniku računa ni hotel plačati, ker se mu zdi pretiran. Zato stavbenik sedaj Vas tirja na plačilo, kljub temu, da Vam proračuna in načrta sploh ni izročil. — Stavbenik bo smel od Vas terjati plačilo šele tedaj, ko bo Vam izročil od Vas naročeni proračun in načrt. Običajna nagrada za izgotovitev načrta in proračuna je ca. 2% od proračunene vsote nameravane zgradbe. Dokler pa ne dobite v roke proračun in načrt, niste dolžni nič plačati, ker ni stavbenik se izvršil Vašega naročila.

Priposestovana pravica vožnje. J. Z. V. Imate parcelo 120 m vstran od ceste, na katero vozite vse vožnje preko graščinske ledine. Sedanji graščinski oskrbnik pa Vam prepoveduje vožnjo preko te ledine. — Če ste Vi in Vaši posestniki predniki skozi 30 let opravljali vsevožnje z Vaše domačije na to parcelo preko graščinske ledine in Vam v tem času nihče ni potal branil, potem ste si pravico vožnje preko ledine že priposestovali in Vam je ne morejo več prepovedati.

Pravica obračanja. J. Z. V. Imate njivo, na katero vzdolž meji skoraj 6 njiv. Te njive ne morete pravočasno obdelati niti pustiti v jeseni dozorevati, ker se živina pri oranju obmejnih 6 njiv obrača po Vaši njivi. Vprašate, kako bi mogli doseči, da bi mejaši svoje njive toliko prikrasili, da ne bi na Vašo parcelo izlezali. — Ugotoviti morate, koliko časa se obmejne parcele obdelujejo kot njive, t. j. da se orjejo. Če se to vrši že 30 let, potem so lastniki obmejnih parcel že pridobili služnostno pravico, da po Vaši njivi obračajo živino. Če pa se te parcele obdelujejo kot njive le v zadnjih letih in še ne 30 let, potem lahko s tožbo prisilite mejaše, da ne bo več njihova živina stopala pri oranju na Vašo njivo.

Spor radi skupnega stavbišča. M. Z. R. Pred vojno ste skupaj z bratom kupili parcelo, na katero je brat dal sezidati hišo, v kateri ste skupaj z materjo in bratom prebivali. Brat je pred kratkim umrl; njegova žena pa terja od Vas najemnino za vsa leta nazaj, noče priznati Vašega deleža na hiši in pravi, da morate za svoj delež posebej tožiti. — Če niste imeli nobenega pismenega dogovora glede skupne uporabe hiše s pokojnim bratom, velja pač to, kar ste ustno med seboj dogovorili. Če je celo zemljišče bilo v zemljiški knjigi prepisano samo na bratovo ime, kljub temu, da ste sami prispevali 1000 K, potem bo sedaj po smrti celo zemljišče s hišo vred smatrali kot bratovo zapuščino. Pri zapuščinski obravnavi bo pač stvar medsebojnega dogovora z dediči, ali in do katerega dela Vam bodo priznali solastnino. Če Vam sploh nič ne bodo priznali, boste morali zapuščino tožiti, da Vam prizna lastnino do polovice parcele. — Če ni bilo med Vami dogovora glede najemnine, je sedaj ne more vložiti za vsa leta za nazaj terjati. Terjatve na neplačani najemnini zastarajo v 3 letih. Ker je Vaša stvar zamotana in negotova, Vam svetujem, da opustite tožbo in se zadovoljite s primerno poravnavo.

Prevzeto a kasnejše grajanje. A. V. T. Osebo ste kupili s svojo ženo v Zagrebu pleteno volneno obleko t. j. krilo in pulover. Prodajalec Vam je garantiral, da bo velikost obleke odgovarjala, ker je itak bila žena sama navzoča. Doma se je izkazalo, da je pulover znatno premajhen. Zato ste ga po pošti vrnili in ga je trdka spre-

Potem pa pijte vso zimo, do srede pomladi, vsaj eno žlico ribjega olja na dan. Sredi maja mi pišite, kako je z vami!

T. K. — L. Tesna prsa? Kdo je to ugotovil in kako? Vi sam ali naborna komisija, po videzu ali z merilom? O tesnih prsah govorimo, kadar vsota prsnihih obsegov (merjenih čez prsno bradavico), pri globokem vdihu in popolnem izdihu ne znaša toliko, kolikor telesna višina. To velja za doraslega človeka, pri rastočem mladostniku je tako nerazmerje navadno, da zastaja obseg oprsja za telesno dolžino, kar znači, da človek raste prejšnjo dolžino kakor širino. Da si razširite oprsje, treba smotno ojačevanje dihanja. Poznamo in priporočamo v te svrhe posebne preizkušene dihalne vaje, telovadnih in drugih priprav ni treba zdravemu človeku. Ker se te vaje ne dajo v zimskem času izvajati na prostem in ker je globoko dihanje v zaprtem ozračju prejšnjo škodo kakor v korist, zato vam za to letno dobo svetujem obilno gibanje na prostem, hojo in vse sportne vaje! Dihajte vedno samo skozi nos! Spomlad me spomnite, da vam sporočim navodila za dihalne vaje na prostem.

I. O. — C. Uder krvi iz pljuč se ponavlja pri vašem bratu; pred dvema letoma je bruhnil kri prvič in ne preveč, zdaj pa že tako močno, da je življenje ogroženo. Zdravniki se ne izjavljajo nič kaj določno, namigavajoč na tuberkulozo, kar se vam ne zdi prav verjetno, ker ste v družini vsi zdravi in že v zrelih letih, ne da bi slišali kaj o jetiki in družini. Res, da je pokojna svakinja, bratova soproga, bolehal in umrla zavoljo pljučne bolezni, a to pred davnimi leti, a on sam je ostal na pljučih zdrav, kar so zdravniki ugotovili ponovno. Kaj vam je pričakovati glede brata? Ker ga še od daleč nisem videl, morem samo ugibati. Kri se komu udre iz sopil po poškodbi ali močnem naporu, v manjših množinah pri pljučnici, močnejše pri hripi, zelo hudo in nevarno krvavitve opazujemo, če poči komu žilna zabreklina (glavne žile odvodnice ali njenih vej) v sopila ali če kakšna bolezen razje pljučno žilje. Med zadnjimi vzroki so bolj redke novotvorbe (rak in podobno). Zelo pogost in navaden vzrok je jetika ali tuberkuloza, zlasti njena razdevajoča oblika. Izmed vseh teh možnosti se mi zdi v vašem primeru zadnja še najbolj verjetna in najmanj brezupna. Za jetičen izvor govori najbolj večletna možnost okužbe in ponovitve krvavitve po dveh letih. Dasi so krvavitve zavoljo tuberkuloze zelo pogoste in hude, vendar niso, hvala Bogu, po navadi smrtno. Poznam mnogo ljudi, ki so bruhali iz pljuč kri zna škarf, a so vendar okrevali in še dolgo živeli, nekateri opravljajo celo težke vsakdanje posle. Takaka izida želim tudi vam oz. vašemu bratu.

V. N. in Z. G. F. Brezimnikom nič, tudi če zadržujejo, da so dolgoletni naročniki.

Jela. Odgovorila Vam je, da ne more poslati kot nadomestilo drug odgovarjajoč pulover ter Vam je vrnila ne denar ampak bon tverdo za 325 Din. Ker ne morete zopet iti v Zagreb, je bon za Vas brez vrednosti in vprašate, če lahko prisilite trdiko, da Vam vrne plačani denar. — Če je bil pulover res premajhen za Vašo ženo, za katero je bil kupljen, potem ni to blago odgovarjalo zahtevanemu namenu in ga je trdika morala vzeti nazaj. Če Vam trdika ne more dobavit drug, odgovarjajoč pulover, potem mora vrniti denar. S tožbo po pulover, ki je bil torej lahko dosegli vrnitev denarja. Ker pa tožbe še danes preko Sotle trajajo neprimerno dalje nego pri nas, Vam svetujemo, da naročite pri trdiki za vrednost bona odgovarjajoče drugo blago.

Kdaj zapade kupnina. I. K. L. Kupili ste nepremičnino za dogovorjeno vsoto, od koje ste plačali prodajalcu del kupnine takoj, za ostanek pa ste se dogovorili, da boste plačevali 6% obresti. Ni bilo pa določeno, kdaj imate plačati ostanek. Kdaj sme prodajalec terjati ostanek? — Ker ni bilo med Vama dogovorjeno, do kdaj je plačilo odloženo, zato je prodajalec upravičen poljubno, kadar sam hoče, ostanek kupnine terjati, ker je plač plačilo — kupnina — zapadlo že pri prodaji nepremičnine.

Poprava mostu. D. A. B. Ze več let plačujejo tisti, ki vozijo čez most, za popravilo. Most oskrbuje vaški župan. Plačeval je zanj vsakdo sorazmerno z obsegom svojega posestva. Ob zadnjem popravilju leta 1929, pa niso hoteli vsi tisti prispevati, ki most uporabljajo. Leta 1930, je pa voda zopet polovico mostu odnesla, nihče ga pa noče popraviti. Za prejšnja popravila je bilo treba najeti posojilo, ki ga odplačuje nekli posestnik. Kdo je dolžan most popraviti? Kdo mora doli plačati, ali tisti, ki imajo neko zemljišče v ta namen, ali vsi, ki most uporabljajo. — Predvsem bi bilo ugotoviti, katere vrste je ona cesta, ki pelje čez predmetni most. Mostovi so na samoupravnih cestah navadno sestavni deli ceste in mora za njihovo vzdrževanje skrbeti tista pristojna cestna uprava n. pr. pri občinskih cestah občina. Če je pa most privatna last, ga vzdržuje lastnik seveda s prispevki tistih, ki most uporabljajo. Če je za vzdrževanje mostu namenjeno kakšno zemljišče in njegovi dohodki ne zadostujejo za popravila, bodo morali pač prispevati tudi tisti, ki most rabijo. Če most ni na javni cesti, se oblast ne bo brigala za popravilo, ampak naj se za popravilo dogovori lastnik z vsemi, ki čez most vozijo. Med pametnimi in razsodnimi možmi to pač ne bo težko. Če bi pa v tem slučaju nekateri za nujna popravila ne hoteli prispevati, most pa bi vseeno uporabljali, bi se njihovi prispevki dali eventualno iztirjati tudi sodnim putem.

Javno tirjanje dolga. M. S. Ker vam dolžnik ni plačal dolga, ste ga v navzočnosti več oseb tirjali. On se pa čuti razloženega in pravi, da ste s tem že plačali, ker ste ga javno tirjali. Ali ima prav? — No, takšen način poravnave dolga bi bil pa res zelo poceni in bi bil marsikak dolžnik z njim zadovoljen. Vi pa le mirni bodite in če Vam dolžnik zlepa ne plača, si lahko pri sodišču poiščete pravico. Seveda bi pa tirjanje, ki bi bilo obenem še sramotenje, bilo žalitev.

Policijska služba. J. M. P. Službeno razmerje je urejeno v zakonu o državnih policijskih izvršilnih uslužbenih, ki je bil objavljen v Službenem listu št. 43 z 12. decembra 1930! Na tem mestu pa dotičnih določb ne moremo ponovno objavljati. Tudi ne moremo vedeti, če je kje kakšno mesto prazno.

Streljanje domačih mačk. J. F. S. Lovec so postrelili več domačih mačk, ki so bile le 100 do 200 metrov od doma. Ali je to dovoljeno? — Nikomur ni dovoljeno ubijati tujih domačih živali

Gospodinje in gospodarska kriza

Na zadnjem obnem zboru Katoliške nemške ženske zveze, ki se je vršil sredi meseca oktobra v Vratislavi, je bil glavni predmet razprav »Žena in gospodarstvo«. Izmed temeljnih poročil naj posnamemo glavne misli le iz enega: Gospodinja in gospodarska kriza, katero je podala A. Heidermanns. Načela in navodila, ki jih najdemo tu, veljajo v polni meri tudi za naše razmere in naše gospodinje.

Treba je — pravi Heidermanns — novega zmislja za pravo varčevanje. Mnogi mislijo, da se pravi varčevati, če ničesar ne kupujemo in denar hranimo. To je pa le ena stran varčevanja. Korenina vsega varčevanja pa je prava uporaba vseh stvari, pravilno ravnanje z njimi. Vse je treba do zadnje niti izkoristiti, paziti, da se nobena troha katerikoli dobrin ne izgubi brez koristi, nezmislno ne potratiti.

Pri nakupu stojimo pred vprašanjem: ali naj kupimo ceneno in zato slabše blago ter ga hitro izmenjamo — ali pa naj kupimo boljše in zato dražje blago, ki dlje traja? Če upoštevamo koristi potrošnikov, potem je boljše kupiti kvalitativno blago, ki je trpežnejše in zato v resnici cenejše nego manjvredno blago, ki je kljub nižji ceni dražje. Taka izbira pri nakupu je pa tudi s splošnega, narodno-gospodarskega stališča ugodnejša, ker je proizvodnja takih izdelkov enakomernejša, stalnejša in ni tako podvržena uničenju kapitala kakor hitro menjajoča se produkcija. Ne glede na čisto gospodarske koristi, je pa to vprašanje tesno zvezano tudi s kulturo; s kulturnega stališča ni vseeno, s kakšnimi izdelki se obdaja človek v svojem domu, s čim se zadovoljuje v svojih raznovrstnih potrebah. Taki je tudi s kulturnega stališča pravilnejše, ako kupujemo kvalitativno blago.

Zelo važno je dalje, da gospodinja pri vsakem nakupu pazi na to, da kupuje kolikor le more samo domače pridelke in izdelke. V tem pogledu je ugodna narodna trgovinska bilanca naravnost v ženskih rokah.

Večina izdelkov je danes še predraga; vzrok največkrat ne tiči v proizvodnih stroških, marveč v pretirani reklamirani, nepotrebnosti razkošni zunanji opremi in trgovskih zaslužkih odnosa trgovsko-upravnih stroških, ki bi se dali omejiti. Previdna in izkušena gospodinja se bo znala takim izdelkom posebno v kritičnih časih izogniti in kupovati po načelu, da je najboljšje tisto blago, ki se samo hvali.

Kakor je potrebno, da v kritičnih dneh ne stiskamo denarja nesmotno in da podpiramo narodno gospodarstvo s pametnim kupovanjem predmetov, ki si jih moremo dovoliti, tako pa tudi ne smemo pozabiti na varčevanje v ožjem smislu: to je na zbiranje domačega kapitala. Tu je pomemben vsak vinar, ki ga shrani gospodinja v vložih v hranilnico. Seveda imajo gospodinjice tudi pravico zahtevati, da se z njihovimi prihranki kot z narodnim premoženjem skrbno in previdno gospodari.

Iz vsega tega je razvidno, da danes za gospodinjino izbrazbo ne zadostuje več ne kaj ročnosti in praktične izvežbanosti, marveč da je treba gospodinjicam tudi jasnega vpogleda v narodno gospodarstvo. Predvsem pa naj znajo gospodinjice v težkih časih ohranjati v družinah vero in upanje v Božjo previdnost in Božjo pomoč in vedro prenašati pomanjkanje in žrtve.

Jedilnik za november

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjica šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 9. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Guljčeva juha. 3. Gosje gnezdo iz kislega zelja. 4. Buheljni in čežana. — Večerja: Zelne krpicke in zabeljena karfijska. Solata.

Torek, 10. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Tolčena jeterna juha z graham. 3. Rumena koleraba s krompirjem. 4. Tirolski štrukli. — Večerja: Jesprenj. Solata s krompirjem.

Sreda, 11. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Divji zajec v obari (gl. op. I.), pražen krompir. 3. Francoska solata. 4. Češpljev narastek. — Večerja: Zdrobovi kolački in čežana. Lipov čaj in šarkelj.

Četrtek, 12. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Nadevan ohrovt obdan z ocvrtimi možgani in krompirjem polmeseci. 3. Krompirjev jajčni močnik in surovo kislo zelje. 4. Mareličin narastek. — Večerja: Krompirjevi rezanci in solata.

Petek, 13. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Juha iz zelene. 3. Zelenjati v školjkah z maslenimi cmočki. 4. Solata in ocvrta riba. — Večerja: Riž s karfijsko in graham. Lipov čaj in škofov kruh.

Sobota, 14. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Gobova juha in ajdovi žganci. 3. Prepečen por, pretlačen krompir in telečji ejzik v omaki. 4. Solata.

Nedelja, 15. nov. Kosilo: 1. Sadje. 2. Ragur juha in zelenjava. 3. Pražen riž, krompirjeve košarice z zelenjavo in pretakljen svinjski hrbet. 4. Korenjeva torta. — Večerja: Hrenovke in solata. Lahki flancati.

I. Zajec v obari: Sprednje dele zajca, prsa, glavo vrat, razrežemo; položimo v porcelanasto skledo in polijemo z dvema kozarcema rdečega vina, pridenemo češebulo, 1 koren, 4 stroke češna, poper, lorber, šetaj ali timijan, zeleno in peteršilj. V tej zelenjavi naj stoji meso pokrito čez noč. Drugi dan razbelimo 5 kg masti in 10 kg sasekljane slanin, potem pridenemo 2—3 žlice moke, premešamo, da temno zarumeni. Nato pridenemo zajca z vso kvaso, ga osolimo, potem naj zavre. Prilijemo še štiri kozarce vode in dalje kuhamo 1½ do 2 uri. Ko po-

in tudi lovem ne. Kdor kaj takega stori, je odgovoren za škodo. Drugače pa je, če so mačke zalotili v lovskem revirju, kjer so preganjale divjačino. V tem slučaju ima lovec pravico braniti divjačino.

Primorski Slovencec — italijanski državljani. A. K. L. Radi bi dobili naše državljanstvo in vprašujete kako? — Ker še niste 21 let stari, še ne morete prositi za državljanstvo. Zato počakajte do polnoletnosti in takrat vprašajte o pogojih za pridobitev istega. Ker ste Slovencec, Vam ne bo treba zagotovila občine za sprejem v domovinsko zvezo, če stanujete vsaj tri leta v kraljevini.

Modne novosti

Obleka iz crpe marocaina makovo-rdeče barve in svilen plašč, ki se barvno sklada z obleko (za potovanje v južne kraje).

Elegantna popoldanska in večerna obleka iz sinjemodrega krepp-satina; v okrasu kombinirani svetla in motna stran blaga.

Zdrava otroška noša

Težko bi bilo dopovedati materam, ki so jim otroci predmet lastne ničemerosti, da je smešno oblačiti otroke po modi in vseh njenih domislekih. Brezpogojno pa mora vsaka mati paziti na to, da otrokova obleka odgovarja zahtevam razvoja. In tu velja kot prvo načelo: »Oblači otroka priprosto in čim manj.« Otroci se mora utrditi, da njegove kože mora prihajati zrak in ji dati priliko, da vrši svojo prvotno nalogo. Seveda je pa treba razlikovati med zdravimi in krepkimi ter bolehnimi in šibkimi otroci: prvi preneso več, drugi manj. Na splošno je dobro, da imajo otroci roke, noge, glavo in vrat nepokrite. Poleti naj nosijo le eno oblečko — hlačke ali haljico — pozimi čeznje še eno težje, ki naj ga v zakurjeni sobi vedno odlože. Otroška obleka bodi mehka in se prilagaj telesnim oblikam. Težjo vrhno obleko mora vedno nositi vsaj deloma medenica; zato bodi deljena v dva dela ali pa jo prepašimo s širokim pasom. Ako leži vsa teža obleke le na ramah, se lahko zgodi, da potisne lopatico na znotraj in naprej ter dobi otrok sključeno, naprej sklonjeno držo. Najprimernejši je zato živorek, na katerega se z gumbi pripenjajo hlačke odnosa krilec. Živorek mora biti na hrbtu kolikor mogoče tesni, čez prsi pa ohlapni, da pospešujejo pokončno držo. Ne živorek ne pasovi ne smejo niti najmanj stiskati ne želodec ne ostalega droba. Nogavice naj se nikoli ne podvezujejo, marveč naj vse na elastičnih trakovih, ki pa ne smejo teči na zunanji strani nog, marveč na notranji, ker se utegnejo drugače kolena upogniti na znotraj (v obliki črke X).

stane meso mehko, omaka temna, gosta in zelo okusna, poberemo meso v skledo in nanj precedimo omako. K tej omaki se dene v slani vodi kuhan krompir ali rezanci.

Kako pripravim zajca? Zajec visi navadno par dni v koži — po zimi 8—10 dni, v jeseni 3—4 dni. Zajca navadno odere gospodinja sama. Obesi se za zadnji nogi na klin ali pa priveže na noge obrnjene stola. Potem se z ostrim nožem prereže koža od repa čez trebuh do členka prednjih nog, ne da bi se meso pri tem kaj poškodovalo. Okoli členkov se koža previdno nareže in kar cela potegne čez glavo. Prednji nogi s kremplji vred se odrežeta, ravno tako ušesi prav tik glave. Potem se z ostrim nožem odstrani koža z glave. Pri divjem zajcu odstrani drob lovec. Pri domačem zajcu se odvzamejo drob, jetra, srce in pljuča, ki se porabijo za obaro. Zajca operemo v več vodah in nazadnje dobro obrišemo. Meso mladih zajcev je okusno. Starost zajca se približno spozna na krempljih zadnjih nog. Mlad zajec ima črne ostre kremplje; star pa sivkaste in tope.

Zajca razdelimo takole: Najprvo odrežemo pleče in prsni koš. Hrbet in stegna pustimo skupaj. Od hrbita odrežemo vsa dolga rebra in trebušne kože, da ostanejo le lepi mesni deli. Te kose porabimo za pečenko. Ostale manj vredne dele pa za obaro ali juho.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

Prva špecialna

mehanična delavnica

za popravila šivalnih strojev, specialnih strojev vseh sistemov, pletilnih in pisalnih strojev. Postrežba točna, delo garantirano in 20% ceneje, kakor pri nestrokovnjakih.

EMIL KLOBČAVER

špecialni mehanik — Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Fotoamaterji!

Vse fotopotrebščine dobite v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Mali oglasi

1000 Din plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Prosim še 1 lonček »R. B.« Z učinkom sem zelo zadovoljen. — Spoštovanjem:

Demetrius Glumac, kotlarstvo, Maribor, Aleksandrova 33.

Zahtevajte povsod samo: Radio Balzam. Po pošti: 1 lonček 10 Din (predplačilo) — po povzetju 18 Din; dva 28 Din, tri 38 Din pošlje:

R. COTIČ, LJUBLJANA VII, Kamniška ulica 10 a.

Službeiscejo

Kapelnik-organist

konvulatorijsko izobrazbo, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Učitelj glasbe«.

Sobarica

boljša oseba, z večletnimi spričevali, srednjih let — išče mesto, najraje pri kakšni starejši dami ali pri starejšem gospodu. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 12.835.

Trgov. pomočnik

mlad in pošten, želi mesta v trgovino mešanega blaga. Gre nekaj časa brezplačno. Ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo lista št. 12.628.

Knjigovodja

in pisarniška uradnica, mlajša zakonca, zmožna vseh pisarniških opravil, vsled propasti trdnice na cesti brez sredstev, iščeta primerne zaposlitve. Prijazne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Matljive moči« št. 13.203.

Dekle

pridno, zdravo in pošteno, vajeno gostilne in trgovine z mešanim blagom, želi primerne službe. Cenjene ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 13.060.

Gospodična

z dvorazredno drž. trg. šolo, izvežbana tipkarka in knjigovodkinja — išče mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zaposlitve« št. 13.204.

Službo hišnika

čuvaja ali kaj sličnega — iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.702.

Dekle

z dobrim spričevalom, vajeno kuhe in vseh hišnih del, išče službo. Ima veselje do vsakega dela — najraje v Ljubljani ali v ljubljanski okolici. Nastopi lahko takoj. Ponudbe je poslati na upravo »Sl.« pod »Stalna služba« št. 13.127.

Strojniki

40 let star, poročen, brez otrok, išče vsled opustitve plovlav na morju mesto pri pilarni ali sličnem podjetju. Razume se zelo dobro na vse motorje, ki so danes v obratu, zlasti pa na parni stroj. Plača po dogovoru. Nastop 1. januar. 1982. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Strojnik« št. 13.164.

ZAMENIAMO

VAŠO ZASTARELO RADIO POSTAJO ZELO UGODNO ZA NAJMODERNEJŠE APARATE NA TOK

PO IZBIRI

NA ZALOGI SVETOVNE ZNAMKE
HORN-UNGSRAM ORION
IZBIRA NAD 16 VRST

Mizar, pomočnika

dobro izvežbanega, sprejme L. Jug. Ljubljana — Cankarjevo nabrežje 23.

Trgovskega vajenca

sprejme špecerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.228.

Zasluzek

250 Din dnevno

zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! — »Kosmos«, Ljubljana, post. predal 307. — Znamko za odgovor.

Potnikom

ki prodajajo knjige in slike, nudimo lep zaslužek. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poceni knjige« št. 13.161.

Zenitbe

Vdovec-obrtnik

srednje starosti s par otroci, išče delo. Nastopi lahko takoj. Pipan D., Rožna dolina, Cesta V, št. 3, p. Vič.

Prodajalka

mlajša moč, meš. stroke, išče službo, najraje v mestu. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 13.122.

Absolventinja

trgovske akademije, z znanjem nemščine, slovenščine in srbohrvaščine, išče primerno službo. Maribor, Orožnova 5 — Hoppe.

Službodobe

Hlapca

poštenega in pridnega, ki zna lepo ravnati s konji in ki se razume tudi na poljska dela, sprejme s 15. t. m. trgovska hiša na deželi. Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slovenca« pod »Zvest hlapec« št. 13.027.

Učitelja-ico

ki dobro obvlada slovenščino in nemščino, išče za pouk dveh otrok (dekle 11 let, deček 9 let) krščanska trgov. družina (inozemci) na deželi (pol ure z avtobusom od Ljubljane). Ponudbe pod: »Dr. St.« na upravo »Slov.«

Učenec

za mehanično delavnico se išče. Zeli se vsaj nekoliko znanja nemščine. Izanska cesta 62.

Hlapca

pridnega, poštenega in treznega, ki se ne boji nobenega dela in ima veselje do konj in vožnje in reflektira na stalno službo, sprejme Frano Cvetko, trgovca, Sv. Trojica, Slov. gorice.

2 dobri pletilki

se sprejmeta. — Zagreb, Ilica 227, A. Gamser.

Brivskega vajenca

iz mesta ali z dežele — sprejem. Ferkula, brivec, Ambrožev trg.

Vajenca

sprejme pekarna Gustava Jelenc, Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica 7.

Učenko

poštenih staršev, za šivanje perila sprejme — Minka Pristov, šivilja perila, Topniška c. 10, m. h.

Pletilja

dobi takoj stalno mesto. Plača po dogovoru. Stroj. pletarna L. Golob, Maribor, Orožnova 6.

Razno

Iščem deklico

14—15 let staro, pridno, tudi siroto, ki jo vzamem za svojo ali za plačilo po dogovoru. Oglasi naj se na upravo »Slovenca« pod šifro »Poštena družina« št. 13.172.

Vabimo Vas.

oblecite se pri nas!

Nogavice, srajce, kobine, obleke, predpasniki, plašči in manufaktura po najnižjih cenah v trgovini

Marifa Rogelj
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26

Pouk

Čamernikova

Šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponil

Tečaj nemščine

se prične v torek 10. t. m. ob pol 8 zvečer v društvenih prostorih »Zveze bojevnikov« Ljubljana-Moste v hiši gosp. Videmška na Selu. Vabljeni vsi prijavljenci, kakor tudi oni, ki se žele priučiti tega za življenje važnega jezika.

Pouk v nemščini

in konverzacija za cele popoldneve daje gospodična po nizki ceni. Pouk tudi v klavirju. Na željo pridem na dom. Ljubljana VII, Polakova 13.

Gojko Pipenbacher

koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. — Zahtevajte informacije.

Jezikovna šola

Gospodica ulica 4/I. Kurzi za vse moderne jezike. Za otroške skupine poseben pouk. Cene zmernne.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. Gaberšček, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Dijaki

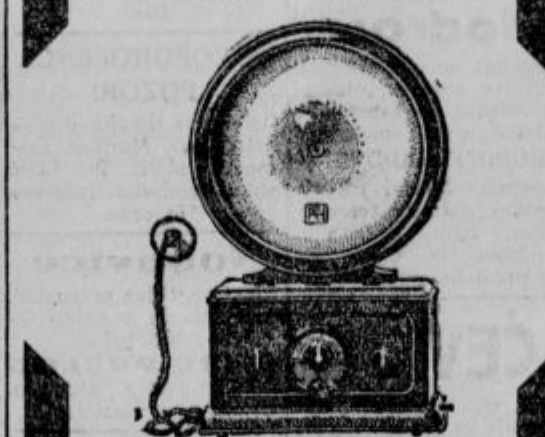
Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano. Maribor, Orožnova 5, Hope.

HORNYPHON ELECTRIC III

Najmodernejši aparat na tok Sprejema med oddajo Domžal nad 30 postaj v zvočnik Ne potrebuje anten

ELEGANTNA ZUNANJOST

REKLAMNA PRODAJA LE DO BOŽIČA

S PRVOVRSTNIM ZVOČNIKOM

LE

DIN 2450~

Prijazna soba

se odda gospodični za zmerno ceno. — Zalogarjeva 11.

Soba

svetla, separiran vhod, elektrika, v centru, se takoj odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.185.

Dve prazni sobi

priljubljeni za pisarno ali kakor obrt, v bližini sodišča, se odda. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.181.

Za pomoč

v hiši, dam poštini in zdravi ženski sobico in zajtrk. Dvofakova ulica 8/III, levo.

Stanovanjski prostor

porabna kot soba in kuhinja, v izmeri 40 m², se takoj odda ali s 1. decembrom na Šmartinski cesti št. 21. Poizve se: Dvorakova ulica št. 3, dvorišče, pisarna.

Solidna zakonca,

ki sta uslužbena in si želita prijetnega doma, dobita sobo v centru pri samostojni gospoj, ki ima bi nudila popolno oskrbo. Ponudbe pod »Za takoj« št. 12.987 na upravo »Slovenca«.

Oddam sobo

z vso oskrbo v centru za takoj pridni pletilji z lastnim strojem, katere je mnogo zaposlena, ter bi ji pomagala šivati skupaj posamezne dele. Ponudbe pod »Pletilja« št. 12.988 na upravo »Slovenca«.

„POSEST“

Realitetna pisarna, dr. z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4.

oddam sledeča stanovanja

Peisobno, Glinska ulica 5, 1100 Din. Trisobna: Tik tramvaja, 750 Din, center 1400 Din, 1300 Din, Tržaška cesta 1200 Din, Sp. Šiška 1100 Din, Dunajska cesta 1200 Din. Štirisobno, komfortno — Podrobnikom, 1000 Din, celo vilo za Bežigradom, 1400 Din. Dvosobna: center 1200 Din, pri »Stadionu«, 900 Din, Trnovo 800 Din, Tržaška cesta, 800 Din. Enosobna: Moste 300 Din, Trnovo Din 250, Bežigrad 420 Din, Dolenjska cesta 300 Din. Poleg tega več drugih stanovanj, praznih sob s štedilnikom po 140 Din do 200 Din v največji izbiri.

Vnajem

Delavnica

svetla in prostorna, se takoj odda v Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 13.037.

Dobrodoča pekarija

v industrijskem kraju, se odda takoj v najem pekarskemu strokovnjaku. Prednost imajo mladi in neoženjeni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.126.

Veliki prostori

suhi, elektrika, v centru, uporabni za obrt, skladišča in drugo, se oddajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.212.

Točilnica v Celju

z delikateso se odda na račun proti kavčiji. Ponudbe na podružnico Slovenca v Celju pod »Točilnica«.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Zakaj se zadovoljite s drugimi izdelki, ki so baje **»ravno tako dobri«** ako možete vendar povsodi dobiti pravi original **MEIRIMA MILO**

Objave

Izjava

Neki nesramni brezvestnež je poslal na moj naslov komunistične letake nesramne vsebine, hoteč mi s tem uničiti eksistenco. Podpisani izjavljam javno, da nimam znanja niti zveze z osebam sumljive vrednosti — najmanj pa še s komunisti, in da se bom nad dotičnikom kruto maščeval. Pilštani, dne 6. novembra 1981. Janko Prislau, učitelj.

Kupino

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah ČERNE, tuvelir, Ljubljana. Wolfsova ulica št. 3.

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih žlahtnih

jabolok

samo vagonске množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na Stajersko sadjarsko zadrugo v Mariboru, Miklošičeva 2.

Foto-aparat

rabljen, na plošče, velikost 6,5 x 9 cm, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Fotoaparat« 13.165.

Valvasor

Band I, Buch 1, Heft 3, Lieferung 6, samo nadomestne strani 33—30 — kupim. Soršak, Maribor, Majstrova 18.

Kupimo

samo kompletne vagonne jabolok vrsta

Pogačar

proti takojšnjemu plačilu pri nakladanju. Ponudbe na Stajersko sadjarsko zadrugo Maribor, Miklošičeva ulica 2.

V MODERNO OPREMLJENI DELAVNICI

IZVRŠIMO VSAKO POPRAVILNO

MODERNIZIRANJE APARATOV

POPRAVILNO AKUMULATORJE

STROKOVNO PC

SOLIDNI CENI

FRANC BAR SINOVA
TELEFON 2407 LJUBLJANA - MESTNI TRG 5/I TELEFON 2407

POLNIMO AKUMULATORJE VSEH VRST LE
PO DIN 8'

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA GUMIJA

„REKORD“

JOSIFA F. ČULJKOVIČA, LESKOVAC

izdeluje v najboljši zajamčeni kakovosti

gumijevo platno in lepivo

za kranje galoš in čevljev za sneg.
Konkurenca v kakovosti in ceni izključena.

Nova hiša

blizu kolodvora, v prometnem kraju, z lepim razgledom, pripravna za letovišče, napredaj. Cena 26.000 Din. Ponudbe pod št. 12.535 na upravo »Slovenca«.

Stavbne parcele

na Viču, blizu državne ceste in tramvaja, prodaja Gospodarska pisarna Tribuč na Glincah — tel. 2605.

Gostilno

dobro ideo, s trafikom na prometnem kraju, z več lokali in sobami, lahko z gospodarskim poslopijem in zemljiščem ali brez, se takoj zaradi bolezni prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Na prodaj

trgovske in stanovanjske hiše v Celju, hišo s trgovino in gostilno ter posestvom na deželi. — Karol Breznik, Celje.

Enodružinska hiša

z vrtom, novo zidana na Pobrežju, Maribor, prodam po nizki ceni. Ivan Junger, Slovenska ulica 6, Maribor.

Graščino

109 oralo, posestva v ravnini pri Mariboru, polovico gozda, prodaja 1.000.000 Din Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Posestva — hiše

od 40.000 Din dalje prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilne — trgovine mestne in deželne, prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Vinogradno posestvo lepo, na Bizeljskem, napredaj. Vinogradi, travniki in njive, zasajene s sadnim drevjem. Zidana hiša in hlev. Krasnica domačija. Naslov na posredovalnico »Slovenca« v Celju pod »Bogate prikljike«.

Vilo

novozidano, štiristanovaljsko, prodam z vsem komfotom za 520.000 Din v najlepšem delu predmestja. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.216.

Več parcel

v poljubni velikosti, tik kolodvora Dev. Mar. v Polju, prodam.

„POSEST“

Realiteta pisarn, družba z o. z.

LJUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

PRODA:

Hišo, novozidano, dvostanovanjsko, vsako stanovanje po 3 sobe, kuhinja, pritlikline, 550 m² vrta, blizu Tabora — 265.000 Din. Hišo, novozidano, vsega 4 sobe, kuhinja, pritlikline, 800 m² vrta, Kolesija, 150.000 Din. Hišo, novozidano, tri dvosobna stanovanja, veranda, 800 m² vrta, Zg. Šiška, 160.000 Din. Hišo, novozidano, dve dvosobni stanovanji, 700 m² vrta, Zg. Šiška, 145.000 Din. Kmečko posestvo, 22 oralo, pri Medvodah, velika stanovanjska hiša, gospodarska poslopja — 200.000 Din. — Poleg tega več trgovskih, stanovanjskih hiš, vil, v Ljubljani, kmečka posestva, parcele v mestu in vseh predmestjih, po najugodnejših cenah, v največji izbi.

Stavbne parcele

pod Rožnikom ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.230.

Parcela

lepa, štirigolata, na krajnem prostoru, 550 m² velika, ob glavni cesti v Kolesiji, se po nizki ceni prodaja. Poizve se: Ljubljana, Opekarska cesta št. 31.

Nova hiša

10 let davka prosta, ob banovinski cesti na Gorenskem, ugodno napredaj. Pripravna za obrtnika in tudi za letovišče. Stanovanje je takoj prosto. Za plačilo se počaka. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.169.

Vprašanja posestev

radi težko prodaje, razložite se priporočila za menjavo in brezenarna samopomoč. Nasvete (tudi sicer), daje: Posredovalnica »Marstan«, Maribor, Koroska cesta 19. (Priložiti pet znamk.)

Veleposestvo

lepo in gospodsko, obstoječe iz vinogradov, sadovnikov, njiv, travnikov in pretežno gozda v skupni izmeri 260 oralo, z bogatim inventarjem, v bližini Maribora, lepa in mirna lega, se po ugodnih plačilnih pogojih prodaja. Dopise pod »Gospodsko veleposestvo« na upravo »Slovenca«.

Lepa vila

elegantna, solčna lega, se radi selitve poceni prodaja. Maribor, Studenci, Radvanjska cesta 42.

Novo hišo

z malim vrtom, 4 minute od postaje, cerkve in šole, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.004.

Hišo

enonadstropno, v dobrem stanju, v Ljubljani in ne predaleč od centra — kupim. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Cena in pogoji«.

Gozdne parcele

na Rožniku ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.229.

Prodamo

Za jesensko saditev oddaja pritična sadna drevesa, eno- in dvoletna ter cepljene vrtnice v znamenitih sortah Matko Maretič, Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Premog, drva, koks prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Tel. 33-13.

Otroški voziček

dobro ohranjen, napredaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« na Jesenicah.

Kislo zelje

novo, prvovrstno rezano, in cele glavice za sarmo, v sodčkih v vsaki množini po najnižji ceni po naročilu dobavlja Gustav Erklavec, Kodeljevo 10, Ljubljana. Telefon 25-91.

Kože

goveje, telečje in svinjske prodamo. Ponudbe na Bučar, Rakek.

»Singer« šivalni stroj dobro ohranjen — prodaja Franc Erjavec, Wolfova ulica 12.

Žimo

za modroce od najcenejše do najfinije po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf Marijin trg št. 2.

Prodaj

3 pločevinaste posode za mast, 2 za 60—70 kg in 1 za 40 kg. Zvezna ulica št. 23, Zelena jama.

Prodaj

ravnaalni stroj (Abicht-maschine), event. ga za menjam. Istotam prodam novo jedilnico. Peterneš, Sodarska steza št. 2 (nad sv. Florjanom).

Kurivo

premog, drva, solidne cene — Breclji, Maribor, Koroska 49.

Radio aparat

tricevni, kompletan, poceni napredaj. Florjanska 19/II.

Mošančki

znana

izborna in trajna

jabolka

v zalogi pri

Gospodar. zvezi

v Ljubljani

Kavo čaj

najboljših vrst, rum, slivovko, konjak, brinjevec, pripravila Josip Jagodič, Celje, Glavni trg.

Citajte in širite »Slovenca«!

IZNENADENJE!

Gumijeve pete znamke „REKORD“ novo dovršene izdelave in kakovosti povsod zmagujejo.

Prva poskušnja bo iznenadila vsakogar glede trpežnosti in kakovosti novega „REKORDA“. Cena je reklamna zaradi uvedbe vrst znamke „REKORD“.

Radio zvočnik

zelo poceni napredaj. — Ogled na pošti št. 661. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.206.

Hruške in jabolka

najkustnejše, hlebe, štajerske, američanski zaboj 25 kg. Primissima 5.—, prima 4.—, sekunda 2,75 Din — kg franco vsaka postaja povzela razpošilja: Postržin, Krško.

Tricevni radio

še dobro ohranjen, ter zvočnik, slušalko, akumulator in anteno, prodam za 1000 Din. Ivan Vovk, Soteska, p. Straža, Dolensko.

Puhasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, goste po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja

Ia gonilna jermena

šivalna jermena, vosek »Prima« za jermena, lezene jermene, nudi po zmernih cenah trdka: Brear & Comp., Ljubljana, Kolodvorska 35.

SADNO

DREVJE

jablane, hruške, slive, marelice, češnje, breskve, kutine, nešple itd. je najboljši presaditi v jeseni. Zato naročite takoj pri drevesnici veleposestva JOSIP ROSENBERG Maribor, Tržaška c. 64. Telefon 2301.

Kavo čaj

najboljših vrst, rum, slivovko, konjak, brinjevec, pripravila Josip Jagodič, Celje, Glavni trg.

Citajte in širite »Slovenca«!

Obrt

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Posteljne mreže

izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskaga ul. 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se popravila.

Peči

na žagovino, najboljšega sistema, zelo trpežne in najcenejše dobite pri R. Jakeli, Slovenjgradec. — Razpošilja se na 8 dnevno poskušajo. V slučaju, da ne ugaja, plača tovarnino trdka.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke tudi najceneje RUDOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilja za modroce in blaga za prevleke pohištva.

ČEVLE

vseh vrst — kakor tudi gozjerne in čevlje za smučarje priporočila po nizki ceni I. DOLENEC, Kongresni trg 3 in Barvarska steza 6.

Dovršen

v kvaliteti in izdelavi je

PARKET

tvornice

IVAN ŠIŠKA

v Ljubljani

in vsled popolne reorganizacije obrata tudi

najcenejši!

SOLIDNO BLAGO

NIZKE CENE!

Modroce - otomane

divane, fotelje, »Couch« zofe, mreže in vse tapetniške izdelke dobite najceneje pri

IGNACIJ NAROB

tapetnik in dekorater, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu). — Točna posrežba.

Poceni pletilne stroje

prodaja Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25/L.

Breja krava

napredaj, Andrej Lavrič, Vodmatski trg 5, Ljubljana.

Pletilni stroj

skoraj nov, št. 8, 50 dolg, poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.186.

Železen štedilnik

mal, ceno napredaj. Sent-peterska vojašnica, levo, 2. vrata.

Krava

dobra mlekarica na času napredaj radi pomamljanja sena. Medvedova cesta 22, Sp. Šiška.

Za fanta

13 do 15 let starega — prodam nekaj ponošene obleke in čevlje št. 39. Slomškova ulica 23/I — levo.

Prilika!

Kdor se bo slikal v mojem ateljeju za 6 razglednic, bo dobil eno kabinet zastoj!

Izvršujejo se vsa druga dela ceno in solidno!

Foto-ateljé

FRANC KRALJ Ljubljana, Stari trg 19.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32

Mreže za postelje

izdeluje najceneje samo trdka, Pavel Strgulac, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alko«. — Sprejema tudi popravila.

Elektroinstalacije

za razsvetljavo in pogon izvršuje strokovnjak po zmernih cenah ter special. delavnica za popravilne in previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in avto-dinam. — Imam v zalogi ves elektro-materijal, kakor žarnice in elektromotorje najznamenitejših firm v vsaki količini. Fr. Perčič, koncesionarno elektro podjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16, telefon 2371; Domžale, nasproti pošte.

BLAGO
za moške in ženske obleke in vseh vrst

MANUFAKTURA
za jesen nabavite najugodnejše pri tržki

NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(nasproti Nunske cerkve)

VELIKA IZBIRA - NAJCENEJE

Kraški teran

zajamčeno pristen, zdravilni, iz znanih Černetovih gradov v Tomaju, večkrat odlikovan — se dobi v zalogi Kolodvorska ulica 7.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Pšenično moko

najboljših mlinov nudi najceneje v elektrarni čita in mlevskih izdelkov

A. VOLK, LJUBLJANA

Restova cesta 24.

Kovčke, spise, šolske in ročne torbice, listnice, denarnice itd. priporočila po zmernih cenah

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova c. 13

Ure popravila

renovira — večletno laststvo — Fran Korosec — urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 55, vhod Vidovdanska 1.

Smučarji pozor!

Smučke: turne, tekmovalne itd., kakor tudi raznovrstne sanke imam v zalogi v veliki izbiri. Petkovšek Franc, izdelovatelj smučk, Drenov grič, Vrhnika.

Sival. in pletil. stroje

popravila in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Pozor!

Obdelovanje vrtov, sajenje, obrezovanje dreves, izvršuje »Strokovnjake«. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.163.

Pozor! Zima se bliža

Peči na žaganje vseh velikosti po najnižjih cenah izdeluje trdka Ivan Zorko, Glinca II/6 pri Ljubljani.

NOVOPOROČENCI, POZOR!

Oglejte si izložbo slik — Fotomeyer, Maribor, Gosposka ulica 39. Lepe slike, moderno izdelane in cene.

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

LJUBLJANA, Židovska ulica in Stari trg

Zimske suknje

(plašči), celi ostanke 2,60 do 2,85 m, fino češko blago, prejšnja cena 560 Din sedaj cel ostanek za 265 Din se dobi pri Commerced. d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2, I. nadst.

Sveže insuhe gobe

kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte poizkusila.

Namizna jabolka

prvovrstna, razpošiljam po najnižji ceni. — Peter Ština, Radeče — Zidani most.

Ogledala
seh vrst, velikosti in oblik

Steklo
araino 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, leuzat, alabaster itd.

Spectrum d.d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

General Auto

lastnik g. Oskar Schmitt se je preselila iz dosedanjih prostorov v Tavčarjevi ulici 7 na

Dunajsko cesto št. 36

v prostore trdke Jugo Avto, — ter se vsem svojim cenjenim poslovnim prijateljem in naročnikom najtopleje priporoča.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

V večeršnjem inseratnem delu je bila med malimi inserati tudi naslednja objava: Javna dražba vinskih sodov se bo vršila radi preselitve dne 8. novembra na Tržaški cesti 34 ob 10 dopoldne. Kakor smo naknadno ugotovili, smo bili z omenjenim inseratom mistificirani. Notico so spravili v list po lopovskem načrtu dobro poznani krogi.

Posmrtninsko zavarovanje

„KARITAS“

LJUBLJANA, Poljanska cesta 28

se radi povečanja obrata preseli v nov lokal:

LJUBLJANA, MASARYKOVA 12
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

(Glej „Dnevne novice“!)

Sukneni ostanki
za površne suknje in obleke

pod ceno!

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

GUMIJEVE CEVI

vseh vrst in dimenzij izdeluje na najbolj dovršeni tehniški način ter jamči za kakovost, izvršitev in trpežnost. Konkurenca v kakovosti in ceni izključena.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA GUMIJA

„REKORD“

JOSIFA G. ČULJKOVIČA — LESKOVAC.

Naznanilo!

Usnjarno Jos. Bleha na Aleksandrovi c. 24 sem odkupil in jo opušča m vse tam dane kože v strojenje se dobijo za naprej pri
JOS. PIRICH, trgovina usnja in nakup surovih kož
Maribor, Aleksandrova c. 21
 Potrdil se bom vsake, vsako predelavo in strojenje kož, kakor tudi nakup po najvestnejših dnevnih cenah. Usnje, jermena vsake vrste vedno v zalogi. S solidno in ceno po potrebi si nadejam pridobiti naklonjenost slavnega občinstva. Se priporočam

NA PRVEM MESTU so šivalni stroji in kolesa Adler - Gritzner

švicarski pletilni stroji
DUBIED

edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
 za vođe.
 Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

Visoka tehniška in komercialna šola v Parizu
 zakonito dovoljena.
 Inžinirske študije. Prior. odel. tudi za dop. predavanja. Diplomski izpiti v francoskem in nemškem jeziku. Podrobna pojasnila: 11, Perronet, Paris VII.

Suknje in obleke

kupite dobro in poceni v tovarni oblek

STERMECKI
 CELJE Št. 18

Novi, veliki, ilustrirani cenik in vzorci zastoj

Priporoča se prvi slovenski zavod Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

CENJENO OBČINSTVO

se v ljudno opozarja na

DELIKATESO IN VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje št. 5.

Postreženi boste z izdelki Prve ljubljanske izdelovalnice konzerviranega sočiva in rib, ter vsemi drugimi vrstami delikates. Toči se prvovrstna dalmatinska in štajerska vina. Postrežba točna! Cene solidne!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
 lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Tovarna papirja Milana Wape v Beogradu

Vsled povečanja svoje produkcije a tudi v svrhu, da popolnoma izpodrine uvoz tujih fabrikatov, katere je tovarna papirja Milana Wape nadkrilila,

išče

zastopnika

za savsko in dravsko banovino

pod naslednjimi pogoji:

1. da bo sedež skladišča v Zagrebu in v Ljubljani na vidnem mestu,
2. da bo preskrbljeno s papirjem izključno iz tovarne Milana Wape,
3. da razpolaga skladišče stalno z vsemi vrstami papirja, ki ga tovarna izdeluje,
4. da mora biti na skladišču v zalogi vedno vsaj 10 vagonov papirja.

Kdor je voljan, da sprejme to zastopništvo, naj stavi svoje ponudbe tovarni. Ponudbe z referencami o sebi in z jamstvom kake večje banke naj se naslovijo na

Fabriku hartije Milana Wape v Beogradu

Zahvala

Za premožne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom nenadomestljive izgube naše nad vse ljubljene, nepozabne mame, stare mame, tete, tašče, svakinje in sestrične, gospe

Marije Wagner roj. Toman

vdove železniškega poduradnika in hišne posestnice

za tolažilne obiske za časa dolgotrajne bolezni, za poklonjene prelepe vence in cvetje ter za častno spremstvo na njeni zadnji poti, se vsem tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu zdravniku asistentu drž. bolnice dr. Ludoviku Merčunu za veliko skrb in lajšanje trpljenja v bolezni, čast. gosp. profesorju dr. Josipu Demšarju za večkratno duhovno tolažbo, č. sestri Angeli iz Vincentinuma za požrtvovalno nego v času bolezni ter pevcem Glasbene Matice in glasb. društva »Ljubljana« za ganljive žalostinke. V naši neizmerni boli nam je v veliko tolažbo zavest, da je naša nepozabna pokojnica uživala toliko splošnih simpatij in ljubavi. Sv. maša zadušnica bo v torek 10. t. m. ob sedmih v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

4.000.000
 je v rabi
 pisalnih
 strojev

UNDERWOOD

ker je neprekosljiv v trpežnosti, zato tudi najcenejši. — Zaloga:

LUDV. BARAGA - LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 6
 Telefon številka 29-80

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Potem bodi velikodušen in nam pusti orožje, dokler ne izreče senat svoje besede. Dovolj, da odpošljemo nekaj moč v Rim, kjer mogoče le dosežemo, da se ne bomo siromašnejši vračali iz te pokrajine, nego smo prišli vanjo!« je nadaljeval Katmel.

»Položite orožje in vaši poslanci lahko takoj odpotujejo!« je bil konzul rezek in kratek.

Katmel se je obrnil k svojim ljudem in jim povedal, kaj je dosegel. Vdali so se v svojo usodo in tisoč so polagali tihi in mrki svoje orožje na določena mesta, kjer so ga obstopili triarji, stari, preizkušeni vojaki iz legije, in ga stražili.

Brzi sel, ki ga je poslal konzul Marcus Claudius Marcellus, je došel v Rim in je poročal, kaj se je zgodilo ob zgornji Adriji na severni meji države. Senatorji so se zbrali k seji na Martovem polju pred mestom v templu boginje Bellone, v katerem so sprejemali tuja odposlance.

Fretor Cajus Valerius je sprejel pred templom galske odposlance, jih odvedel v senat in jih predstavil. Poklonili so se senatorjem Gali in Katmel, ki jih je vodil, je zaprosil za besedo in so mu dovolili in je govoril:

»Velemožni starešine, odposlanstvo štirinajstkrat tisoč Galov stoji pred vami. Nismo prišli, da bi prodirali v ozemlje rimske države in izzivali jezo rimskega naroda. Miroljubni so bili naši nameni, ko

smo zapustili rodno zemljo Galijo, ki je preobljudena in primanjkuje njenemu prebivalstvu zemljišč. Boda nas je prisilila, da smo se zbrali, dvignili in krenili od doma. Pot nas je privedla čez Alpe in zasedli smo neobdelano in neobljudeno plodno zemljo ob Natisi, ne da bi koga nadlegovali. Istri in Karni so se pač vznemirili ob našem prihodu, a ko smo se sporazumeli z njimi, smo začeli mirno graditi svoja selišča, kar vam bodi dokaz, da nismo imeli namena, povzročiti sovražnosti ne z rimskim narodom ne z drugimi sosedi. Pa nas je pred kratkim, velemožni starešine, potem ko nas je bil prokonzul Porcius obkolil, pozval konzul Marcus Claudius, naj se predamo, ker bi nas sicer napadel. Odločili smo se za mir, čeprav ne časten, predajajoč se ne samo v oblast, no tudi v varstvo rimskega naroda. Menili smo mirno oditi, a so nas razorožili in nam vse pobrali, kar smo imeli. Zato smo prišli do vas, velemožni starešine. Rimski senat in narod prosimo, naj nam dovolijo, da oboroženi svobodno odidemo, in da ne bi nastopal proti nam nedolžnim, ki smo se mirno podali, huje nego proti sovražniku.

Senat je pozorno poslušal Katmela in je potem razpravljalo o zadevi, ki se senatorju Mariju Aeliju ni zdela malo pomembna, zlasti ker se je izkazalo, da so se Gali sporazumeli z Istri in Karni. Svetoval je zato, naj senat zahteva, da Gali nemudoma izpraznijo ozemlje ob severni Adriji, ki spada v območje Rimu, in se vrnejo v domovino.

Aelijev nasvet je senat upošteval.

Pretor Cajus Valerius je sporočil Katmeli in njegovim:

»Senat je ugotovil, sklenil in vam sporoča: Niste

prav napravili, da ste prišli v Italijo. Vaš rod vas ni poslal, kakor smo izvedeli po vašem odposlancu, ki je šel v Galijo in zahteval od vaših starešin pojasnila. Tudi ni bilo prav, da ste se hoteli ustaliti na tuji zemlji in ste začeli graditi selišča, ne da bi vam to dovolil rimski oblastnik v oni provinci. Vendar senat ne želi, da bi bili oropani, ko ste se mirno podali. Da vam odposlanec, ki vas spremlja do konzula in vam vrne vse, kar so vam odvzeli, če se takoj vrnete čez Alpe in poveste doma, naj ne skuša nihče več priti proti naši volji čez neznanske gore, ki nas meje, sicer bi se mu zgodilo, kakor vsem, ki so to storili. Lucius, Furius, Purpureo, Quintus, Minucius in Lucius, Manlius Acidinus vas spremlja in izvršijo senatov sklep.

Katmel in njegovi so se poklonili in odšli iz senata, da počakajo določeno jim sprmstvo.

Konzul Marcus Claudius Marcellus je oni čas, ko so se mudili galski odposlanci v Rimu, pošiljal manjše oddelke hitrih konjikov, da preiščejo bližnje ozemlje Karnov. Prepovedal jim je, spustiti se v boj, če bi našli na sovražnika, ker ni imel od senata pooblastila, da bi smel zanesiti vojno v zemljo Iliriv.

Pa se je zgodilo, da so se ponovno vrtnili od izgledne konjenice le posamezni in pripovedovali, kako je druge napadel in posekal istrski kralj s svojimi četami, ki taborijo ob karusadskem pobočju. Konzul ni delj odlašal. Pismo je zaprosil senat, naj mu dovoli, da začne vojno z Istri, ki predrzni izzivajo rimsko orožje. Obenem je še poudaril, da je nujno potrebno, takoj ustanoviti obmejno kolonijo ob reki Natisi.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinec: IZPOD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Slonkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24. Din. — 32. zvezek: Reimich, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavica, NA SINJU 30. Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30. Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din. — 35. zvezek: 40. Din.

**KUPUJTE
SLOVENEČ**
IN ZAHTEVAJTE GA
POVSOD

Velika odprodaja!

Ugodna prilika za nakup
božičnih daril!

Serijsko blago za rimsko plašče s 40% popustom
volneno blago za obleke s 50% popustom
barhendi in flaneli s 40% popustom
Ugoden nakup ostankov!
Damski puloveri
in telovniki s 50% popustom

F. MICHELITSCH

Modna trgovina „K NEVESTI“

Maribor - Gosposka 14

Pozor!

Izdelujemo
bakrene kotle za žganjekuho vseh
sistemov, brzoparilnike, bakrene
in železne pralne kotle, banje,
dimniške nastavke, toplodarje itd.

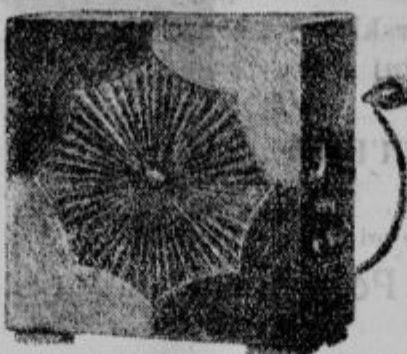
„KOTLARKA“

družba z omejeno zavezo

LJUBLJANA, Aškerčeva ulica št. 3

poprej »Nova Jugometalija«.

Pozor!

**POZOR
RADIO**

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim
zvočnikom, s priključkom za mrežo, za izmenični
tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150
volt. Omare iz ameriškega orehovega tesa, zelo lepo
izdelane in prvo-čevni aparat kompl. Din 1.350.—
vrstna kvaliteta, čevni aparat kompl. Din 1.950.—
čevni aparat kompl. Din 3.300.—
Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2 - Dunajska cesta 1b/II.

Čevljarstvo

Podpisani MAVRICI POBEŠKA, preje FRAN-
SZANTNER kot dolgoletni prirobovalci in delo-
vodja imenovane tvrdke, si Vas dovoljujem tem
potom vijudno obvestiti, da sem prevzel ves inventar
kakor tudi vse modele in mere od še živčih prej-
znih cenj naročnikov z najboljšimi delavnimi močmi
in dobrih blagom ter po bolj znižanih cenah kakor
prejnjia tvrdka, solidno in točno izdelano. — Spre-
jemam tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. —
Vsi deli tega se pripravljam v pričakovanju cenj, na-
ročil ter beležim z odličnim s-očevanjem

MAVRICI POBEŠKA, čevlarski mojster
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 7/I.

FR. ŠEVČIK

ZIDOVSKA ULICA ŠTEV. 8.
LJUBLJANA. — Telefon 33—78.

Orožje, municija za lov, šport in obrambo.
Šmodnik in vse lovske potrebščine.

Največja izbira. Najnižje cene.

Automatske pištole kal. 6.35 od Din 250.— naprej

Lovske puške dvocevke od Din 950.— naprej

Lovske stročnice 100 kom. od Din 50.— naprej

Strasilne pištole vseh vrst, najcenejše.

Novost: Browning puška kal. 20.

ŽIRIJA

za lino novemu buteju na Aleksandrovi cesti 4
v palači Viktorija je prisodila nagrade naslednjim
gospodom:

I. nagrado: g. P. G. Ljubljana, Mišičeva cesta 21,
levo, prtiličje.

II. nagrado: g. Vinko Kragelj, Ljubljanski dvor.

III. nagrado: g. Vinko V. Gaberc, Celje,

ki se naj dvignejo ob priliki otvoritve buteja, v
pisarni istotam.

**Lesene
predalčne zgradbe
heraklitne hiše
cenejše kot masivne
hiše**

Padanje lesnih cen nam prav posebno potrjuje rentabilnost predalčnih zgradb
pred zidanimi Tehnične napake pri starih, čisto lesenih stavbah, glede neza-
dostne ogrevalne možnosti, se dajo povsem odpraviti, ako stene obijemo s

heraklitnimi

izolirnimi ploščami za lahke stavbe

ki so popolnoma ognjavarne in so že nad 10 let preizkušene kot neupogibne
in nezlomljive.

DRŽI TOPLOTO. 10 cm debel zid iz heraklita je v toplotno-tehničnem oziru
enak 100 cm opečnemu zidu iz opeke.

PRIHRANEK PRI KURIGNIH NAPRAVAH spričlo 10krat več-
je toplotne zaščite, kot pri enako močnem opečnem zidu.

POCENITEV GRADBE vsled kratke gradbene dobe so manjši stroški
prevozi, mezde itd.

PRIHRANEK NA KURJAVI: po debelosti heraklitnih sten do 30%.

PRIHRANEK NA TEŽI: manjši dovozni stroški, manjše dimenzije opor,
podlog, nosilcev in tramov.

PRIHRANEK NA GRADENEM ČASU IN OBRESTITI: ki je vsled male konstrukcijske
debeline heraklitnih plošč neprimerno večji, kakor pri opečnem zidovju,
ter jamči za večjo uporabno prostornostno ploščev.

PRIHRANEK NA GRADENEM ČASU IN OBRESTITI: Ker so heraklitne plošče velikih dimenzij, je delo jako uspešno.

Tudi že obstoječe lesene hiše se dajo zboljšati z malimi stroški,
ako se naknadno znotraj in zunaj izolirajo s heraklitnimi ploščami.

Prosimo, vprašajte nas, dali Vam bomo radevolje vsa pojasnila.
Zahtevajte naše zanimive tiskovine.

Pooblaščen heraklit-zastopniki:

„MATERIAL“ TRG. DR.
Z O. Z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 36/2

TELEFON 27-16

BRZOJAV: MATERIAL

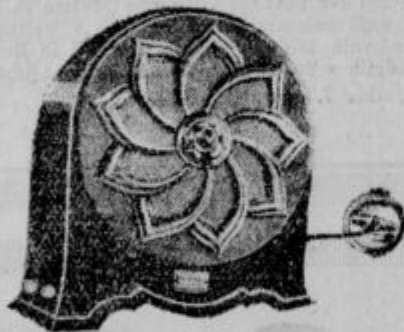
SKLADIŠČA: Čufar, Jesenice; Tone Vovk, Bled; Fr. Berjak, Kranj;
Fr. Hladnik, Rakov; Josip Klemenčič, Novo mesto; Stajersko, Prekmurje in
Koroško: D. Rakovec, Celje in njegova podružnica Kühar & Zemljič v Mariboru.

Prodaja hotela

Prodaja se v Zagrebu velik hotel
v centru mesta z lokali, dvoriščem in
gradbeno parcelo, iz familijarnih raz-
logov. Prvovrsten objekt za rentabilno
investicijo kapitala Ugodna hipoteka
z 8%, a potrebna gotovina po dogovoru
cca 5 milijonov dinarjev. Poblizje infor-
macije daje
g. Dragan Novak, Zagreb, Vlaška ul. 53.

Samoprodaja „NORA“ radioaparatorov

Velika zaloga
gramofonov
vseh svetovnih znamk
25 cm plošče že od
Din 30.— naprej.

„Tehnik“ **JOSIP BANJAI**, Ljubljana

Miklošičeva cesta 20.

Prodaja na obroke!

Zahtevajte cenik!

NAZNANILO!

S 1. novembrom sem prevzel staroznano
pivovarniško restavracijo „Union“

Moja dolgoletna strokovna praksa jamči, da bom cenj, goste vsestransko
zadovoljil. Imel bom le prvovrstna domača vina ter vedno sveže pivo v sodčkih
in steklenicah, kakor tudi izborna kuhinja.

Za naklonenost in obilen obisk se najvpljudneje priporočam

Franček Trafenik, restavracija „Union“, Maribor

Krasne KODRE

brez škarij kodrak dosežete z »Isolda«. Zvečer uporabite, pre-
noči pustite, da odčinkuje, zjutraj in aia naj opse kodre in val-
vite las. Naredi mehke in dišave celo lase pretenenaste laso.
Neškodljivost zanjamčena. Cena Din 25.—. K temu držalec kodrov
»Femina Din 8.—. Izvirni!

izdelek **Schröder-Schencke** razpošilja

proti porzetju ali predplačilu le

depot za Jugoslavijo

»OMNIA«, oddel. 119, Zagreb, Draškovičeva ul. 21

Zahtevajte brezplačno ilustrirani cenik!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2476, 2979

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Đakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Blago za zimske suknje, kamgarn in športni ševijot za obleke. Pliš in volneno blago za plašče in obleke.

Najnovejši baržuni in flanele Najugodnejši nakup!

A. Blender,

Ljubljana, Mestni trg št. 22

Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti. Pri vstopu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v korist Ruske Matice.

○ **Avtomobilska nesreča na Purlah.** Ze večeraj smo obširno poročali o težki avtomobilski nesreči, ki se je zgodila ob mostu na Purlah. Stanje ponesrečenca se je zboljšalo, tako da so vsi izven vsake nevarnosti. Resno poškodovan je samo eden. Poškodbe ostalih pa niso tako hudega značaja. Danes dopoldne se je mudila na kraju nesreče vojaška komisija, ki jo je vodil podpolkovnik Jaklič, tehnična referenta sta bila kapetan Stanojevič in kapetan avtokolone Hren. Komisija je ugotovila, da je ponesrečeni voz vozil v preveč ostrem ovinku ob levi strani, mesto da bi vozil v širokem loku po desnem robu. Poskus so ponovili z drugim avtomobilom: Preiskava je ugotovila nadalje, da je bilo upravljanje volana sicer nekoliko težavno, da sta pa zavori brezhibno delovali in da je šofer v zadnjem momentu avto tudi zavrl. Popoldne se je precej moč trudilo s predpripravi, da dvignejo prevrtni avto, nakar bodo šasijo, na kateri motor ni hudo poškodovan, spravili na cesto in odpeljali.

Zdravnik dr. Josip Petrič

ordinira v BOHINJSKI BISTRICI št. 41 v novi Heinricharjevi hiši

○ **Služkinje!** »Poselska zveza« obvešča vse služkinje, posebno pa članice »Poselske zveze«, da se je meseca oktobra ponovno otvoril šiviljni tečaj. Katera ima veselje do šivanja, naj se prijavi pri »Poselski zvezi«, Miklošičeva c. 22/I, Delavska zbornica.

○ **Skrajno surovost** je pokazal predsinočnim neki nam dobro znani vratar uglednega ljubljanskega denarnega zavoda. Kolporterja našega lista, uboga invalida, ki si s pomočjo prodaje časopisa po kavarnah in gostilnah služi svoj kruh, je ta gentleman dejansko napadel v gostilni novega doma v Gajevi ulici in ga vrzel iz sobe. Zadevo bomo sporočili ravnateljstvu dotičnega denarnega zavoda in smo prepričani, da bo svojega vratarja naučil drugačnih manir.

○ **Umrli so v Ljubljani.** V času od 31. X. do 6. XI. 1931: Kvas Miroslav, 32 let, odvetnik, Višnja gora. — Čakovič Elizabeta, 77 let, obč. uboga. Kovor, srez Kranj. — Stanonik Marija, roj. Majhar, 86 let, vdova nadučitelja, Rečna ul. 8. — Zorčič Amalija roj. Plut, 55 let, trgovka, Stari trg, 11a. — Kerč Anton, 40 let, uradnik Gospod. zveze, Černetova ul. 34. — Juh Anton, 38 let, uradnik, Dermotova ul. 29. — Wagner Marija, roj. Komar, 68 let, vdova žel. uradnika, Jenkova 6. — Zobjek Marija, roj. Suštaršič, 42 let, žena posestnika Zapuže pri St. Vidu. — Fajgel Avgust Marija, 69 let, bivša pštrežnica, Vidovanska c. 9.

V ljubljanski bolnišnici so umrli: Penko Mihaela 2½ mes., hči prometnika, Blanca. — Kušar Ivana, 23 let, hči posestnice, Moste pri Ljubljani. — Skilber Alfons, 21 let, sin posestnika, Suhi potok, srez Kočevje. — Barkov Pavel, 33 let, inženir, Suhičeva ul. 3. — Faris Valentin, 61 let, hlapec, Toplice pri Zagorju. — Košir Drago, 1½ mesca, sin mizar. pom. Kandija. — Jesenovec Pavel, 20 let, delavec, Samotorice pri St. Joštu. — Ganovič Lenka, roj. Dodigovič, 23 let, soproga poročnika, Karlovska c. 32. — Michitsch Alojzij, 50 let, posestnik, Mahovnik pri Kočevju. — Božič Alojzij, 49 let, sprevodnik d. ž. Moste, Pokopališka ulica.

○ **Darovi za Belokrajino.** Upokojeno učiteljstvo na odborovi seji v restavraciji »Novi Svet« Din 265.—, Oton Polj. notar Maribor: Din 200. Darovano za Belokrajino v pisarni R. kr. Wolf-tova ul.

Prerokujejo

hudo zimo. Zato si preskrbite tople suknje, obleke, suknjiče in kar še rabite

takoj!

Prodajam moško konfekcijo radi prevelike zaloge skoro za polovične cene. Prepičajte se!

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7.

○ **Prohibicija v Ljubljani.** Po dolgem času so ljubljanci večerjati zopet doživeli dan, ko so morali odpovedati raznim »užitkom«, ki jih nudi alkohol. Gostilničarji so sicer pripovedovali, da bodo to izkušnjo prenesli, ker so baje v petek mnogo več iztočili, kakor običajno ob delavnikih. Zlasti »dež ulice« je šlo mnogo pijače. Marsikdo se je namreč ustrašil tridnevne popolne suše in si je pijačo že poprej preskrbel. Tudi razni zvijači, ki so v kavarnah naročali čaj z rumom ali žganjem, so se urezali. Dobili so čaj, toda »brez«. Sicer pa je treba priznati, da taka tridnevna prohibicija ni nič preveč škodljiva, ter bi bilo le želeli, da bi se čimvečkrat ponovila. Treznost je namreč čednost, ki jo del Slovencev le premalo spoštuje.

○ **Orkestralni tečaj za mladino.** Pod vodstvom prof. Karla Jeraja začne na šoli Glasbene Matice ljubljanske orkestralni tečaj za mladino, katerih namen je, da uvečbajo golejce v orkestralno prakso. Tečaj je namenjen v prvi vrsti golejcem Glasbene Matice, sprejemajo se pa mladeniči izpod 18 let, ki igrajo kak godalni instrument. Za njegovanje znaša ukovina mesečno 10 Din. Priglasje sprejema pisarna Glasbene Matice. Tečaj bo vsako soboto od pol 6 do 7 zvečer.

○ **Bogato založen trg.** Večerašnji živilski trg je bil izredno bogato založen, čeprav smo ob sobotah vajeni kaj takega. Pa tudi za soboto je večerjati vladalo na trgu nenavadno življenje. Ogromno je bilo na trgu zelenjave, ki so jo prodajalke dajale skoraj za vsako ceno. Bogata izbira je bila v prvovrstni perutnini. Dobil si je skoraj debelo gos za 35—40 Din in po isti ceni tudi purana. Gosi in purane so pripeljali na ljubljanski trg seveda Bosanci. Kokoši so bile po 25—30 Din, že veliki piščanci po 15 Din ali par 30 Din. Jajca so sedaj na pozno jesen primerno draga, po 1.50 Din kos. Za enkrat se ta cena še drži, ni izključeno pa, da se jajca na zimo podraže. Obžalovati je, da se za ljubljanski trg prav malo zanimajo producenti iz oddaljenih krajev, ki so iz Pljuškega polja in Slovenske krajine. Ogromno je bilo sadja. Jabolka so bila po 3, 4.50, najfinjša po 5 Din za kilogram. Kupčija pa je bila slaba, ker so se kupcem jabolka zdela še vedno predraga. Malo je bilo na trgu grozdja. Belokrajinke so prinesle nekaj izabele, ki so jo dajale po 6 Din, grozdje boljših vrst pa je doseglo že ceno 8 Din. Kratkot: na trgu je bilo večerjati vsega dovolj na izbiro, le ko bi bilo toliko tudi drobiža v žepih.

ELEGANTNA DAMA

naroča obleke in plašče v ateljeju
Josipina iglič, palača Viktorija.

○ **Mladinski koncert v Ljubljani.** V nedeljo dne 15. t. m. dopoldne ob pol 11 nastopi na samostojnem koncertu v veliki unionski dvorani mladinski zbor osnovne šole v Trbovljah-Vode. Zbor je že večkrat nastopil na javnih koncertih in uživa zelo lep sloves. Glasovni material je naravnost izvrsten, prav tako pa imajo tudi izvrstno naštirane vse pesmice svojega lepega sporeda. Predprodaja vstopnic bo prihodnji teden v Matični knjižnici, danes pa že opozarjamo na koncertni nastop naše mladine.

○ **Tržno nadzorstvo pleni.** Mestno tržno nadzorstvo odločno izvaja zakon proti ponarejanjem živil. Te dni je zopet zaplenilo nekim prodajalkam 2½ kg žallavega masla in 2 vrča smetane, ki je bila smetna. V neki prodajalni pa je zaplenilo 9 kosov finega peciva. To »finoc« in »luksurizno« pecivo je bilo tako odlične kvalitete, da je vsebovalo polno umazanije. Prodajalci bodo seveda kaznovani.

Pri neugodnem vremenu
zahteva vaša koža prav posebno pazljivo nego z

NIVEA-CREME

da ne poka in ne postane raskava. Najbolje je, da vsak večer temeljito nadrgnete roke in obraz. Nivea-creme morete rabiti tudi en dan prej, preden greste iz hiše, ker prodira popolnoma v kožo in ne pušča nikakega sijaja. Nivea-creme vam da mladostno polt, izgledali boste sveže in zdravo.

Razlika od drugih dragih krem:

Nivea-creme: Največji učinek, toda cenejša.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ul. 24.

Maribor

Se o šoli v magdalenskem predmestju

Graditev novega šolskega poslopja za magdalensko predmestje je vzbudila v prebivalstvu teh mestnih delov veliko zanimanje in čujejo se glasovi javnosti, ki nasvetujejo to in ono v izbiro stavbnega prostora, velikosti stavbe itd. Je čisto razumljivo, da se zlasti stariši zanimajo za šolsko poslopje, ki bo njihovi deci v bližini dočim so morali sedaj pošiljati svoje malčke po pol ure in še dalje v mesto v šolo. Nekateri nasvetujejo naj bi se s tem denarjem zgradili kar dve šoli in sicer ena na zapadu druga pa bolj proti jugovzhodu, drugi bi zopet poleg ljudske še meščansko šolo, skratka želijo in nasvetov je dovolj in vsem ustreči bode težavna stvar. Potrebno pa je, da daje tudi javnost izraza za svoji mnenjem in željam v pogledu tako dalekosežne odločitve.

Informirali smo se na pristojnem mestu o gradnji te šole ter doznali, da bode zgrajeno samo eno šolsko poslopje za ljudsko šolo, kateremu bode priključeno po možnosti dnevno zavetišče, ki je za magdalensko predmestje tako nujno potrebno in otroški vrt. Dnevno zavetišče je zanišljeno v večjem stilu ter nekako v tej velikosti, kakor Mladinski dom v Ljudskem vrtu. Maribor bi pridobil na ta način dve prvovrstni mladinski socialni instituciji, in vsakem bregu Drave po eno. Meščanska šola zaenkrat ni tako nujno potrebna, ker za mestne otroke imamo na naših meščanskih šolah prostora dovolj, stisko delajo samo otroci iz

○ **Prijatelje in naročnike našega lista opozarjamo,** da imata uprava in uredništvo našega lista na Koroski cesti 1 odšel skupno telefonsko številko 29—50.

○ **Večer slovenske narodne pesmi.** Pevski zbor ferjalnega saveza v Mariboru priredi pod vodstvom prof. Viktorja Schweigerja dne 11. t. m. v Kazinski dvorani večer slovenske narodne pesmi s sledečim sporedom: Pred odmorom: Dr. A. Dolinar: »Po gorah grmi«. O. Dev: »Barčica je spuvala«. dr. A. Dolinar: »S po tličice zbrane«. O. Dev: »Vetereček po zraku gre«. dr. A. Dolinar: »Sinoči sem na vasi bil«. O. Dev: »Oj tam za gor«. Z. Prelovec: »Spomlad prav lušno je«. J. Pavčič: »Pojem v rute«. J. Pavčič: »Jaz pa mam konjca«. Dav. Jenko: »Oj le sumi gozd nad mano«. St. Premrl: »Bom šel na planince«. Pred odmorom: V. Schweiger: »Fantje zgodaj vstajajte«. V. Schweiger: »Po polju že rože cvetijo«. V. Schweiger: »V nedeljo jutraj vstala bomo«. Z. Prelovec: »Bom šel na planince«. Z. Prelovec: »Ko so fantje proti vasi šli«. Z. Prelovec: »Ljuba si pomlad zelenca«. J. Pavčič: »Adjo pa zdrava ostanite«. O. Dev: »Pod klancem smo se srečali«. dr. A. Dolinar: »Kmetič veselo na svetu živi«. dr. A. Dolinar: »Moj fantič je na Trolski vandrour«. O. Dev: »Tička je zaprta bva«. Dijaštvo, združeno v pevskem zboru ferjalnega saveza v Mariboru šteje okrog 80 pevcev in pevki. Navedene pesmi pojo v mešanem, moškem, ženskem zboru in v samospievih. Na klavirju spremlja gđ. prof. Minka Zacherlova.

○ **Predraga divjačina.** Čeprav lovec dobe za divjačino prav nizke cene, vendar je meso divjačine na trgu mnogo predrago. Ljubljanski mesarji plačujejo n. pr. srno, in sicer očiščeno po 7—8 Din kilogram, meso pa prodajajo po 15—16 Din za kilogram. Dobitek je tukaj preogromen in prav bi bilo, da tržno nadzorstvo uvede tudi za divjačino princip relativnega določanja cen, kakor pri ostalih vrstah mesa.

○ **Dve nesreči.** Ljubljanska bolnišnica je snoči sprejela dva ponesrečenca. Pri nekih delih v Ljubljani se je v Trnovem ponesrečil snoči zidar Karel Ferdin, star 39 let in stanujoč v baraki pred Prulami. Blizu izliva Gradaščice mu je padel na glavo težak kamen in ga resno poškodoval. — Večeraj popoldne je prišel v bolnišnico še 16 letni elektrotehniški vajenec Edvard Kolar iz Zeljarske ulice 15. Tega je že predvečerašnjim podrl na Celovski cesti neznan kolesar. Pri padcu si je Kolar zlomil levo ključnico.

○ **Kemično čisti obleke** Šimene, Kolodvorska ulica 8.

○ **Dobre in poceni nogavice** dobite pri **Ferdo Kobald**, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«.

○ **Vsa krznarska dela** izvršuje točno in po solidnih cenah Miro Krasnjaja, Wolflova 12.

○ **Nagrobne spomenike** v najmodernejši obliki vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje **Franjo Kunovar**, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

Sport

SLOVENKA — AKADEMSKA PRVAKINJA V TENISU.

V Zagrebu je te dni končal teniški turnir za prvenstvo visokih šol. Prvenstvo gospodov si je pribral g. Kukuljevič, damsko prvenstvo pa Ljubljanka gđ. Ksenija Ravnikarjeva, ki študira v Zagrebu. Gđ. Ravnikarjeva je imela težko stališče v boju z znanimi zagrebskimi igralkami, vendar je svojo nalogo opravila odlično. V finalu je igrala z gđ. Njemirovski, in sicer z rezultatom 6:0, 4:6, 8:6. Čestitamo!

TSK Slovan. Pozor smučarji! Mnogi člani našega kluba so opetovano izrazili željo, da bi se tudi v našem klubu pričelo gojiti smučarstvo. — Vsalet tega se bo vršil v soboto 14. t. m. v lovski sobi gostilne pri »Sokolu« otvoritveni sestanek vseh smučarjev članov in nečlanov. Sestanek ima v prvi vrsti namen pritegniti vse zainteresirane k novo ustanovljeni smučarski sekciji. — Tajnik

ENAKA TOPLOTA

je predpogoj za zdravje Vašega otroka

ZEPHIR-PEČI

nudijo noč in dan prijetno enako toploto

Znātno znižane cene!

„ZEPHIR“ d. d. (vornica peč 1 emajla, Subotica

za LJUBLJANO: Breznik & Fritsch
za CELJE: D. Rakusch
za MARIBOR: Pinter & Lenard

lenjadnih vrst. Perutnina: 88 kokoši, komad 30 do 45, 1108 piščancev par 25—65, 15 gosi 40—80, 29 rac 28—30, 96 puranov 45—70. Divjačina: srnina kg 10—12, zajci komad 20—30, fazani 18—22, je-rebice 12 kljunčji 15. Špeharji so pripeljali 119 svini, cene mesu in slanini običajne. Na trgu za živinsko krmo je bilo 11 voz sena po 80—90, 4 vozovi otave 70—75, 1 voz ovsnene slame 60 Din.

○ **Pozor na vojaške straže.** Mestno načelstvo razglasa: Zaradi terorističnih aktov, ki so se v zadnjem času izvršili na železniške naprave, so važni deli železnice zastraženi po vojaških stražah. Ker se izvaja vojaško zastraženo zelo strogo, naj nihče ne uporablja železniških naprav za ne-dovoljene prehode, zlasti ne skozi železniške predore, čez vijadukte in mostove in sploh tam, kjer niso javno dostopni oziroma napravljeni in dopušteni prehodi. Vsakdo se naj pokorava odredbam in navodilom vojaških straž ter naj pri njihovem pozivu »stoj« takoj obstane na mestu, ker so straže v nasprotnem slučaju primorane posluževati se orožja. Hoja po železniški progi, nasipih, mostovih in drugih železniških prostorih je pa za vsakogar, ki nima tam ničesar službeno opraviti, po predpisih strogo prepovedana ter se bode prestopki strogo kaznovali po zakonu.

○ **»Kralj na Betajnovi«** na mariborskem odru. V soboto bo v mariborskem Narodnem gledališču premijera Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« uprizoritev je v rokah glavnega režiserja Joska Koviča.

○ **SSK Maraton.** V torek ob 20 seja uprav-nega odbora. Udeležba za vse odbornike obvezna.

○ **Reven dijak** bi dajal instrukcijo iz pred-metov nižjih srednješolskih razredov: naslove spre-jema uprava na Koroski 1-ter podružnica na Alek-sandrovi cesti 6. Dotični dijak bi instruiral tudi eventualno za stanovanje.

○ **V Ljudski univerzi** predava v petek prof. Teply o racionalizaciji dela. Predavanje epremljajo skioptične slike.

○ **Goveje meso** po 6, telečje po 7. Jutri se bo ob 7 jutraj naprej prodalo na stojnici za opo-rečeno meso pri mestni klavnici 150 kg govejega mesa po 6 Din; razen tega 140 kg telečjega mesa po 7 Din in sicer na osebo največ po 2 kg.

○ **Srdit spopad v stanovanju** beleži večerajšnja policijska kronika. Dogodil se je v Melju ter tvoril za tamošnje radovednice dobrodošlo senzacijo. V stanovanju Julijane P. je prišlo do spopada med že omenjeno lastnico stanovanja, njenim sinom in Leopoldom K., Francom D. ter Josipom P. V vihri je dobila Julijana P. tako težke poškodbe na glavi, da je moral doiti stražnik, ki je na opo-zorilo sosedov prihitel intervenirati, poklicati rešilno postajo, ki je ženo pripeljala v bolnišnico. Dospelo je še več stražnikov, ki so z združenimi močmi ukrotili vročkrvno družbo ter jo korpokratno odgnali v Ključavničarsko razen že ome-njene Julijane, ki je šla v bolnišnico ter Josipa P., ki je tudi dobil poškodbe na glavi, da je moral zaenkrat ostati v domači oskrbi. Dogodek ki se je začel v ožjem družinskem krogu, se bo raz-vijal dalje pred sodiščem.

○ **Smrtna kosa.** V petek zvečer je preminula na Tržaški cesti 39 stanujoča zasebnica Jožefa Korosček, v starosti 66 let. Pogreb blage pokojnice se vrši v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blag ji spomin!

○ **Prijatelje zimskih sukenj že imajo.** Kaj nagloma se je policiji posrečilo izadeliti tatove, ki so se spravili nad zimske suknje. Večeraj dopoldne so aretirali mehanika Josipa K., ki je izmaknil povrtnik in klobuk v neki tukajšnji gostilni ter na-pravil lastniku škodo za 2500 Din. Poleg tega pa je policija istega dne zasledila opasno mlado Ne-žico S. iz Zgornje Kungote, ki se je potikala po mestu ter so jo prav posebno bodli v oči ženski plašči. V kratkem času je kar tri izmaknila ter jih nekam razpečala. Oba prijatelja tuje lastnine sta bila oddana sodišču.

○ **Popularni Franček**, prejšnji priljubljeni plačilni v kavarni Astorija in pozneje lastnik Pri-stavčeve gostilne v Melju, je sedaj prevzel unionsko restavracijo na Aleksandrovi cesti. Njegova pod-jetnost in strokovna usposobljenost mu omogočata ustreči željam vseh gostov, abonentov in prijate-ljev skupnih obedov, banketov in drugega. Ima pa Franček tudi toplo srce za številne revne in pomoči potrebne študente, ki jim nudi zastoj hrano. Na novem mestu si bo brez dvoma še bolj utrdil svoj sloves ter mu bo dana možnost za nov razmah njegovi neizčrpni podjetnosti in širokopoteznosti.

○ **V poravnavi.** Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ludovika Hlutič, klobučarja v Mariboru, Glavni trg. Narok za sklepanje porav-nave je dne 14. decembra t. l. ob 9 v sobi št. 84 okrožnega sodišča v Mariboru. Ponudba upnikom znaša 40% njihovih terjatev, plačljivo v 12 me-sečnih zaporednih obrokih. Aktivna znašajo 49.140, pasiva 97.920 Din.

○ **Ni bilo zločina.** Raztelesenje, katero se je v petek vršilo v Sv. Juriju ob Ščavnici, je ugotovi-lo, da je umrl Josip Čelan naravne smrti ter so vse domneve o kakem zločinu brezpredmetne.

○ **Radio Maribor**, r. z. z. o. z. Miklošičeva ulica št. 2, Zaloga: žarnice, radio-aparatur, zvočniki, sestavni deli, drobni material po najnižjih cenah.

NAŠ ATELJE
STRITARJEVA ULICA

izgotavlja gospodom po meri obleke, suknje, raglane in površnike. — Ele-gantna izvršitev. — Moderni vzorci. — Poceni!

F. LUKIČ

Dnevna kronika

Obvestilo „Slovenčevim“ bralcem

Kakor v petek in soboto, tako tudi danes ni priložen »Slovenec« noben vložek in nobena priloga, razun običajnih nedeljskih. Prosimo, da to vsi vzamete na znanje!

Kalendar

Nedelja, 8. novembra (24. pobinkošna nedelja; zahvalna nedelja): Klavdij in tovar., mučenč. Ponedeljek, 9. novembra: Teodor (Božidar), mučenec. - Mlaj ob 23.55. Herschel napoveduje lepo vreme.

Damske plašče za zimo

v veliki in krasni izbiri že od Din 220 naprej otroške od 2 let dalje v vseh velikostih od 90 nudi F. I. Goričar Ljubljana sv. Petra cesta št. 29. Ker je blago izdelano v lastnem modernem ateljeju se jamči za dober kraj kot tudi fino izdelavo. — Predno kupite drugod ogledajte si pri nas brezobvezno

Osebnosti

— Odlikovan je z redom jugosl. krone 5. razr. mariborski veletrgovec g. Rud. Lorgier, šef dobro znane razpošiljalnice glasbil Meinel in Herold v Mariboru.

— Za suplenta sta imenovana gđe. Pavlič Klotilda, diplom. filozofka iz Ljubljane na 3. realni gimnaziji v Ljubljani, in g. Djermanovič Miloš, diplom. filozof (fizika, kemija) na realni gimnaziji v Pljuju.

Napredovanje v železniški službi.

Z rešenjem g. ministra prometa so napredovali:

v osmo položajno skupino:

Za pristave: Mikuš Milan, Eleršek Vladislav, Kuljiš Vinko, dosedanjí uradniški pripravnik.

Za prometne uradnike: Ranciger Martin, Caljhofer Oton, Heric Franc, Lanc Viktorin, Citeršlager Rudolf, Lipovšek Rafael, Verhovšek Adalbert, Janežič Frančišek, Puh Albin, Vergelj Anton, Ruter Stanislav in Majhen Martin, dosedanjí prometni uradniki devete položajne skupine.

Za tehnične uradnike: Kumar Rudolf, Fatur Ludvik, dosedanjí tehnični uradniki devete položajne skupine.

Za administrativne uradnike: Krivec Martin, Martelanc Albin, Jeglič Janko, Pavšič Stefan, Vagner Nikolaj, Sluga Janez, Čenčur Ljudmila, Zagorjan Dušan, Česen Janez, Rihtar Vladimir, Kopitar Metod in Goričan Frančišek, dosedanjí administrativni uradniki devete položajne skupine.

Za oficijale: Knafele Valter, Fratina Ludvik, Poček Ivan, Novak Josip, Černe Ernest, Grajzar Anton, Sfožnik Janez, Jesih Josip, Hren Josip, Zavadlav Leopold, Likar Mihael, Virant Anton, Zerkaj Franc, Stropnik Leopold, Klajnštajn Julij, Vozel Karol in Čvelko Franc, dosedanjí oficijali devete položajne skupine.

Za prometnike: Vrhovec Gregor, Adamčič Ljudevit, Kopač Ignac, Flis Anton, Sovre Franc, Persič Gotfrid, Nendi Emil, Vodenik Konrad, Ramovš Janez, Kralj Janez, Vajngerl Jožef, Trojar Stefan, Kos Josip, Makoter Anton, Plahuta Josip, Ručman Alojzij in Sušnik Miha, dosedanjí prometniki devete položajne skupine.

Za revizorje vozov: Durjava Avgust, dosedanjí vlakovodja devete položajne skupine.

Za blazinjaka vozniških listkov in prtljage: Novak Franc, dosedanjí blaginjak vozniških listkov in prtljage devete položajne skupine.

Za vlakovodje: Korošec Blaž, Šuštar Franc, Zdouc Anton in Vidic Ernest, dosedanjí vlakovodje devete položajne skupine.

Za glavnega brzojavca: Robin Leopoldina, dosedanjí brzojavka devete položajne skupine.

Za strojevodje: Rosman Anton, Rodič Jože, Bukošek Jožef, Pustavrh Karol, Repolusk Franc, Pogorelec Stefan, Zigon Adolf, Okorn Franc, Merhar Feliks, Ogrinc Anton, Belihar Josip, Mečiček Josip, Pogacar Ivan, Dolžan Josip, Kavčič Ivan, Černigoj Avguštin, Grošelj Ignacij in Skuk Josip, dosedanjí strojevodje devete položajne skupine.

Za skladiščenika: Brodar Franc, dosedanjí skladiščnik devete položajne skupine.

Za masiranje

pri prehlajenju, lenem krvnem toku in posebno pri revmatičnih bolečinah se že skozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elzafluid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 134. Savska banovina.

Ostale vesti

— Mistifikacija. V večerajšnji številki »Slovenec« bil na zadnji strani med Malimi oglasi prioben naslednji inserat: »Javna dražba vinskih sodov se bo vršila zaradi preselitve dne 8. novembra na Tržaški cesti št. 34 ob 10 dopoldne. Kakor smo zvedeli, je ta inserat zlobna mistifikacija in bo mistifikator ob svojem času prejel zasluženo plačilo.

— »Karitas«. Mnogi še ne vedo, da sprejemamo v zavarovanje le zdrave osebe do 80. leta starosti. Kot solidno podjetje nevarno bolnih oseb sploh ne sprejemamo v zavarovanje. Do 44 let stare osebe se morejo zavarovati tudi tako, da plačujejo mesečne prispevke le 20 let. Sprejemna pristojbina znaša samo 10 Din. Mesečni prispevki so stalno enaki. Najmanjši je 5 Din, največji 75 Din. V slučajih smrti radi nezgode se takoj izplača dvojna zavarovana vsota. Po treh letih plačevanja se zavarovanje lahko vsak čas odkupi ali spremeni v plačevanje prosto z znižano zavarovano vsoto. Posmrtninsko zavarovanje »Karitas« bo tudi dajalo posojilo do višine odkupne vrednosti police. Ni potrebno, da sta zavarovane in plačnik prispevkov ena in ista oseba. Potrebno je samo, da se zavarovane na ponudbi lastnoročno podpiše. Zaradi pojasnil in prijav se obrnite na zastopnike ali na

Za razkuževanje — SANITOL!
V vseh lekarnah in drogerijah.

»CHEMOTECNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tv. A. & E. Skaberne).

posmrtninsko zavarovanje »Karitas« v Ljubljani, Masarykova 12 (palača Vzemne zavarovalnice).

— Občni zbor Cecilijinega društva za Ljubljansko škofijo se bo vršil v Ljubljani v sredo, 18. novembra. Ob desetih bo sv. maša s slovenskim petjem v stolnici, po sv. maši zborovanje v škofijskem dvorcu.

— »Ilustracija« št. 11 prinaša zelo zanimivo berivo in številne slike. Ne pozabite si je ogledati! Posamezne številke po 10 Din v trafikah in knjigarnah. Priporočamo, da si list naročite. Celoletna naročnina 100 Din, ki jih je mogoče plačati v obrokih. Zahtevajte od uprave številko na ogled! Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, I. nadst.

— Stevilne nesreče. Ljubljanska bolnišnica je sprejela večeraj v prednočnem sedem ponesrečenec. 28 letni poljski duinar Anton Leskovec iz Gorenje vasi 37 pri Gornjem Logatcu je večeraj dopoldne napravil drva za dom. Ko je peljal z vozom les iz gozda, se je voz prevrnil in padel Leskovcu na desno nogo ter mu je zdrobil v členku. — 47 letna žena bišarja Ana Koščak iz vasi Zagrada pri Škocjanu na Dolenskem je večeraj dopoldne padla po stopnicah in si zlomila desno nogo. — V vasi Leskovcu pri Litiji se je predvečerajšnjem pripetila težja nesreča. Domov se je vrnil od vojakov 22 letni sin posestnika Janez Dremelj. S sosedovim sinom, 27 letnim Alojzijem Dremeljem sta zakurila ogenj. Pri tem sta oba hkrati padla v ogenj in se močno opekla po glavi in obeh rokah. Janez Dremelj se sedaj zdravi v garnizijski bolnišnici, Alojzij Dremelj pa v splošni bolnišnici. — Z domačega kozolca je padel 32 letni posestnik Anton Turk iz Cerknice 177. Zlomil si je levo roko. — 25 letnega akademika Franca Rometa je nekdo udaril s težko palico po glavi. Poškodba je težka, vendar ni nevarna. — 8 letni sin posestnika Jožef Peterca iz Dobrunja je gledal, kako reže slamerčnica slamo. Vtikal je levo roko v stroj, ki mu je odtrgal dva prsta.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoat suknje, obleke perno i. dr

A. Presker

Ljubljana, sv. Petra cesta 14

— Slovenska družba v Belgradu. Iz Belgrada nam javljajo, da se je vsa slovenska družba, ki se je stalno shajala v restavraciji »Slobodi« v Masarykovi ulici, nasproti bivše narodne skupščine, preselila v Frankopanovo ulico, pod okrilje »Crvenog petla« — »Rdečega petelina«, ki je bil že pred leti shajališče slovenskega življa v Belgradu. Dosedanjí slovenski gostilničar v »Slobodi« ni mogel in ni smel prevzeti na svoje rame 50 odstotnega (!) povzrajanja najemnine, pa se je z njim preselila vsa družba pod novo streho. Prenovljeni prostori tega slovenskega shajališča v naši prestolnici pa dobe tudi novo ime: »Zlatoreg«, da bo tako še boljše označeno, kar je našega.

— Slovenska Dišaska Zadruga, ki skrbi za socialne in kulturne potrebe slovenskih visokolčev v Pragi, je imela 31. okt. t. l. svoj vsakoletni občni zbor, katerega se je udeležilo čez 40 članov. Predsednik tov. Z. Počkar je kmalu po 20. uri otvoril občni zbor, pozdravil nove člane ter poročal o kulturnem in socialnem delovanju društva in o gmočnih težavah preteklega leta. Po prečitani zapisnici so sledila poročila odborikov. Med letom se je podprlo z dekadami 17 članov, ki so skupno prejeli Kš 15.650. — Prejemki pri nabiranih akcijah so bili letos manjši kot prejšnja leta, posebno število podpisateljev se je znatno skrdilo, obnos pa so delno izpraznili nekateri večji darovi. Nabirana akcija preteklega leta je prinesla 7017.35 Kš. Nato so sledile volitve novega odbora in so bili izvoljeni: predsednik: Jože Germ, cand. ing. kom.; podpredsednik: Polde Brenčič, cand. med.; tajnik I.: Boris Kalen, stud. iur.; tajnik II.: Dušan Krapež, cand. ing.; blaginjak I.: Dušan Čeljan, cand. ing. kom.; blaginjak II.: Stanko Murko, stud. arh.; gospodar: Julij Gorup, stud. polit.; revizorja: Zdenko Počkar, cand. ing. in Lojze Debeljak, cand. ing.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 69 od 7. novembra t. l. je objavljen »Zakon o dopolnitvi zakona, s katerim se odlagajo volitve trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic«, dalje »Odlomba, da se ukine generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Zenevi«, »Uredba o opravljanju prisrge drž. uslužbencev v resortu ministrstva za poljedelstvo«, »Uredba o ustroju in področju oddelkov in strokovnih referentov kontrole mcr«, »Uredba o izpremembi uredbe o povračilu potnih stroškov za službena potovanja sodnih uslužbencev«, »Odlomba glede volitev delavskih zaupnikov v rudarskih in topilniških podjetjih«, »Dopolnitev k tarifi o plačilu žigovine za pregled in žigosanje meril in merilnih priprav«, »Pravilnik o povračilu stroškov za službena potovanja monopolskih delavcev«, »Pravilnik o navodilih in poasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih združenjih«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o navodilih in poasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih združenjih«, »Pravilnik o brezplačni in znižani vožnji na železnih in ladijah v državni ekploataciji«, »Državni tehniški izpit«, »Razpis o uvoznem ocarinjanju bobineta s čipkastimi šarami«, »Razpis o ocarinjanju banan v škatlaj iz kartona«, »Razpis o oprostitvi od uvozne carine na butilov alkohol«, »Oprostitev raznih ustanov od davka in samoupravnih doklad«, »Prepoved o sprejemanju poštnih povzetnih pošilk za Avstrijo«, »Izločitev selišča Čušperja iz občine Rače«, in »Odlomba državnega sveta«.

— Morilec za plačilo. Bjelovarski policiji se je posrečilo prijeti člane zloglasne roparske tolpe, ki je že več let ogrožala vso okolico. Vodja tolpe je bil krojaški mojster Stefan Lovrekovič-Perina iz Grabenskega brda, ki je v spomin na zagnan roparskega poglavarja Čarugo dobil pridevek »Čaruga z Grabenskega brda«. Dolga vrsta zločinov se pripisuje temu drugemu Čarugi. Zanimivo je, da ni nikdar moril ali plenil na svoj račun, marveč je svoje zločine izvrševal po naročilu. K Lovrekoviču so prihajali ljudje z raznovrstnimi željami: dediči, ki jim je zapustnik predolgo živel, kmetje, ki so se hoteli maščevati nad svojimi sosedi itd. Lovrekovič-Čaruga je bil zelo točen v izvrševanju prevzetih naročil, za katere je redno zahteval naplačila. Krojaškemu mojstru, ki je šele 35 let star, in njegovi tolpi, ki je ob

stojala večinoma iz mladih ljudi, pripisujejo 27 zločinov. Zanimivo je, da je Lovrekovič sam vojni invalid. Oblasti so prišle na sled zločincem po prejšnji Lovrekovičevi ljubici, ki se je hotela maščevati zaradi njegove nezvestobe. Žrtev tega morilca je bila med drugimi tudi starka Staza Stuk-Dudan, katero je Lovrekovič 31. maja 1931 s sekuro ubil. Umor sta naročili hči umorjene in njen mož. Plačala sta 4000 Din. Pred dvema letoma je Lovrekovič zadavil v Ivaniču nekega Blaža Hrvat in sicer po naročilu njegovega sina Nikole. Za 5000 Din bi moral umoriti tudi nekega Mato Čagana, vendar pa tega zločina ni mogel izvršiti. Za 9000 Din je ubil Franca Rebeliča iz Breške Poljane. Imel bi izvršiti še en naročeni umor, pa je bil pravočasno aretiran. Preiskava je v polnem teku.

— Izgubila je neka služkinja blizu Ribnice na Dolenskem poselsko knjižnico in knjižico strokovne zveze s par računi glaseče se na ime Andoljšek. Pošteni najditelj naj odda vse v upravi »Slovenec« v Ljubljani.

— Uboga mati, ki ima deset nepreskrbljenih otrok v starosti od 3 mesecev do 15 let, je prišla v hudo stisko. Mož je brez vsakega premoženja in brez zaslužka. Prosimo usmiljena srca, da ji po možnosti pomagajo s ponošeno obleko ali kakim drugim darom, ki naj se pošlje na naslov: Helena Vene, Gradec št. 10, Litija.

— Popolnoma slep vojni invalid, nezmožen za delo, kateremu je bila ustavljena invalidska podpora in ki že delj časa živi v pomanjkanju s svojo družino, se obrača na blaga srca s prošnjo, če bi mu hoteli pomagati z malo podporo, da si nabavi najpotrebnejše za zimo. Darove sprejema uprava »Slovenec«.

— »CENTRA« trgovina gramofonov, plošč, šivalnih strojev itd. se je preselila na Miklošičevo cesto v palačo Grafike.

— Za advent priporočamo cerkvenim zborom: Adamič K.: V svitu zarje. Zbirka advent. pesmi za mešani zbor. Glasovi po 6 Din, part. 24 Din. — Foerster A.: Cantica sacra III. del za moški ali ženski zbor. 80 Din. — Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, part. 12 Din. — Grum A.: Adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din. Glasovi po 4 Din. — Premrl St.: Cerkevni moški zbori. 40 Din. — Premrl St.: Cerkevna ljudska pesmarica za eno- ali dvoglasno petje z orglami. Part. 50 Din. Glasovi po 24 Din. — Premrl St.: Slava Brezmadežni. Zbirka Marijinih obhajilnih in drugih pesmi za mešani zbor, vez. 40 Din, broš. 30 Din. — Zelenik M.: Vi oblaki ga rosite. 10 pesmi za adventni čas. Part. 20 Din.

— Sadovnjak — Vaš ponos. Kolikokrat ste bili že razočarani, ko ste opazili, da so vam kravača uš, listne uši in drugi zajedavci napravili škodo v sadovnjaku. Uničujte torej sadih škodljivcev! V lepih jesenskih in zimskih dnevih poškrpite drevje z ARBORIN-om. Sporočite svoj naslov »Chemotechnic« v Ljubljani, Mestni trg 10, da vam brezplačno pošlje navodila.

— Ceneje nego v razprodaji in pri tem zanesljivo dobro blago za zimsko suknje, damske plašče in ostalo manufakturo nabavite pri znani trdnici NOVAK na Kongresnem trgu št. 15 (nasproti nunske cerkve).

Vi ste že od nekdaj ljubili

Računske zdravilne vode, ker se s e se uverili, da ni samo izredno okrepčilo ali dodatek k sačin in sokom ali vinu, temveč tudi jako koristna za redno ravno. Vse te pa tudi, da to niso edine vrline Računske zdravilne vode, temveč da se s celo tim uspehom u orablja tudi za zdravljenje prehlada v grlu nosu in dihal h. Ako Vas napade tak orehlad, tedaj grgajte ter nite v požirkih segrete Računske zdravilne vode in Vaš prehlad bo hitro ozdravljen.

— Nastanek Tuškanovih prebavnih kroglic. Iz knjižice, katero je izdal gosp. V. Bartulič, lastnik najstarejše zagrebške lekarne, posnemamo, kako so nastale te zdravilne kroglice. Zagrebški kanonik Josip Host in dvorni svetnik dr. Nikola Host sta bila znamenita botanika, katere sta slovela tudi izven domovine. Posebno se je dr. Nikola Host mnogo bavil s preiskavo zdravilnih zelišč, ter je z uspehom zdrvil bolnike. Posebno znamenit pa je postal, ko je zagrebškega kanonika Petra Tuškana, kateremu so zaradi njegove težke bolezni prerokovali skorajšnjo smrt, popolnoma ozdravil s kroglicami, katere so obstojale iz sladkega janeža, praženega korena radev, skorje kinove, trpotčevega soka in krhlike. Te tako imenovane Tuškanove kroglice so še sedaj v prometu, ter jih uporabljajo s popolnoma istim velikim uspehom, kot jih je uporabljal njihov izumitelj.

— Najcenejša gospodinska knjiga je »Pripravljanje mlečne hrane od St. Humekove. Vsebuje 103 recepte za pripravljane mlečnih jedil in tri popolne brezmesne jedilnice. Zahtevajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mleč. društvu v Ljubljani.

Kako postane dober godbenik

Ta brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začel ku ali izkušencu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

— Lepota predpisuje. Kdor je lep, mora še posebno paziti na to, da s vztirno uporabo dobre Chlorodont paste doseže lepe zobe. Poskus Vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— Jesenske in zimske novosti. Manufakturnega modnega in suknenege blaga v veliki izbiri po konkurenčnih cenah pri Kihar & Hrovat, modna manufaktura trgovina, Maribor, Aleksandrova cesta 9.

— Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

— Telefon 2708. se pripravlja za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Cene konkurenčne. Rudolf Velepeli, trgovina z kurivom, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 25.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utiranje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav nesrečljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in speecijskih trgovinah.

Bečunie pri Cerknici

Knjižnica. Kat. prosv. društvo je s 1. okt. odprlo knjižnico. Ker si je nabavila precej novih knjig, pridite in si pridno izposojite. Nesreča. Pretekli ponedeljek se je v gozdu, ko je napravil drva, nevarno vsekaj v nogo kolark A. Debevec. Moral je iskati pomoči pri zdravniku.

PRESEDLA SVA SE

Celje

USTANOVITEV OTROŠKEGA ZAVETIŠČA V CELJU.

V Celju in okolici se je že dolgo občutilo pomanjkanje otroškega zavetišča. Nešteto delavskih otrok je bilo čez dan prepuščenih samim sebi brez vsakega nadzora, ker jemlje boj za gospodarski obstoj staršem ves čas, za otroke pa ne ostane ničesar.

Da se odpomore temu nedostatku, je sklenil mestni občinski svet celjski v svoji seji dne 30. oktobra ustanoviti dnevno zavetišče za otroke. Občinski svet se je že opetovano bavil s tem prejemnim vprašanjem. Prvi korak za ustanovitev te prepotrebne ustanove je bil storjen s tem, da je občinski svet v neki seji letošnjega poletja naročil socialno-političnemu oddelku, da naj skliče anketo zastopnikov obeh občin in v poštev prihajajočih faktorjev. Povabilen je bil poleg njih še kuratorij Kolenčevih ustanov, ki upravlja precej visoko volilo pokojnega Antona Kolenca, veletrgovca v Celju, za slovensko revno dečo. To volilo je naraslo tekom let že skoro na 1 milijon dinarjev, ki se naj uporablja za otroški dom v Celju ali drug podoben namen.

Kuratorij navedene ustanove pa je odklonil za enkrat sočelovanje pri snujanju se instituciji dečjega zavetišča, češ, da vsota za primerno poselitve rajnega Kolenca že ni dovolj visoka. (Če li mar zapustil rajni Kolenec volilo za revno dečo ali sebi za spomenik?)

Po sodlasnem misljenju ankete je prišlo končno vendar do sklepa, da se oživotvori v čim krajšem času otroško zavetišče. Občinski svet je na seji zgoraj navedenega dne soglasno pristal na ta sklep in sklenil na predlog socialno političnega oddelka, da se ustanovi kuratorij dnevnega zavetišča, ki naj zavod vodi in vzdržuje ter skrbi za kritje vsakoletnih potrebščin potom subvencij obeh občin v Celju in okolici, prispevkov vseh večjih podjetij in tovarov ter eventualnih prispevkov gojencev oziroma njih staršev. V svrhu takojšnjega konstituiranja kuratorija se imenuje poseben pripravljalni odbor, obtoječ iz treh članov mestnega občinskega sveta in treh članov okoliškega občinskega sveta. Razen tega so še v odboru zastopnik Cerkve, upravnik Zdravstvenega doma v Celju, upravitelj obeh mestnih in okoliških osnovnih šol, po en zastopnik Državne krajevne zaštite dece, Vincencijeve konference, Gospodarskega društva in Kola jugoslovenskih sester. Ta pripravljalni odbor naj sprejme končno veljavno po socialno političnem oddelku predlagani pravilnik kuratorija, katerega izprememba je odvisna od pristanka obeh občinskih svetov.

V ta pripravljalni odbor so bili izvoljeni od mestnega občinskega sveta gg. dr. Vorsič, Cepin in Ravnikar. Predsedniku socialno političnega oddelka se je naročilo, naj nemudoma skliče sejo pripravljalnega odbora, ki naj predloži predlog pravilnika dnevnega zavetišča in poskrbi za konstituiranje I. kuratorija. Otroško zavetišče naj se oivo-ri najkasneje dne 1. januarja 1932.

Celjski pestri večer v ponedeljek, 9. t. m.

1. Slovenske vesele pesmi (Kimovec): Pajvala je galija po morju. Klemenčič: Kadar vince duše vne-ma, Jereb: Črn mož, Hubad: Potrkan ples, Ocvirk: Rože je trgala, Lajovic: Pastirski, dr. Schwab: Zvonovi, in Mihelič: Rajanje. — 2. Celje nekaj (govor dr. Blaznik). — 3. Orkester KPD (Parkma: Intermezzo iz opere Keenja) in Smetana: Potpourri iz Prodane neveste). — 4. Celje danes (govori Marjjan Marolt). — 5. Mezzo-soprano soli (poje ga. dr. Rajhova). — 6. Veronika Draeniska (člani Gledališke družine: 4. dejanje, zadnji prizor) in 7. Tam-buraški zbor Krekove družine (Hruze: U posavsko-juni). — Začetek točno ob 8. koncu točno ob 10. Predprodaja v Slemškovi tiskovni zadrugi poleg Marijine cerkve.

— Smrtna kosa. V petek 6. t. m. je umrla v javni bolnišnici 1 letna Kavčič Ana iz Gaberja, hči tovarniške delavke. — Isti dan je umrl v javni bolnišnici 27 letni čevljarški pomočnik Vodišek Karel iz Celja. — Bodi rajnima ohranjen blag spomin, preostali pa naše iskreno sočasje.

— Dragocen uhan se je izgubil. V petek 6. t. m. je izgubila neka gospa v Cankarjevi ulici zlat uhan z dvema briljantoma v vrednosti približno 2000 Din. Pošten najditelj je napročen, da odda uhan pri predstojništvu mestne policije.

— Pokojniški zavod za nameščenec v Ljubljani razpisuje oddajo dvo- in trosobnih stanovanj ter trgovskih lokalov v svoji novi zgradbi v Celju. Prošnje za podelitev stanovanj in lokalov je vlagati pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8. Cene stanovanj in lokalov ter vpogled narčtov izvedo reflektanti pri gradbenem vodstvu v Celju ter pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 16. t. m. pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani.

— Smrti vozači nastopajo v Celju še samo danes in jutri. Njihovi nastopi so nekaj res posebnega in zanimivega tako, da večinoma ljudje sploh verjeti nečejo, da je nekaj takega mogoče, dokler sami tega ne vidijo in se prepirajo o resničnosti tega, kar g. Evans obljublja.

Slovenjgradec

Dvojni jubilej. 4. t. m. je obhajal s svojo ego-progo 25letnico zakonske sreče mestni pismonoša g. Miroslav Ferk. Ta dan, ko sta ta dva obhajala 25letnico poroke, pa se je poročila tudi njuna hčerka Marija. G. M. Ferk je med tukajšnjim prebivalstvom zelo priljubljen je predsednik čebelar-ske podružnice, član sadjarskega in gasilnega društva. Srebrno- in novooročencema obilo arefel

Nova domačija

Pred nastopi zima, čas sečnje lesa, se mi zdi važno podati nekaj smernic našemu kmetu in obrtniku, ki sta najbolj prizadeta v današnji vseobsejni krizi, katero si pa še poveča sam z nepravilnim gospodarjenjem.

Va primer naj navedem slučaj, ki se je zgodil in se jih še dogaja mnogo, posebno pri našem kmetu: ima lepo zaraščen gozd, nekaj lesa že posekanega, ki leži neobdelan med okleščenimi vejami, se ga prijemlje goba, plesnoba in takšen čaka še na lubadarja, da se zaredi v njem in naposled še v oetali gozd. Tako deponirani hodi čakajo lesnega manipulant, ki ob pogledu na takšen les obrne hrbet ali pa prevzame za ceno, kolikor je stalo kmeta oz. posestnika sekanja samo. Prevelika pohlepna trgovca (oz. meštarja), kajti pravih trgovcev je zelo malo, pa dovede do špekulacij s takšnim slabim lesom, ki zelo kvarno vpliva na izvozno trgovino.

Poudarja se vedno, da je les po količini in vrednosti naš najboljši in najstabilnejši izvozni predmet. Zato se pri nas vse premalo polaga važnosti tam, koder ta predmet izhaja, to je predvsem pri našem gozdnem posestniku. Treba je torej, da bi se po deželi snovali zimske tečaji za naše gozdne posestnike in se med nje poselalo učitelja, ki je »rastele« v gozdu in ki ima za to tudi potrebno teoretično znanje o gospodarstvu.

Kmet si želi, ker je potreben učitelja, ki bi mu z dobrim naukom vcepil veselje do gozda in do dela sploh.

Ni čudno, da silijo kmetaki sinovi iz domače grude v tujino in mesta, kajti v stanju, v kakršnem se nahaja njegova domačija, ne vidi lepe bodočnosti.

Če hoče kmet napredovati, so mu potrebna tudi primerna gospodarska poslopja. Seveda smatra samo zidano za dobro, da bi pa gradil z lesom, ki ga ima v izobilju doma, to mu ne pride danes več na misel. In ravno to v mnogih slučajih upropašča našega gospodarja na deželi. Kadar gradi novo poslopje, za katero si je štel denar desetletje, kupuje drag material, namesto da bi si gradil s svojim materialom, ki ga ima pred nosom, s katerim so gradili njegovi predniki, katerih poslopja še danes stoji iz 17. stoletja, če so bila solidno zgrajena, kolikor se je to moglo v tistih časih.

Raje si vzame posojilo, za katero odplačuje

visoke obresti vse življenje. Ko postane star in bi imel uživati, kar je v letih delazmožnosti pridobil, mu preide vse v tuje roke. Tako prehajajo posestva iz rok ubogega kmeta v roke brezsrčnih špekulantov in se vrši prava trgovina s posestvi, kar je slab znak za naše gospodarstvo.

Poglejmo si kmeta v drugih državah, v Švici, Norveškem, Ameriki itd. Tam građe gospodarska in stanovanjska poslopja izključno samo iz lesa, ker drugače mu boljši obstanek sploh ni mogoč. Znano je tudi, da imajo najlepšo živino ti narodi, na kar mnogo vplivajo bivališča živine, ker so suha in zato tudi za živino zdrava pa ešramba za krmo, ker jim ne spleeni. Tudi za žito je najboljša lesena ešramba.

Da so lesene stavbe samo provizorične, reče oni, ki starega lesa v suhi stavbi ni vidi. Še danes stoji stavbe, stare po par stoletij, ki so jih gradili z lesom, kakršnega so posekali, brez izolacijskih in konservacijskih sredstev, katerih pa imamo danes dovolj in se lahko s tem življenjska doba stavbe še podaljša. Če gradimo s suhim lesom in če je les na suhem, pod dobrim krovom, kar potrebuje tudi zidana stavba, je razpadanje lesa izključeno.

Premalo se gleda pri nas da bi se gradilo s čisto domačim materialom, kjer bi prišel v poštev predvsem les, ker je naš najcenejši stavbeni material.

V tem pravcu se zelo dela v drugih na lesu bogatih državah, kjer se mnogi mladi arhitekti specializirajo samo na lesne zgradbe in je s tem tudi dokazano, da se bodo še dolgo gradile, ker se je les pokazal za zelo dober stavbeni material, če si ga znaš uporabiti.

Zato morajo biti tudi dobri konstrukterji in morajo les poznati od semena do zrelosti, ter svo manipulacijo lesa, v kratkem rečeno: konstrukter mora z lesom živeti.

Zaradi nesolidno izvršenih lesenih stavb pri nas v zadnjih desetletjih, gledamo na nje nezaupljivo. V novem času se pa lahko temu odpovemo tako, da lahko z mirno vestjo trdimo, da ni življenjska doba lesenih stavb nič manjša od zidane z opeko, če je streha dobro oekrbavana.

Gradimo z lesom in si ne nakopavamo večjih dolgov s kupovanjem dragerega materiala.

Delajmo po teh smernicah, da si pomagamo sami in Bog nam pomore. Kamnikar Lojze.

Trg nepremičnin v Mariboru

Maribor, 6. nov.

Trgovina z nepremičninami letos izdaleka ni tako živahna, kakor je bila lansko leto. Ovira leži v pomanjkanju gotovine in v slabi rentabilnosti starih poslopij, ki prihajajo največ v trgovino. Do 1. novembra je bilo v letošnjem letu sklenjenih 74 kupčij za nepremičnine, lansko leto pa do tega časa 94. Najživahnejša je bila kupčija v prvih mesecih leta, potem pa postopoma pojema. Velikih transakcij v letošnjem letu ni bilo doslej, če izvažemo prodajo dveh večjih hiš v preteklem mesecu. Kot kupec nastopajo skoro izključno priseljenci in sicer največ iz Primorske, ki se naseljujejo v Mariboru. Od domačih nastopajo kot kupci le denarni zavodi na dražbah onih objektov, kjer so denarno angažirani. Gledajo pa, da se takih objektov čimprej iznebe. Industrijska podjetja se zanimajo samo za parcele in sicer v prvi vrsti tekstilna industrija, ki razširja svoje obrate. Trgovina kot kupec sploh ne prihaja več v poštev. Cena nepremičnin je stabilna, začetkom leta je sicer izgledalo, da bo nazadovala, toda neugodne razmere na denarnem trgu so povzročile, da se se cene napram lani v tem času celo dvignile. Kot rečeno, se prodajajo samo stara poslopja, dočim novih, davka prostih stavb ni dobiti in radi tega manjka tudi kupcev, ki bi nalagali svoj denar v slabo obstrujoče se objekte. Kot največji prodajalec parcel nastopa mestna občina, ki je letos odprodala obširna zemljišča za zgradbo malostanovanjskih hišic v magdalenskem in koroškem predmestju.

Borza

Ljubljana, 7. novembra.

Denar

Ta teden je bil devizni promet manjši, kakor prejšnji. Znašal je 12.1 milj. Din v primeri s 15.4, 15.1, 12.5 in 23.2 milj. Din v prejšnjih tednih. Fluktuacije tečajev niso bile znatne. Največ prometa je bilo v devizi Curih.

Tržišče državnih papirjev izkazuje prav malo prometa, ker denarni zavodi ne efektirajo nalogov svojih komitentov iz njih računov, temveč zahtevajo položitev gotovine za nakup državnih papirjev. Promet se giblje v ozkih mejah. Tečaj pa se ta teden niso dosti spremenili, pač pa so bili na koncu tedna nekoliko nižji kot v začetku.

Na ljubljanski borzi so prenehale sedaj kotirati vse bančne delnice po zgledu zagrebške borze in tako imamo na ljubljanski borzi le še tečaje za Stavbno družbo (40 den.) in Ruše 125 den.).

Curih, Belgard 9.05, Pariz 20.1175, London 19.45, New York 511.75, Bruselj 71.45, Milan 26.425, Madrid 45, Amsterdam 206.80, Berlin 121.05, Stockholm 111.50, Oslo 109.50, Kopenhagen 111, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 58, Budimpešta 90.025, Atene 6.35, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsinkfors 10.10.

Žitni trg

Novi Sad, Koruza bač. stara 100—102.50, bač., sr., nova dec. jan. 67.50—72.50, marec, april, maj 84—86, gorban, stara 95—97.50, južban, stara 90—92.50, sr. stara, okol. Indija 100—102.50, okol. Sid 102—104, bač. sušena 83—84, sr. sušena 83—85, ban. sušena 78—80, moka bač., ban. stanica Og in Ogg prompt 300—350, 2. 340—360, 5. 305—315, 6. 255—265, 7. 190—200, 8. 122.50—127.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 6 vagonov.

Budimpešta, Tendence slabša. Promet srednji. Pšenica dec. 11.01—11.15, zaklj. 10.95—10.97, marec 12.01—12.20, zaklj. 12—12.02, rž dec. 12.85, marec 13.31—13.46, zaklj. 13.33—13.35, koruza maj 13.71—13.80, zaklj. 13.79—13.80.

Deželni pridelki

Na ptujskem polju so bile dne 6. novembra 1931 sledeče: Beli krompir: Pri nakupni ceni 70 Din se je naložilo in odposlalo 6 vagonov. Zgodnji krompir: Neizpremenjeno. Čebula: Nakupna cena 250 Din, zaključki malenkostni. Zelje: Kupilo se je 3—4 vagone in plačalo po 50 Din. Česen in fižol v ceni neizpremenjeno.

Pravi smučarski čevlji

vedno v zalogi in izdeluje po meri staroznana trdka

ZALOKAR, Ljubljana, Mestni trg št. 19
Popravila se sprejemajo.

Sv. Jurij ob Taboru

V nedeljo 1. t. m. je imel tukajšnji občinski svet proračunsko sejo za leto 1932. Na seji se je razpravljalo v najlepšem soglasju v znamenju varčevanja. Sklepi so bili soglasni v vseh postavkah proračuna, ki določa le 55% doklad na neposredne davke, to je do malega polovica manj nego v preteklem letu. Ta pomenljiva utesnitev občinskih izdatkov je značilna posledica skrajnega varčevanja v tekočem letu, ko je dosegla občinska blagajna nad 30.000 Din prihrankov in pa po drugi strani posledica raznih podpor, ki si jih je znal občinski odbor pridobiti od raznih strani. Proračun za prihodnje leto predvideva tudi odplačilo še obstoječega dolga pri Banovinski hranilnici v Celju v višini 10.000 Din, tako da bi dolgovala občina poslej le še kakih 15.000 Din. Pobiralo se bo od litra vina 80 par, od litra sadjaveca po 50 par, od hl vina po 35 Din in od žgana alkoholnih pijač po Din 8 od hl-stopnje. Solstvo, tako v St. Jurju kot v Lokah in v Mariji Reki, kamor mora občina dati svoj prispevek, je svoj proračun hvalevredno znižalo. Za učiteljsko šentjurske šole je enajst Krajevni šolski odbor stanovanje v novi hiši tukajšnje hranilnice in posojilnice tako, da so vsled tega zmanjšane tudi davke za učiteljsko stanarino v gotovini za polovico zmanjšane. Ker so bile vse občinske ceste z ljudskim delom temeljito urejene, glavne cestne proge pa uvrščene v banovinske ceste II. reda odnosno v občinske I. reda, tudi ta postavka ne obremenjuje več občinske blagajne tako občutno kot pretekla leta. Omenjeno bodi tudi, da obstoja sklep občinskega odbora za skorajšnji temeljito preureditev okoli 2 km dolge cestne proge od Lok v Končico, ki bo poslej uvrščena kot redna občinska cesta II. reda. Cementne cevi za prekocestne propuste za to cesto so že nabavljene. Na tej cesti se bosta zidala tudi dva betonska mostova. Delo bo izvršeno zopet na račun predpisane dela v občini za prihodnje leto. Le material se bo nabavil v breme občinske blagajne. Tako bo cela občina preskrbljena z udobnimi cestami in bo naša občina tako postala v vsakem oziru vzgledna in povsem urejena v letovišniške svrhe in v veliko korist in ponos vrlim soobčanom. Za to preureditev pa se namerava naprositi kr. bansko upravo za prejem ceste Tabor—Pondor—drž. cesta kot banovinsko cesto II. reda. Vsa čast in priznanje našemu spretnemu in smotnemu občinskemu vodstvu in gospodarstvu, ki zna in hoče v težkih časih tako hvalevredno gospodariti in ščititi obenem svoje davkoplačevalce. Ob koncu proračunske seje, je izročil g. župan Jože Golavšek krásni častni diplomski prezasluznim odborovim članoma gg. Francetu Hrančiču in Maksu Cukali — kot častnima občanom — za vstrano in plodonosno delovanje v blagor in presolih občine. Oba slavljena sta se v ganljivih besedah zahvalila za to visoko priznanje ter obljubila neomejeno zvestobo in pomoč občinskemu gospodarstvu tudi v bodoče, če bo potreba podana. — Končno pa še bodi povedano, da si je nedavno nabavilo gasilno društvo v Ostri vasi lepo motorno brizgalno od domačega slovenskega podjetja strojnih tovarov in livarn v Ljubljani, ki je bila slovesno blagoslovljena in ima tako občina poleg že prej po gasilnem društvu v Kaplji nabavljene motorke kar dveje motornih brizgaln. Slednje gasilno društvo si namerava v kratkem nabaviti še rešilni avto, ki bo služil obenem tudi kot moštveno vozilo h požarnim nevarnostim. Tako si naša občina v gospodarski krizi, ki ni nič manjša kot povsod drugod, pomaga in zamore vkljub vsem težavam napredek pokazati tako na kulturnem, gospodarskem kot na zdravstvenem ter humanitarnem polju.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 8. novembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. Roman Tominec: Galerija slovečih konvertitov. — 10.30 B. Horvat: O kulturnem filmu. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Dr. Veber: Podrobni podatki o eksperiment. fonetičnih studijah v našem radiju: nato čas, dnevne vesti, plošče. — 15.15 Dekliška ura: Pogled iz globine k luči (A. Lebar). — 15.45 Citraški tercet »Vesna«. — 16.15 Narodni guslar Barjaktarovič igra na gusle. — 16.45 Salonski kvintet. — 17.30 Zofka Kvedrova: Pijanec, dramatičen prizor. (Igra Ljudeki oder). — 20.00 Samospevi gospe Pavle Lovsetove. — 20.45 Valčekova ura, izjava salonski kvintet. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 9. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa (O želodcu). — 19.00 Dr. I. Burian: Čestitka. — 19.30 Zdravstvena ura (dr. Jurej Kalaj: Otroški zobje). — 20.00 Celjski pestri večer (prenos iz Celja). — 22.00 Čas in poročila. —

Torek, 10. novembra: 11.30 Šolska ura: Trgatev na Dolenjskem (šolski upravitelj G. Kržišnik). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotichek (ga. Gabrijelečičeva). — 18.00 Narodne pesmi s spremljevanjem citer. — 1830 Plošče. — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev. — 20.00 Prof. Andree: Radiotehnik. — 20.30 Ruski večer. — 21.30 Jonny-jazz. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 9. novembra.
Belgrad: 12.05 Opoldanski koncert. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Lahka glasba. 20.00 Radio orkester. 21.00 »Stari Heidelberg«. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20.30 Večerni koncert. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert radio kvarteta. 17.15 Radio orkester. 18.50 Večerni koncert. 20.25 Ogrske pesmi. 21.45 Violinski koncert. 22.00 Radio orkester. — Rim: 21.00 Lahka poljudna glasba. — Milan: 12.00 Pestr glasba. 20.45 Komedija: Pestr glasba. — London: 21.30 Orkestralni koncert. 22.45

Plesna glasba. — Stuttgart: 12.05 Koncert. 20.05 Ponedeljski koncert. 21.45 Pesniška galerija. — Berlin: 20.00 Pevski večer. 21.15 Simfonični koncert. 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 20.15 Star ain nova plesna glasba. 22.15 Ciganska glasba. — Katowice: 20.15 Gejša, opereta. 22.45 Plesna glasba. — Praga: 19.45 Češke pesmi. 20.05 Saksolon. — Trst: 12.30 Plošče. 17.45 Lahka glasba. 21.00 Simfonični koncert. 22.20 Lahka glasba.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes popoldne ob 2 shod. Pridite vse! — Voditelj.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. nov. ob 15: »PRINCESKA IN PASTIR-CEK«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »DVE NEVESTI«. Izven.

Ponedeljek, 9. nov.: »GODEK V MESTU GG. GLE. Red C.

Torek, 10. novembra: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 8. nov. ob 15: »VICTORIJA IN NJEN HUZAR«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »KNEZ IGOR«. Gostuje Josip Križaj. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 9. nov. — Zaprt.

Torek, 10. novembra: BALETNI VEČER pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 8. nov. ob 20: »ZEMLJA SMEHLJAJA«. Ponedeljek 9. novembra: Zaprt.

Torek, 10. novembra ob 20: SLABA VEST. Ab. A.

POHIŠTVO

posteljina, preproge, lineolej, odeje, zastori, žičniki, žimnice, otomani, žima, afrik, puh in pernice, kakor tudi vse stanovanjske potrebščine je dobiti po nizkih cenah pri

KARL PREIS-U, Maribor, Gosposka 20

Ceniki se dobijo brezplačno

Zahvala

Za vse dokaze sožalja, ki so nam došli ob bridki izgubi naše preljubljene soproge, oziroma matere in tašče, gospe

Elizabete Taurer

izrekamo vsem tem potom našo globoko zahvalo. Posebej se zahvaljujemo častitemu senjorju gosp. Baronu za ganljivi nagrobni govor, železničarski godbi in pevskemu društvu Frohsinn za žalostinke ter vsem darovalcem krásnega cvetja in vencev.

V Mariboru, 7. novembra 1931.

RAJČIČ : OSTALI

Družinsko življenje Kitajcev

Dokler žive starši, ne more noben otrok sam razpolagati s svojimi dohodki, pa naj zasluzi veliko ali malo. Če starši zahtevajo, mora njim izročiti ves svoj zaslužek. Ta očetovska oblast se pogosto zlorablja. Posebno je to težko, če so starši udani uživanju opija. Poslednji belič iztisne tak nesrečen iz žepov svojih otrok in če to ne zadostuje, proda ženo in otroke, da se lahko opaja in uživa sladki strup. Če bi sin ne dalj očetu dovolj denarja, bi ga stari razpili kot neposlušnega otroka in vsi bi ga zaničevali.

Ta neomejena oblast se uveljavlja posebno pri kaznovanju otrok. Kazni so krute. Otroka neusmiljeno pretepo in ga potem izpostavijo na javnem mestu z velikim jarmom okoli vratu. Pogosto je otrok tepen do smrti in za to staršev nihče ne kliče na odgovor.

Ko sem bil odsoten, je prišel v naš misijon Ivan Dungylän in javil mojemu pomočniku: »Povej duhovniku, da sem ubil svojega brata.« Ko sem ga po svoji vrnitvi zaradi tega poklical na odgovor, mi je o tem strašnem dejanju pripovedoval, kakor da je storil dobro delo in zdela se je, da pričakuje vsaj pohvalo, če ne bi dobil nagrade. Dejal sem mu: »Ti si morilec brata kakor Kajn.« Dungylän mi je odgovoril: »Saj sem vendar moral to storiti, ker je zapovedal oče.« Oče je pogan in star 90 let, ubijalec 64 let in nesrečni brat 44 let. Pripovedoval mi je dalje, da je brata potolkel s kolom. Bil je še malo živ in je prosil za usmiljenje. Nato sta ga z vnukom odvedla na polje in ga še živega pokopala. »Vendar nisem morilec,« je nadaljeval svojo strašno zgodbo. »Rad bi se spovedal. Čez dve, tri leta bom kupil kredo in ga pokopal na po-

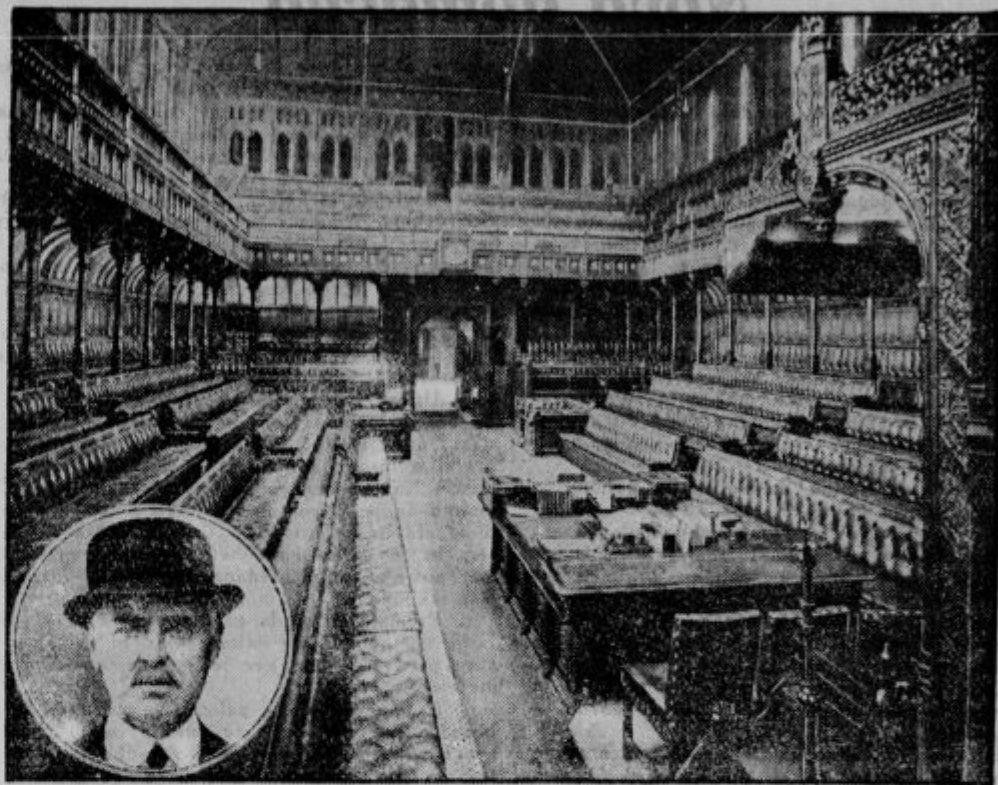
binskem pokopališču.« Do takrat pa bodo že psi, ta strašna nadloga Kitajske, storili svoje in od nesrečnega gotovo ne bo ostala niti kost. Takih slučajev je mnogo.

Nam se vse to zdi neverjetno in strašno. So pa te tradicije globoko vkoreninjene med pogani in misijonarji imajo težak posel in zato pokristjanjenje tako počasi napreduje.

Če umre stari oče, preide vsa ta neomejena oblast na staro mater in vsi jo morajo ravno tako ubogati in vprašati za svet pri vsakem dejanju.

Sendilidža je človek, ki je po kitajskih pojmih izobražen, kajti on ima lepo pisavo in zna skoraj vse napisati in čitati. Bil je premožen in od svoje rane mladosti dalje je vedno samo čital in s pisalnim čopičem mazal papir. Užival je velik ugled in je bil eden od veljakov v našem mestu. Dasiravno je bogatim ljudem dovoljeno imeti več žena, je imel samo eno. Hodil je stalno k nam in je prav dobro poznal vse nauke, vendar pa se ni hotel dati krstiti. Stara mati tega ni pustila. Takih »vernikov« smo imeli mnogo. Krstili so se šele po smrti svojih staršev, kadar so sami prevzeli oblast nad družino.

Taki so pojmi orijentalcev o avtoriteti starejših in predpostavljanih. Kadar je v starem carstvu glasnik oznanjal, da bodo po tej in tej ulici nosili cesarja, so se morali vsi ljudje skriti v najbolj temne kote. Gorje onemu, ki bi se upal samo pri kaki špranji pogledati. Bil je takoj obsojen na smrt. Samo ta strogost, ta neomejena pokorščina otrok do staršev in podložnikov do vladarja, je mogla tisočletja ohraniti tako ogromne države.

Novoizvoljeni angleški parlament je pričel zborovati in izvolil za predsednika Edvarda Fitzroya, ki je potomec znane kraljevske rodbine Stuart. V novem angleškem parlamentu bo imela opozicija samo tri klopi, v vseh ostalih bodo sedeli poslanci vladne koalicije, to je skoro izključno konservativci.

Zadnji nauk

V »Timesu« izhajajo spomini znanega poročevalca Williama Steeda. L. 1920. je imel priliko v lovskem gradiču Farnboroughu srečati Evgenijo Montijo, bivšo zadnjo francosko cesarico, vdovo po Napoleonu III. Usoda je stari Španki naklonila dolgo življenje. Bila je vsa srečna, da je dočkala konec svetovne vojne. »Zdaj bom mirno umrla,« je pravila, »ker ima Francija zopet Alzacijo, ki jo je bil izgubil moj soprog. Nepopisno sem hvaležna usmiljenemu Bogu! Če bi srečala Clemenceauja, ki je omogočil to zmago, bi ga poljubila od navdušenja!« Ko je vprašal Steed staro cesarico, ali sme sporočiti te besede Clemenceauju, je postala takoj nevoljna: »Ne in ne. Živim zdaj samo v ozkem krogu starih prijateljev, a za javnost sem umrla že leta 1870. po Taš zgodovinski sramoti.« Steed je ugovarjal: »Ta rana se je zdaj zacelila, veličanstvo, in vi boste lahko oživel tudi za javnost.« Cesarica je nezadovoljno zmajala z glavo: »Ne in ne. Pred vsem sem dobra katoličanka, in g. Clemenceau je storil veliko pogreško s tem, da v slavnostnem trenutku splošnega navdušenja obuja neblage spomine na nekdanji »kulturni boj«. Na vsak način se bi moral udeležiti svečane zahvalne maše v stolnici Notre Dame. S tem bi podal lep zgled prepotrebne zmernosti na poti k edinosti in slogi.« Steed je zopet prosil: »Vaša izjava je jako zanimiva, madame. Ali smem Clemenceauju sporočiti vaš nasvet?« Cesarica je ostala neizprosna: »Ne in ne. To je moj zadnji nauk na koncu dolgega življenja. Rekla sem vam, da sem od leta 1870. umrla za javnost.« Razgovor se je zasukal v drugo smer. Cesarica je pripovedovala o razmerah na Španskem in mednarodnih težkočah v zvezi z versailskim mirom. Ko se je ob 5 popoldne Steed poslovil, je bil zelo utrujen, docim je ostala cesarica prav tako živahna kakor poprej. V Parizu je vendar sporočil Steed Clemenceauju o sestanku v Farnboroughu, in se je ta samo namrdnil v odgovor: »Cesarica Evgenija je še vedno živa! Kaj se bo mešala stara gospa v naše posle!« Kljub temu je upošteval njen nasvet. Dne 8. decembra je kot vodja francoske vlade prvič uradno obiskal Strassbourg in se udeležil zahvalne službe božje v stolnici. Ko je potem v deželnem dvorcu govoril pred alžaskimi poslanci, ponovil je besede »stare gospe«: »Strasburški dnevi mi bodo nepozabni. Videl sem med množico usmiljeno sestro, katoliško nuno, ki je z vsemi vred prepevala marseiljezo, francosko himno. Gospodje, njeno petje mi je pomenilo dragocen nauk za prepotrebno strpnost v svrhu dosege iskrene edinosti, ki jo potrebuje domovina!« Cesarica Evgenija je zvedela, da je upošteval Clemenceau njen nasvet, se zjokala in vsa srečna pokleknila pred razpelom.

Predrzen rop na ulici

V najbolj živahnem okraju v Čikagu se je zgodil rop, ki je celo za razmere v tem mestu neverjetno drzno izvršen. Dva znana juvelirja sta nosila iz banke v svojo trgovino dragih nebrušenih dijamantov in drugih dragih kamnov v vrednosti 400.000 dolarjev (približno 30 milijonov dinarjev). Na ulici sta ju nenadoma ustavila dva moška ter jih z revolverji prisilila, da sta stopila v avto, kjer sta jih izropala in odpeljala izven mesta, kjer sta jih spustila.

Zamora, bivši predsednik vlade, je kandidat za predsednika španske republike. Kakor znano je Zamora nastopil proti sprejetju onih členov ustave, ki so naperjeni proti verski svobodi. Ker jih je večina sprejela, je odstopil. Sedaj ga ista večina kandidira za predsednika republike. Ker je kandidaturu sprejel, je gotovo, da bo izvoljen.

Tragedija na pokopališču

V mestu Zlabing pri Brnu se je te dni zgodila tragedija, ki se ji malo takih zgodi. Zeno nekega kmeta je zadela kap. Ugotovili so smrt in jo pokopali. Ko je grobar zakopal grob, se mu je zazdelo, da sliši iz krste prasketanje po deskah in stokanje. Namesto da bi krsto takoj odprl, se je prestrašil in zbežal v mesto. Prihiteli so ljudje, pa tudi oni niso odprli rakve, marveč so čakali zdravnika. Ko so pozneje krsto odprli, so ugotovili, da je nesrečna žena res oživela, da pa se je pozneje zadušila in umrla.

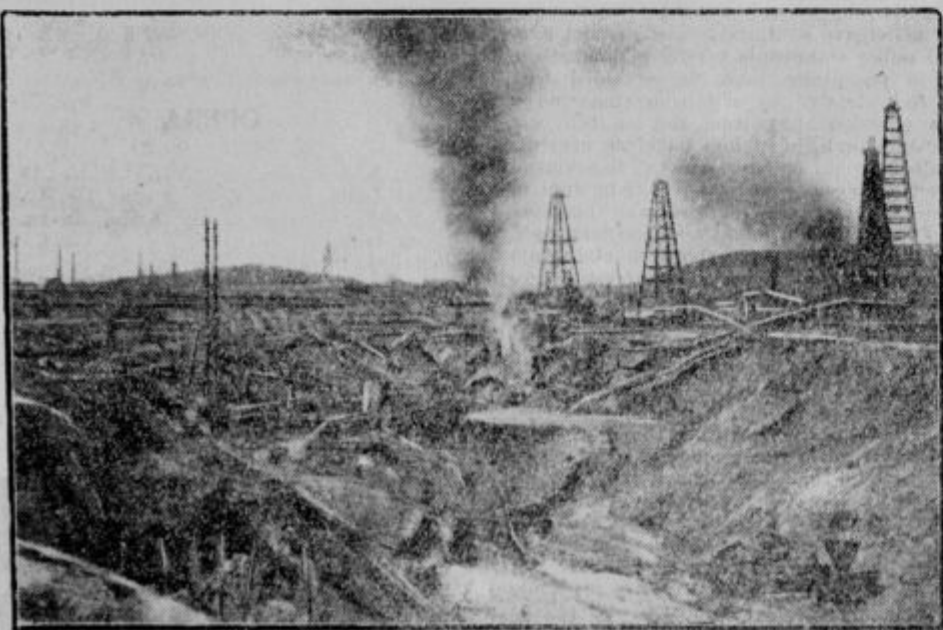

Kapitalistovo sree

Podjetnik: »Ko sem vas sprejel v službo, ste mi dejali, da delate za pet drugih. Doslej nisem o tem nič opazil.«

Uboji namesčenec: »Gospod šef, saj moram vendar hraniti svojo ženo in štiri otroke!«

Kiparstvo - pozlatastvo
Stane Vidmar
Ljubljana
Gallusovo nabrežje 33

Petrolejski vreli gorijo. Znameniti petrolejski vreli v Koreni v Komuniji so se zopet zažgali. Ze lanske leto se je na teh petrolejskih poljih vžgalo več vrečev, ki so jih po več mesečnih naporih pogasili. Gasenje je bilo izredno težavno in je zahtevalo več človeških žrtv. Sedanji požar je še večji. V nekaterih listih čitamo, da so požar nameroma podtaknili kapitalisti, ker niso mogli vzdržati konkurence.

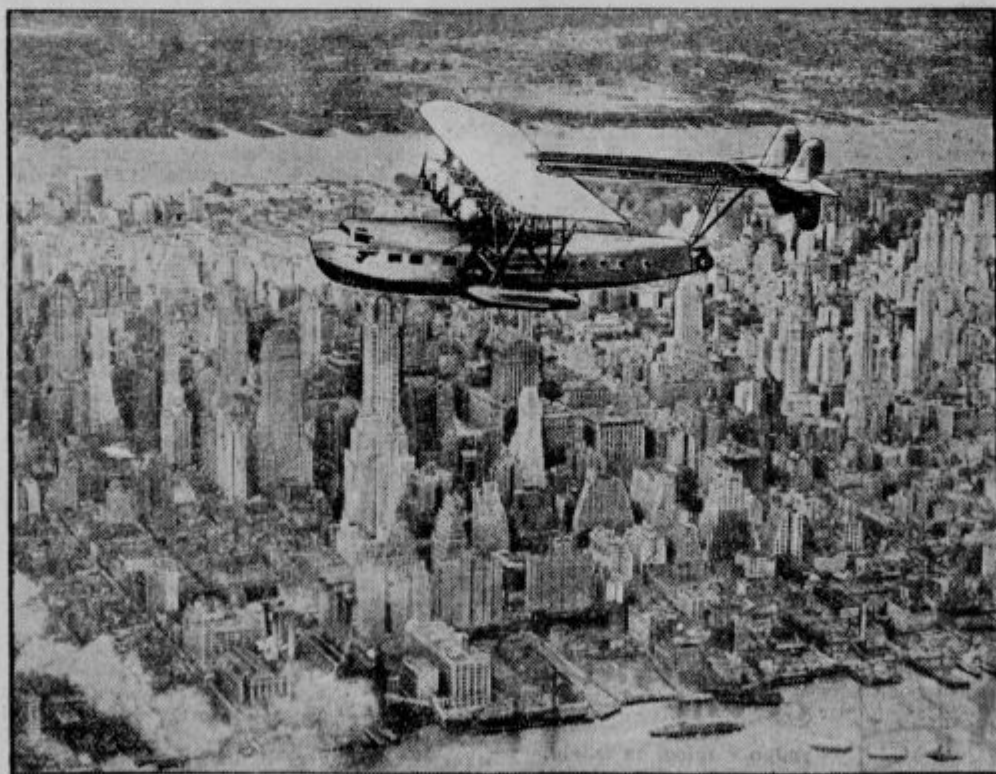
Skrivnosten baron

»Neue Freie Presse« prinaša velik članek znanega dunajskega poročevalca Stefana Grosmana o skrivnostnem baronu De Otteu, ki je baje istoveten z nekdanjim nadvojvodo Johannom Salvatorjem. Slednji je — kakor znano — pred mnogimi leti z Dunaja pobegnil v Južno Ameriko pod imenom Johan Ort. Njegova življenjska zgodba je tesno vezana na krvavo tragedijo in Meyerlingu. Kmalu po smrti prestolonaslednika Rudolfa in Marije Večere se je odrekel nadvojvoda vsem predpravicam, pretrgal vse vezi s habsburško hišo, na tistem poročil mlado meščansko dekle Milly Stübel in z njo za vselej zapustil Avstrijo. Njegova nadaljnja usoda je ostala nepoznana. Poznavalci domačih zadev Habsburžanov so večnoma menili, da se je ponesrečil begunec nekje ob brazilski obali. Šele pred kratkim so zaupali Grosmanu dobri znanci iz nekdanjih dunajskih višjih krogov, da biva po vojni v francoskem pokopališču Cannes stari avstrijski aristokrat, ki se imenuje baron de Otte in veliko pripoveduje o izgubljenem nadvojvodu. Grosmanu se je posrečilo barona dobiti v Parizu, in je trajal njun razgovor od 8 zvečer do ene ponoči. »Podajam točno vsebino razgovora,« piše poročevalec. »Napravil je name velik vtis. Prepričan sem, da sem videl ali vojvodo Ivana Salvatorja ali pa kateregakoli izmed njegovih najbližjih prijateljev in sopotnikov. Upam, da se bo baron z ozirom na spremenjene politične razmere prej ali slej sam oglasil v dnevnem tisku.« Od kraja ni hotel Grosman verjeti, da bi šel eleganten siv, a prožen gospod več kakor 70 let. Johan Ort bi bil zdaj že 79 let star. A ta prvi vtis je varal. Ko je odločil po dolgem razgovoru utrujen starec umetno zobovje in zazelhal, je postal njegov obraz popolnoma drugačen, jako izmučen. Baron, ki je rekel, da še vedno ne sme izdati svojega pravega imena, je povedal, da je preživel 30 let v Južni Ameriki. Kljub temu je govoril pristno, zdaj že pozabljeno dunajsko narečje, ki je Grosmana spomnilo na govorico njegove babice. Baron ni tajil, da je rojen Dunajčan, veliko je pripovedoval o Rudolfu in razmerah na dvoru, ki jih je sijajno poznal. Naposled mu je ušlo: »Visoka gospoda me je vedno gledala po strani, ker sem natisnil že kot mladenič preliberalno razpravo o nedostatkah avstrijskega topničarstva.« — To je bilo napol priznanje. Vojvoda Ivan je res objavil slično delo, ki se je hudo zamerilo tudi Berlinu. Baron je prišel v London leta 1913., ker je dobil od cesarja Franca Jožefa lastnoročno pismo z obljubo »pozabljenja in oprostjenja«. A prestolonaslednik Ferdinand, ki je kmalu nato bil v Londonu na obisku, je baronu rekel: »Ne maram, da bi živel v Avstriji!« (Tudi

to tikanje je značilno! — pripomni Grosman.) Na to je ostal baron na Francoskem. Prišel je iz Cannes v Pariz k zadušnici po cesarju Karolu, ki je bila prirejena v stolnici Notre Dame. Grosman se je prepričal, da uživa velik ugled med francoskimi monarhisti in aristokrati. — Zdaj na željo moje soproge pišem spomine,« je končal. »Po moji smrti jih bo lahko objavila.«

Izropan konzulat

Ko so v četrtek zjutraj prišli uslužbenci finskega generalnega konzulata v urad, so našli vse omare, mize in blagajne izropane. Steklo na oknih je bilo preplepljeno s temnim papirjem, da so vplomili lahko nemoteno delali pri svetlobi. Očividno gre za vlom, ki ima politično ozadje. Zločinci so sicer pobrali ves denar. Gotovo pa so iskali kakke važne dokumente, kajti odnesli so s seboj vso tajno arhivo in vse ostale spise. Med berlinsko diplomacijo vlada precejšnje razburjenje, ker se zdi, da se med ukradenimi akti nahajajo spisi, ki bi lahko kompromitirali nekatere diplomate.

Največji zrakoplov na svetu so zgradili seveda Amerikanci. To najnovejšo čudo lahko pristane na suhem in na vodi. Poleg posadke prevaža lahko še 40 potnikov in več tisoč kilogramov pošte.